

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
EUROSYSTEM

VÝROČNÁ SPRÁVA 2017

Vydavateľ:
© Národná banka Slovenska 2018

Adresa:
Národná banka Slovenska
Imricha Karvaša 1, 813 25 Bratislava

<http://www.nbs.sk>

Elektronická verzia je prístupná na
[http://www.nbs.sk/sk/publikacie/
publikacie-nbs/vyrocna-sprava](http://www.nbs.sk/sk/publikacie/publikacie-nbs/vyrocna-sprava)

Všetky práva vyhradené.
Reprodukovanie na vzdelávacie a nekomerčné
účely je povolené s uvedením zdroja.

Redakčná uzávierka údajov uvedených v tejto
správe bola 24. marca 2018.

ISBN 978-80-8043-233-1 (elektronická verzia)
ISBN 978-80-8043-234-8 (epub)

OBSAH

ÚVOD	5	3.5 Falzifikáty bankoviek a mincí zadržané na území Slovenskej republiky	41
A EKONOMICKÝ, MENOVÝ A FINANČNÝ VÝVOJ	7	3.6 Štúdia Európskej centrálnej banky o používaní hotovosti v domácnostiach eurozóny	43
1 MAKROEKONOMICKÝ VÝVOJ	8	4 PLATOBNÉ SLUŽBY A PLATOBNÉ SYSTÉMY	44
1.1 Vonkajšie ekonomické prostredie	8	4.1 Platobné služby	44
1.1.1 Globálne trendy vývoja produkcie a cien	8	4.2 Platobné systémy Slovenskej republiky	44
1.1.2 Hospodársky vývoj v eurozóne	9	4.2.1 Platobný systém TARGET2 a TARGET2-SK	44
1.2 Makroekonomický vývoj SR	10	4.2.2 Platby realizované prostredníctvom TARGET2-SK	45
1.2.1 Vývoj cien	10	4.2.3 Platobný systém SIPS	46
1.2.2 Hrubý domáci produkt	11	4.2.4 Platby realizované prostredníctvom SIPS	46
1.2.3 Trh práce	12	4.3 Spolupráca s medzinárodnými finančnými inštitúciami v oblasti platobného styku	48
1.2.4 Finančné hospodárenie nefinančných spoločností	13	5 ŠTATISTIKA	49
1.2.5 Platobná bilancia	13	5.1 Vývoj v oblasti štatistiky	50
2 MENOVÁ POLITIKA EUROSISTÉMU	15	5.2 Informačné systémy	51
2.1 Operácie menovej politiky	15	6 EKONOMICKÝ VÝSKUM	52
3 VÝVOJ NA FINANČNOM TRHU	18	7 EURÓPSKE ZÁLEŽITOSTI A MEDZINÁRODNÁ SPOLUPRÁCA	54
B AKTIVITY A ČINNOSTI NBS	23	7.1 Európske záležitosti	54
1 IMPLEMENTÁCIA MENOVEJ POLITIKY A SPRÁVA INVESTIČNÝCH REZERV	24	7.2 Spolupráca NBS s medzinárodnými inštitúciami	54
1.1 Povinné minimálne rezervy	24	7.3 Medzinárodná činnosť NBS v oblasti dohľadu	56
1.2 Akceptovateľné aktíva	24	7.4 Zahraničná technická pomoc	57
1.3 Správa investičných rezerv	26	8 KOMUNIKÁCIA	58
2 FINANČNÁ STABILITA A DOHĽAD NAD FINANČNÝM TRHOM	27	9 LEGISLATÍVA	62
2.1 Finančná stabilita	27	10 INŠTITUCIONÁLNY ROZVOJ	64
2.2 Dohľad nad finančným trhom	27	10.1 Inštitucionálny rámec	64
2.3 Regulácia finančného trhu	33	10.2 Organizácia a riadenie	65
2.4 Riešenie krízových situácií	36	10.3 Ľudské zdroje	66
2.5 Ochrana finančného spotrebiteľa	36	10.4 Vzdelávanie	67
3 EMISNÁ ČINNOSŤ A PEŇAŽNÝ OBEH	37	10.5 Environmentálna politika	68
3.1 Vývoj kumulovanej čistej emisie eurovej hotovosti	37		
3.2 Slovenské koruny	39		
3.3 Výroba eurobankoviek a euromincí	39		
3.4 Emisia a spracovanie eurobankoviek a euromincí	40		

C	SPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDÍTORA		
	A ÚČTOVNÁ ZÁVIERKA NBS		
	K 31. 12. 2017	69	
		Zoznam grafov	102
		Zoznam tabuliek	102
		Skratky	103
		Legislatíva – skratky	104

Úvod

Rok 2017 sa niesol v znamení viacerých pozitívnych správ. Svetová hospodárska aktivita sa citeľne zvýšila. Zlepšila sa situácia v rozvinutých, ako aj rozvíjajúcich sa krajinách. Dôležitým impulzom bol nárast investičného dopytu. Rast hrubého domáceho produktu eurozóny dosiahol najvyššiu hodnotu za ostatných desať rokov.

Slovenská ekonomika síce nezaznamenala také výrazné medziročné zrýchlenie hospodárskeho rastu, domáca ekonomika však pokračovala v stabilnom raste na úrovni 3,4 %. Vývoj HDP sa v uplynulom roku opieral hlavne o domáci dopyt. Osobitne priaznivý vývoj na pracovnom trhu sa odzrkadlil na vývoji spotreby slovenských domácností, ktorá rástla najrýchlejšie v pokrízovom období. Spotrebiteľské ceny po troch rokoch poklesu stúpili. Zaznamenali nárast v priemere o 1,4 % za rok 2017. Domáca miera inflácie sa tak výrazne priblížila priemernej miere inflácie v eurozóne (1,5 %).

Z pohľadu optimálnych podmienok hospodárskeho vývoja v eurozóne išlo o nedostatočnú dynamiku cien, nachádzajúcu sa pod úrovňou strednodobého cieľa menovej politiky ECB. Rada guvernérov ECB preto ponechala kľúčové úrokové sadzby nezmenené a rozhodla o pokračovaní programu nákupu aktív. V reakcii na zlepšenie hospodárskeho vývoja však došlo k významnej úprave komunikačnej stratégie. ECB už vo svojej komunikácii neuvažuje o prípadnom ďalšom znížení úrokových sadzieb. Rada guvernérov zároveň rozhodla o znížení mesačného objemu nákupov aktív realizovaných v rámci neštandardnej menovej politiky. To môžeme považovať za významný obrat v doterajšom pokrízovom vývoji menovej politiky eurozóny.

Priaznivá makroekonomická situácia a nízke úrokové sadzby podporili rast retailových úverov na Slovensku a viedli k nárastu zadlženosti domácností na najvyššiu úroveň v regióne strednej a východnej Európy. Pozitívny vývoj makroeko-

nomických indikátorov tlmil bezprostredné riziká pre finančnú stabilitu. Rýchle tempo zadlžovania súkromného sektora však zároveň zvýšilo riziko citlivosti domácností na prípadné zhoršenie ekonomického vývoja. V záujme zníženia rizika NBS aktívne reagovala zvýšením miery proticyklického kapitálového vankúša, určila obozretné podmienky poskytovania úverov na bývanie a neskôr aj minimálne požiadavky pre oblasti spotrebiteľských úverov.

Dôležitou úlohou NBS je zabezpečenie plynulého fungovania platobných a zúčtovacích systémov. V roku 2017 došlo k obratu vo vývoji používania systému TARGET2-SK, keď bolo spracovaných menej transakcií a v nižšej celkovej hodnote ako pred rokom. Významnou zmenou týkajúcou sa systému TARGET2 bolo začlenenie subjektov slovenského trhu s cennými papiermi, vrátane NBS, do TARGET2 – Securities (T2S). T2S predstavuje novú technickú platformu, ktorá zabezpečuje plynulé vyrovnanie cezhraničných obchodov s cennými papiermi. Zmeny neobišli ani domáci platobný systém SIPS, v novembri 2017 uviedla NBS do prevádzky novú verziu tohto platobného systému, ktorou sa zjednodušila jeho doterajšia architektúra. Celková hodnota i počet transakcií uskutočnených v platobnom systéme SIPS sa aj v roku 2017 medziročne zvýšili.

NBS tiež riadi, koordinuje a zabezpečuje peňažný obeh na Slovensku. Celková kumulovaná čistá emisia eurových bankoviek a mincí vydaných do obehu na Slovensku prekročila 12 mld. €.

Kým v hodnotovom vyjadrení emisií jednoznačne dominovali eurobankovky, pri množstve emitovaných eurových peňazí bol opačný pomer. V zmysle plnenia svojich úloh v rámci Eurosystemu zabezpečila NBS v roku 2017 výrobu a dodanie nových 50-eurových bankoviek a obehových mincí viacerých nominálnych hodnôt. Zároveň vydala štyri rôzne zberateľské mince z drahých kovov a pamätnú dvojeurovú mincu pripomínaj-

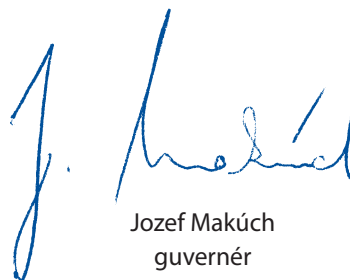

úcu 550. výročie vzniku prvej univerzity na území Slovenska.

V roku 2017 hospodárila NBS s čistým ziskom prevyšujúcim 127 mil. €. Podobne ako v pred-

chádzajúcom roku boli hlavným zdrojom zisku úrokové výnosy z dlhopisov. V zmysle rozhodnutia Bankovej rady NBS bol celý zisk za rok 2017 použitý na zníženie strát NBS z minulých rokov.

Marec 2018

Jozef Makúch
guvernér

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
EUROSYSTEM

Č A Š T A

EKONOMICKÝ, MENOVÝ A FINANČNÝ VÝVOJ

A

1 MAKROEKONOMICKÝ VÝVOJ

1.1 VONKAJŠIE EKONOMICKÉ PROSTREDIE

1.1.1 GLOBÁLNE TRENDY VÝVOJA PRODUKcie A CIEN

Rok 2017 bol pre svetovú ekonomiku v porovnaní s predchádzajúcim rokom pozitívnejší. Po dvoch rokoch spomaľovania došlo k akcelerácii rastu globálneho hospodárstva z 3,2 % v roku 2016 až na približne 3,7 %¹, pričom uvedený vývoj bol ovplyvnený oživením investícií, priemyselnej výroby a obchodu, pretrvávajúcimi priaznivými finančnými podmienkami a podpornými hospodárskymi politikami. Súčasne došlo k širokospektrálnemu oživeniu ekonomík vedúcemu k vyššej synchronizácii hospodárskych cyklov. V rámci jednotlivých zoskupení krajín sa na rýchlejšom raste svetového hospodárstva podieľali predovšetkým vyspelé ekonomiky, v ktorých aktivita rástla rýchlejším tempom v porovnaní s pôvodnými očakávaniami. K dynamickejšiemu rastu súčasne prispeli aj rozvíjajúce sa ekonomiky, v rámci ktorých komoditní exportéri profitovali z rastúcich cien surovín.

Vo vyspelých ekonomikách vo väčšine krajín rast akceleroval. Svoju výkonnosť posilnilo americké hospodárstvo, keď priaznivý vývoj na trhu práce a solídny rast reálnych príjmov naďalej stimuloval súkromnú spotrebu. Najvýraznejšie však ekonomiku podporil investičný dopyt, keď po prepade v predchádzajúcom roku došlo k silnému oživeniu infraštruktúrnych investícií a investícií do zariadení. V USA aj v roku 2017 pretrvávali priaznivé finančné podmienky podmienené dobiehajúcou akomodatívnou menovú politikou. V priebehu roka však Fed celkovo trikrát zvýšil cieľovú sadzbu federálnych fondov a v októbri pristúpil k programu normalizácie bilancie, na základe ktorého bude postupne redukovať držbu cenných papierov prostredníctvom znižovania reinvestovania splátok istiny týchto cenných papierov. Charakter americkej ekonomiky budú v nasledujúcom období formovať uvedené kroky spolu s najrozsiahlejšou daňovou reformou za ostatných 30 rokov, schválenou v závere roka. Globálnu ekonomiku podporila aj eurozóna. Napriek spomaľeniu domáceho dopytu hospodárstvo profitovalo zo silnejšej exportnej výkonnosti a pomalšieho

rastu importov. Ekonomiku naďalej podporovala pokračujúca akomodatívna menová politika. Na druhej strane rast globálneho hospodárstva tlmilo Spojené kráľovstvo, ktorého ekonomická aktivita rástla najpomalším tempom za posledných päť rokov. Spomalila sa predovšetkým súkromná spotreba, keď domácnosti obmedzili svoje výdavky v prostredí rastúcej inflácie a klesajúcich reálnych príjmov. Prekvapujúco v prostredí zvýšenej neistoty súvisiacej s budúcim nastavením vzťahov s EÚ ekonomiku podržal investičný dopyt. Slabší kurz libry podporil exportnú výkonnosť, ktorá spolu s tlmenejšími dovozmi viedla k pozitívnemu dopadu čistého vývozu na ekonomiku. Na akcelerujúci cenový vývoj reagovala Bank of England zvýšením oficiálnej sadzby po prvýkrát za 10 rokov.

Rýchlejší rast rozvíjajúcich sa ekonomík podporila Čína. Po šiestich rokoch spomaľovania došlo k akcelerácii ekonomického rastu, čím sa jej podarilo výraznejšie prekonať cieľ stanovený na rok 2017. Uvedený vývoj bol však do značnej miery ovplyvnený cyklickými faktormi, ktorých dopad bude postupne slabnúť. Ekonomickú aktivitu ovplyvňovala expanzívna fiškálna politika vo forme dodatočných výdavkov a zníženia daní na podporu dopytu a rastu zamestnanosti. Navyše infraštruktúrne investície najmä do dopravy nahradili zníženie kapacít v produkcii uhlia a ocele. Na snahu o vyváženejšiu štruktúru ekonomického rastu poukazuje politické rozhodnutie nestanoviť cieľ rastu ekonomiky za horizont roku 2020 a viac sa zamerať na finančnú stabilitu. Výrazne prorastovo pôsobilo na globálnu ekonomiku Rusko, ktoré sa z útlmu v predchádzajúcich rokoch spôsobeného prepacom cien ropy a sankciami uvalenými západnými krajinami začalo postupne zotavovať. Po dvoch rokoch v recesii sa tak krajina dostala do pozitívneho rastu. Na druhej strane svetové hospodárstvo utlmila indická ekonomika, ktorá zaostala za tempami z predchádzajúcich rokov v dôsledku oneskorených efektov demonetizácie z novembra 2016 a efektov reformy v oblasti daní z tovarov a služieb (júl 2017).

V roku 2017 sa globálny rast spotrebiteľských cien zvýšil, keď pružne reagoval hlavne na ceny energetických komodít. Mieru globálnej inflácie

¹ World Economic Outlook Update, January 2018.

tak ovplyvnili predovšetkým ceny energií, ktoré sa v porovnaní s poklesom v roku 2016 medziročne počas celého roka zvyšovali. K vyššej inflácii však prispeli aj ceny potravín. Vo vyspelých ekonomikách sa priemerná miera inflácie v roku 2017 približne zdvojnásobila, keď vzrástla na 1,7 % oproti 0,8 % v roku 2016, avšak jadrová inflácia zostala stabilná. Na druhej strane v rozvíjajúcich sa ekonomikách sa rast spotrebiteľských cien mierne utlmil zo 4,3 % na 4,1 %.

Globálne ceny komodít sa v roku 2017 zvýšili. Vzrástli jednak ceny energetických surovín, v rámci ktorých medziročný rast priemernej ceny ropy o vyše 20 % odzrkadľoval globálny dopyt, pokles zásob v USA i dohodu členských krajín OPEC-u a ďalších producentov obmedzovať ťažbu. Dynamicky sa zvýšili aj ceny kovov, ktoré boli ovplyvnené silným rastom stavebníctva a spracovateľského priemyslu v Číne, súčasne ich podporoval aj priaznivý výhľad globálnej ekonomiky. Priemerné ceny potravinových komodít na medziročnej báze poklesli, čo bolo výsledkom vysokej úrovne globálnych zásob a priaznivého počasia.

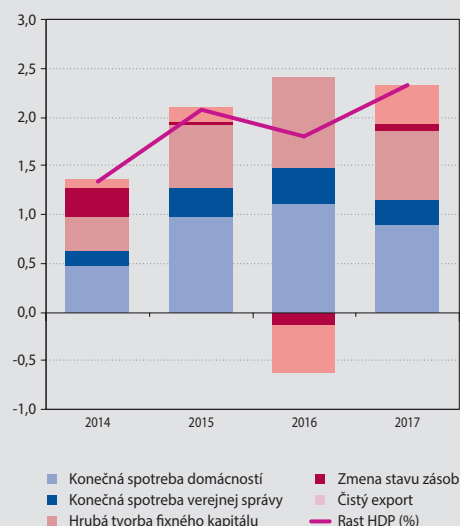
1.1.2 HOSPODÁRSKY VÝVOJ V EUROZÓNE

V roku 2017 sa hospodársky rast HDP eurozóny zrýchlil (2,3 %) a bol výrazne vyšší ako v roku 2016 (1,8 %). K rastu ekonomiky pozitívne prispeli všetky zložky, v najväčšej miere súkrom-

ná spotreba a investície. Súkromnú spotrebu podporil priaznivý vývoj na trhu práce, zatiaľ čo investície benefitovali z veľmi priaznivých podmienok financovania vo forme uvoľnených úverových podmienok a zlepšenia ziskovosti firiem. Export bol podporený rozsiahlym globálnym oživením. Na rozdiel od roku 2016 prispel čistý export k rastu pozitívne, keď sa rast exportov v porovnaní s predchádzajúcim rokom zrýchlil a zároveň sa spomalila dynamika importov. Posilnenie hospodárstva sa prejavilo na trhu práce, keď miera nezamestnanosti zaznamenala pokles v porovnaní s predchádzajúcim rokom (9,1 % v roku 2017 v porovnaní s 10,0 % v roku 2016).

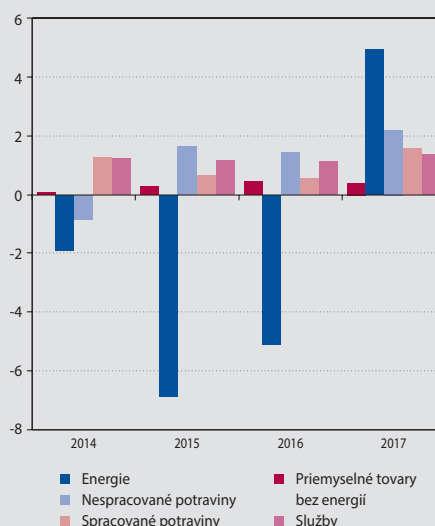
V roku 2017 celková priemerná inflácia meraná HICP dosiahla 1,5 % a v porovnaní s predchádzajúcim rokom sa zrýchlila o 1,3 percentuálneho bodu. V porovnaní s decembrom 2016 sa dynamika rastu HICP zrýchlila o 0,3 percentuálneho bodu na 1,4 % v decembri 2017. Úroveň celkovej inflácie v priebehu celého roka ovplyvňoval najmä vývoj cien energetických komodít, ktorý sa odrazil v postupnom spomaľovaní rastu cien energií a následne v druhej polovici roka sa ich dynamika opäť mierne zrýchlila. Dynamika cien potravín sa ku koncu roka tiež zrýchlila. Jadrová inflácia (inflácia meraná HICP bez energií a nespracovaných potravín) sa po miernom zrýchlení od októbra stabilizovala. Jej priemerná úroveň v roku 2017 dosiahla 1,1 % (0,8 % v roku 2016).

Graf 1 Príspevky k medziročnému rastu HDP (p. b.)

Zdroj: Eurostat.

Graf 2 Medziročná zmena jednotlivých zložiek HICP inflácie (%)

Zdroj: Eurostat.

Výmenný kurz eura sa voči americkému doláru v priebehu roka 2017 výrazne posilnil. Vývoj odrážal preferencie investorov, nastavenia menových a hospodárskych politík veľkých svetových ekonomík, geopolitický vývoj aj výhľad na hospodársky rast a infláciu v eurozóne. V porovnaní so začiatkom roka sa v závere roka 2017 kurz eura oproti americkému doláru zhodnotil o vyše 14 %.

1.2 MAKROEKONOMICKÝ VÝVOJ SR

Slovenská ekonomika v roku 2017 medziročne vzrástla o 3,4 % v stálych cenách v porovnaní s rastom 3,3 % v roku 2016. Ekonomický rast sa zrýchlil v dôsledku rastu domáceho dopytu a čistého exportu. Naopak, slabšie sa vyvíjala najmä vládna spotreba.

Vývoj na trhu práce v roku 2017 nadviazal na priaznivý vývoj z predchádzajúcich rokov. Zamestnanosť v metodike ESA 2010 medziročne vzrástla o 2,2 % oproti 2,4 % v roku 2016, a to najmä v priemysle a službách. Miera nezamestnanosti medziročne poklesla z 9,7 % v roku 2016 na 8,1 % a dosiahla historické minimum. Výraznejšie sa zvýšil medziročný rast priemernej nominálnej mzdy (4,6 %). Mzdy rástli vo všetkých odvetviach okrem odvetvia informačných a telekomunikačných technológií.

V roku 2017 dosiahol bežný účet platobnej bilancie deficit 1,8 mld. € (v roku 2016 deficit predstavoval 1,2 mld. €). K takémuto vývoju prispel najmä pokles prebytku obchodnej bilancie.

Spotrebiteľské ceny zaznamenali v roku 2017 priemerný medziročný rast o 1,4 % v porovnaní s poklesom o 0,5 % v roku 2016. K zrýchleniu inflácie meranej HICP prispeli všetky základné zložky, najvýraznejšie rástli ceny potravín.

1.2.1 VÝVOJ CIEN

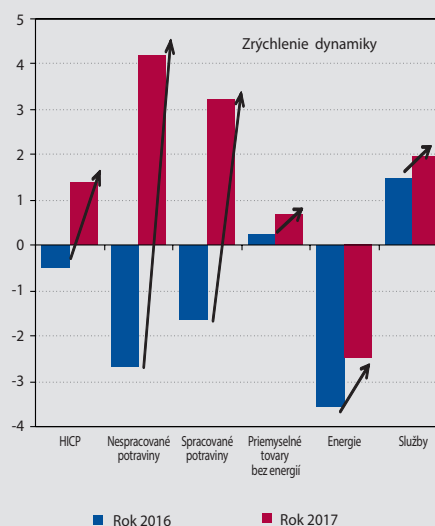
V roku 2017 ceny po troch rokoch medziročného poklesu rástli. V priemere zaznamenali rast o 1,4 %. Na zrýchlení dynamiky sa podieľali najmä externé faktory, ktoré sa premietli v raste cien potravín (akcelerovali najmä v druhom polroku 2017). Mierne sa zrýchlil aj rast cien služieb a priemyselných tovarov bez energií. Ceny energií v porovnaní s rokom 2016 spomalili tempo medziročného poklesu.

Počas celého roka 2017 rástli ceny agrokomodít, najmä ceny olejov, tukov a mlieka. Tento vývoj sa premietol s miernym časovým oneskorením v dynamike cien spracovaných potravín. Ich medziročný rast kulminoval v druhom polroku a predovšetkým na konci roka 2017. Pre zrýchlenie dynamiky cien potravín bolo dodatočným impulzom aj odznenie vplyvu zníženia DPH na vybraný sortiment potravín z januára 2016. Ceny potravín prispeli k zrýchleniu priemernej inflácie takmer 1,4 percentuálneho bodu a boli tak najvýraznejším proinflačným faktorom v roku 2017.

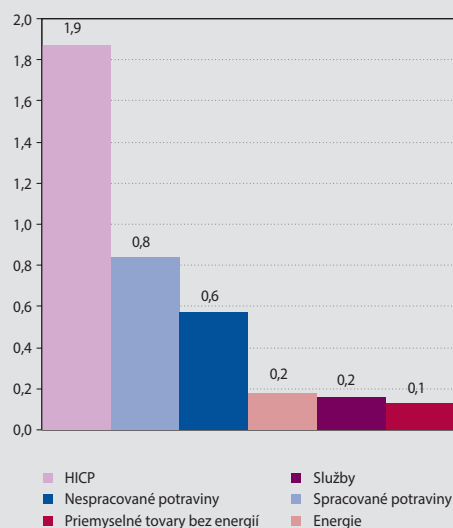
Ceny ropy v eurách v porovnaní s rokom 2016 v priemere výrazne vzrástli. Ich rast sa prejavil vo vyšších cenách pohonných látok. Kým v roku 2016 bol pokles cien ropy jedným z determinujúcich faktorov pretrvávajúceho nízkoinflačného prostredia u nás aj v ostatných krajinách eurozóny, v roku 2017 pôsobili proinflačne. Nízke ceny plynu a elektrickej energie na európskych komoditných trhoch v roku 2016 sa preniesli do poklesu ich spotrebiteľských cien v januári 2017. Ceny energií v dôsledku rastu cien pohonných látok a poklesu regulovaných cien energií tak v roku 2017 v priemere medziročne klesli o 2,5 % (v roku 2016 o 3,5 %).

Medziročný rast importných cien z krajín eurozóny sa mierne zrýchlil. Dovezená inflácia sa odrazila v miernom zrýchlení rastu cien priemyselných

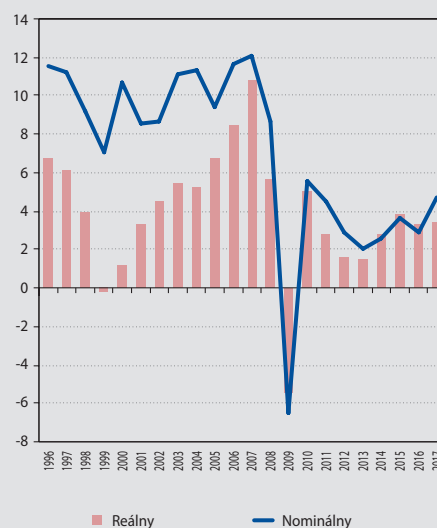
Graf 3 Vývoj jednotlivých zložiek inflácie (medziročná dynamika v %)

Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS.

Graf 4 Príspevky zložiek inflácie k celkovému zrýchleniu priemernej dynamiky (2017 – 2016) (p. b.)

Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS.

Graf 5 Vývoj reálneho a nominálneho HDP (medziročný rast v %, s. c.)

Zdroj: ŠÚ SR.

tovarov bez energií. Impulzy zo silného trhu práce a konečnej spotreby domácností pôsobili na rýchlejšiu rast cien služieb. Dopytové tlaky a silná domáca stránka ekonomiky sa tak v rámci cenového vývoja postupne dostávali do popredia.

1.2.2 HRUBÝ DOMÁCI PRODUKT

Hrubý domáci produkt v roku 2017 zrýchľil medziročné tempo rastu na 3,4 % (z 3,3 % v roku 2016). Ekonomický rast sa zrýchľil v dôsledku rastu domáceho dopytu, pričom rozhodujúcou zložkou bol rast spotreby domácností. Pozitívne však prispel i vývoj čistého exportu. Vytvorený nominálny objem HDP dosiahol 85 mld. €, čo bolo o 4,7 % viac ako v roku 2016. K dynamickému rastu však prispel aj cenový vývoj. Deflátor

HDP sa pod vplyvom oživeného rastu spotrebiteľských, výrobných, dovozných aj vývozných cien zvýšil o 1,3 % medziročne (za roky 2014 až 2016 zaznamenal záporné hodnoty).

DOPYTOVÁ STRÁNKA HDP

Domáci dopyt zaznamenal rast o 2,8 % a značne si polepšil oproti predchádzajúcemu roku, kedy poklesol o 0,3 %. Rast ťahala spotreba domácností, ktorú podporila zlepšujúca sa situácia na trhu práce. Medziročne vzrástli i investície, a to o 3,2 % (výraznejšie pôsobil vplyv základného efektu, vzhľadom na pokles ich dynamiky o 8,3 % v roku 2016). Fixné investície vykázali počas roka nejasný pohyb. Dva kvartály rástli, dva poklesli. Nevýrazne pokračovali aj infraštruktúrne stavby.

Tabuľka 1 Vývoj HDP podľa použitia (medziročný rast v %, s. c.)

	2016	2017				Rok
	Rok	1. Q	2. Q	3. Q	4. Q	
Hrubý domáci produkt	3,3	3,1	3,4	3,5	3,5	3,4
Konečná spotreba domácností a neziskových inštitúcií	2,7	3,3	3,4	3,9	3,7	3,6
Konečná spotreba verejnej správy	1,6	-0,5	-0,1	0,0	1,6	0,2
Tvorba hrubého fixného kapitálu	-8,3	-0,3	-4,0	10,3	7,6	3,2
Vývoz výrobkov a služieb	6,2	8,1	-0,3	3,8	5,6	4,3
Dovoz výrobkov a služieb	3,7	7,6	-0,8	5,9	3,2	3,9

Zdroj: ŠÚ SR.

Tie zvykli koncom roka finišovať, nie však v roku 2017. Verejná správa ako hlavný investor infraštruktúry bola jediným sektorom (z okruhu podnikov, finančných inštitúcií, domácností a neziskových inštitúcií), ktorá v bežných cenách v roku 2017 preinvestovala menej ako v roku predchádzajúcom. Za slabším tempom verejných investícií môže byť pozvoľné čerpanie fondov EÚ aktuálneho programového obdobia. Pozitívne pôsobil aj čistý export z dôvodu vyššieho rastu vývozu (4,3 %) ako dovozu tovarov a služieb (3,9 % medziročne).

Domáci dopyt ťahala spotreba domácností pod vplyvom zrýchlenia rastu ich disponibilného dôchodku. Ten sa zvýšil vďaka pokračujúcemu zlepšovaniu situácie na trhu práce. To prispelo k zvýšeniu spotrebných výdavkov na iné než nevyhnutné tovary a služby (napr. zdravie, rekreáciu, komunikáciu alebo vzdelávanie).

Export, flexibilne reagujúci na vývoj dopytu našich zahraničných partnerov, zrýchlil svoje tempo rastu za celý rok 2017 na 4,3 %. Dynamicky rástol vývoz tovarov, vývoz služieb zaznamenal miernejší rast. Zvýšil sa export automobiliek (medziročný reálny rast o 5,1 %) a z teritoriálneho hľadiska sa posilnil export na trhy Európskej únie.

Exportná výkonnosť meraná podielom exportu na HDP v roku 2017 medziročne vzrástla o 0,8 percentuálneho bodu na približne 101 %. Zvýšila sa i dovozná náročnosť, ale iba miernejšie (o 0,4 percentuálneho bodu). Otvorenosť slovenskej ekonomiky meraná podielom vývozu a dovozu výrobkov a služieb na nominálnom HDP vzrástla o 3,4 percentuálneho bodu na 189,2 %.

1.2.3 TRH PRÁCE

Solidný rast hospodárstva sa pretavil aj do vývoja na trhu práce, ktorý v roku 2017 nadviazal na pozitívny vývoj z predchádzajúcich rokov. Nárast zamestnanosti sa prejavil v poklese nezamestnanosti, čo ovplyvnilo aj umiestnenie dlhodobo nezamestnaných osôb do zamestnania, pričom miera nezamestnanosti dosiahla historické minimum. Vzrástla priemerná nominálna mzda, jej rast je možné pripísať pokračujúcemu rastu dopytu po pracovnej sile, čo má za následok mzdovú konkurenciu medzi zamestnávateľmi.

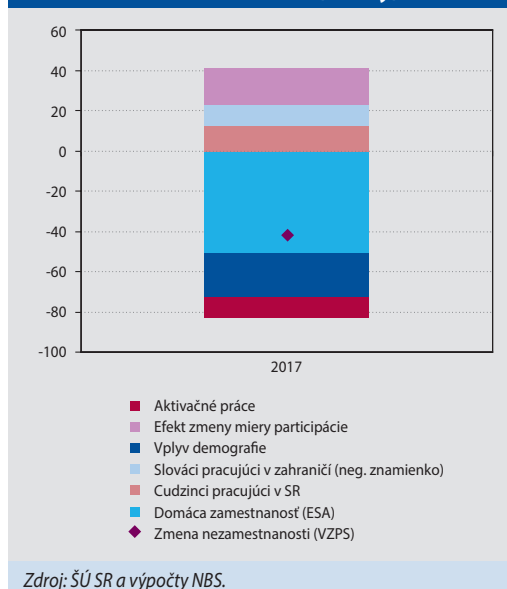
ZAMESTNANOSŤ

Zamestnanosť v metodike ESA 2010 medziročne vzrástla o 2,2 %, čo predstavuje nárast o 51,2 tisíc osôb (v roku 2016 sa zvýšila o 2,4 %). Z hľadiska odvetvového členenia k rastu zamestnanosti prispeli najmä odvetvia priemyslu a služieb a obchodných činností. Druhý rok po sebe zaznamenáva rast aj stavebníctvo. Zamestnanosť vo verejnom sektore² vzrástla o 0,9 % (v roku 2016 rast o 1,3 %), k čomu prispelo hlavne vzdelávanie. Na základe metodiky výberového zisťovania pracovných síl došlo v roku 2017 k výraznému poklesu počtu osôb pracujúcich v zahraničí o 6,5 % (10,4 tisíc osôb), čo predstavovalo obrat vo vývoji oproti minulému roku, kedy sa počet pracujúcich v zahraničí medziročne zvýšil. Počet cudzincov pracujúcich v SR sa z roka na rok zvyšuje a v roku 2017 medziročne vzrástol o 12,4 tisíc osôb. Prílev pracujúcich cudzincov spojený s rastúcou mierou participácie sú podpornými faktormi zmiernujúcimi pnutia na trhu práce. Avšak zamestnávateľmi pocitovaný nedostatok pracovných síl sa aj naďalej zvyšuje.

NEZAMESTNANOSŤ

Podľa výberového zisťovania pracovných síl poklesol počet nezamestnaných v roku 2017 o 15,8 % (o 42 tisíc osôb), v dôsledku čoho miera nezamestnanosti poklesla medziročne o 1,6 percentuálneho bodu na 8,1 %. Podľa

Graf 6 Príspevky hlavných veličín trhu práce k zmene nezamestnanosti (osoby)

Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS.

2 Zahŕňa i odvetvia zdravotníctva a vzdelávania.

evidencie úradov práce, sociálnych vecí a rodiny dosiahla miera nezamestnanosti v roku 2017 v priemere 7,1 % a v porovnaní s rokom 2016 poklesla o 2,4 percentuálneho bodu. Pokles miery nezamestnanosti súvisel s rastúcim dopytom po pracovnej sile, čo sa prejavilo aj vo výraznom znížení dlhodobej štrukturálnej nezamestnanosti. Zníženie miery nezamestnanosti bolo ovplyvnené aj vývojom ekonomicky aktívneho obyvateľstva, ktoré zaznamenalo po piatich rokoch pokles. S dlhodobou nepriaznivým vývojom demografie súvisí pokles počtu obyvateľov v aktívnom veku.

MZDY A PRODUKTIVITA PRÁCE

Medziročná dynamika priemernej nominálnej mzdy sa v roku 2017 výrazne zvýšila a dosiahla 4,6 %. Úroveň nominálnej mzdy dosiahla 954 €. Pod dynamický rast priemernej mzdy sa podpísala situácia na trhu práce, kde aj naďalej pretrvávajú problémy s nedostatkom pracovných síl, čo spôsobuje tlak na zvyšovanie miezd vo viacerých sektoroch. Najrýchlejšie rástla mzda v odvetví odborné, vedecké a technické činnosti (8,3 %). Rýchlejší rast ako celé národné hospodárstvo dosiahla aj doprava a skladovanie (6,2 %), umenie, zábava a rekreácia (6,0 %), vzdelávanie (5,9 %), priemyselná výroba (5,4 %) a verejná správa a obrana (5,2 %). Po zohľadnení cenovej hladiny, ktorá po troch rokoch zaznamenala rast, reálne mzdy rástli pomalšie ako nominálne mzdy a v roku 2017 dosiahli 3,3 %. Produktivita práce (HDP na zamestnan-

ého) v roku 2017 rástla rýchlejšie v porovnaní s predchádzajúcim rokom. Naďalej pretrvávajú situácia, keď dynamika rastu produktivity práce zaostáva za rastom mzdy. To môže prispievať k ďalšiemu oživeniu cien, na druhej strane môže ovplyvniť konkurencieschopnosť ekonomiky.

1.2.4 FINANČNÉ HOSPODÁRENIE NEFINANČNÝCH SPOLOČNOSTÍ

Podľa údajov ŠÚ SR vytvorili nefinančné korporácie v roku 2017 zisk v objeme 10,2 mld. €. Zisk nefinančných korporácií poklesol o 2,2 % (v roku 2016 vzrástol o 1,1 %). Ziskovosť nefinančných korporácií ovplyvnil najmä pokles hospodárskeho výsledku v odvetviach sprostredkovania nehnuteľností na bývanie (pokles o 19 %), dodávky elektriny, plynu a pary (pokles o 16 %) a výroby motorových vozidiel (pokles o 11 %). Naopak, k celkovej ziskovosti prispelo najviac odvetvie veľkoobchodu a maloobchodu (nárast zisku o 26 %) a výroba kovov a kovových výrobkov (nárast o 10 %).

1.2.5 PLATOBNÁ BILANCIA

BEŽNÝ ÚČET

V roku 2017 sa deficit bežného účtu platobnej bilancie v porovnaní s predchádzajúcim rokom zvýšil na úroveň 1,8 mld. €, a to pod vplyvom poklesu prebytku obchodnej bilancie. Podiel deficitu bežného účtu na HDP v bežných cenách tak medziročne vzrástol o 0,6 percentuál-

Tabuľka 2 Vývoj ukazovateľov trhu práce

	2016	2017				Rok
	Rok	1. Q	2. Q	3. Q	4. Q	
Nominálna mzda (index)	3,3	3,5	4,8	5,2	5,2	4,6
Reálna mzda (index)	3,9	2,6	3,8	3,6	3,3	3,2
Kompenzácie na zamestnanca nominálne ESA 2010 (index)	2,3	3,1	4,0	5,0	3,9	4,1
Produktivita práce z HDP (index, b. c.)	0,5	1,8	2,3	2,6	3,1	2,5
Produktivita práce z HDP (index, s. c.)	0,9	0,9	1,6	1,0	1,2	1,2
Zamestnanosť podľa ESA 2010 (index)	2,4	2,1	2,1	2,3	2,2	2,2
Miera nezamestnanosti podľa VZPS ¹⁾ (%)	9,7	8,7	8,1	8,0	7,7	8,1
Jednotkové náklady práce nominálne (ULC) ²⁾	1,4	2,2	2,4	4,0	2,7	2,8

Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS.

1) Výberové zisťovanie pracovných síl.

2) Podiel rastu kompenzácií na zamestnanca v bežných cenách a rastu produktivity práce ESA 2010 v stálych cenách.

neho bodu, keď dosiahnutá hodnota predstavovala 2,1 %.

Saldo bilancie služieb sa v porovnaní s rokom 2016 zlepšilo. Vyšší prebytok bol dôsledkom pozitívneho vývoja ekonomiky, keď najvýraznejšie rástli príjmy z obchodných služieb a dopravy. Nárast príjmov z cestovného ruchu bol podporený najmä vyšším počtom zahraničných turistov. Saldo bilancie primárnych výnosov bolo pozitívne ovplyvnené vysporiadaním prostriedkov zo štrukturálnych fondov. Medziročne sa takmer nezmenil deficit bilancie sekundárnych výnosov, keď bol nárast príjmov sprevádzaný vyššími výdavkami.

Výraznejší medziročný pokles prebytku na kapitálovom účte bol dôsledkom nižšieho čerpania zdrojov EÚ.

FINANČNÝ ÚČET

V roku 2017 dosiahol finančný účet platobnej bilancie prílev vo výške 3,8 mld. €, čo v porovnaní s rokom 2016 predstavovalo nárast o 3,4 mld. €.

V bilancii priamych investícií bol celkový prílev zdrojov dôsledkom prílevu dlhového kapitálu vyplývajúceho z ekonomickej činnosti podnikateľských subjektov. Tento nárast bol podporený

Tabuľka 3 Bežný a kapitálový účet platobnej bilancie (mld. EUR)

	Rok 2016	Rok 2017
Tovary	1,6	0,7
Vývoz	67,1	71,6
Dovoz	65,5	70,9
Služby	0,5	0,8
Primárne výnosy	-1,9	-2,0
Sekundárne výnosy	-1,4	-1,3
Bežný účet	-1,2	-1,8
Podiel bežného účtu na HDP v %	-1,5	-2,1
Kapitálový účet	1,6	0,8

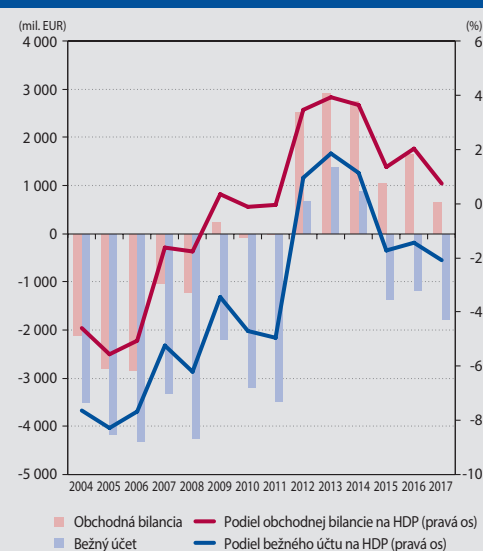
Zdroj: ŠÚ SR a NBS.

prílevom zdrojov z investovania zahraničných subjektov vo forme majetkovej účasti. Celkový prílev v rámci portfóliových investícií bol dôsledkom predaja slovenských dlhových cenných papierov nerezidentom. Prílev v bilancii ostatných investícií bol podporený najmä nárastom objemu vkladov na účtoch NBS.

ZAHRAŇIČNÁ ZADLŽENOSŤ SR

Z vývoja platobnej bilancie vyplýval medziročný nárast hrubého zahraničného dlhu o 20,3 mld. €, keď ku koncu roka 2017 dosiahol 94,1 mld. €. Rast hrubého zahraničného dlhu bol však sprevádzaný aj nárastom zahraničných aktív, dôsledkom čoho sa čistý zahraničný dlh zvýšil iba mierne. Podiel celkovej hrubej zahra-

Graf 7 Vývoj bežného účtu a obchodnej bilancie

Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS.

Tabuľka 4 Finančný účet platobnej bilancie (mld. EUR)

	Rok 2016	Rok 2017
Priame investície	0,5	-1,7
Portfóliové investície a finančné deriváty	4,2	-0,6
Ostatné investície	-5,1	-2,0
Rezervné aktíva	0,0	0,5
Finančný účet	-0,4	-3,8

Zdroj: NBS.

Poznámka: Údaje za položky finančného účtu sú uvádzané v čistom vyjadrení (Aktíva – Pasíva), pričom kladné hodnoty predstavujú čistý odlev a záporné hodnoty čistý prílev.

ničnej zadlženosti SR k vytvorenému HDP v bežných cenách v roku 2017 dosiahol podľa predbežných údajov 110,8 %, čo oproti roku 2016 predstavuje nárast o 19,9 percentuálneho bodu. Podiel celkového krátkodobého zahraničného dlhu na celkovom hrubom zahraničnom dlhu SR ku koncu roka 2017 predstavoval 48,8 %, čo predstavuje medziročný nárast o 10,0 percentuálnych bodov. Zadlženosť na obyvateľa dosiahla koncom roka 2017 výšku 15 613 €, čo v porovnaní s predchádzajúcim rokom znamená nárast o 683 €.

NOMINÁLNY A REÁLNY EFEKTÍVNY VÝMENNÝ KURZ³

Index nominálneho efektívneho výmenného kurzu (NEER) sa v priemere za rok 2017 znehodnotil medziročne o 0,2 % na rozdiel od posilnenia o 1,5 % v predchádzajúcom roku. Najväčšou mierou prispela k oslabeniu NEER depreciačia oproti českej korune vo výške 0,3 percentuálneho bodu súvisiaca s obnovením apreciačného trendu českej meny po ukončení kurzového záväzku Českej národnej banky 6. 4. 2017, ktorý slúžil ako nástroj dodatočného uvoľnenia menovej politiky. K znehodnoteniu NEER prispelo aj oslabenie oproti poľskému zlotému a ruskému rubľu zhodne vo výške 0,2 percentuálneho bodu. Depreciaciu NEER najviac tlmilo s rovnakými príspevkami po 0,3 percentuálneho bodu

posilnenie oproti čínskemu jüanu a libre šterlingov. Tá sa oslabila v súvislosti s pretrvávajúcou zvýšenou neistotou vyplývajúcou z procesu vystúpenia Spojeného kráľovstva z Európskej únie.

Medziročné znehodnocovanie indexu reálneho efektívneho výmenného kurzu (REER) na báze cien priemyselnej výroby sa v priemere za rok 2017 zrýchlilo o 0,8 percentuálneho bodu v porovnaní s predchádzajúcim rokom a dosiahlo hodnotu 1,4 %. Príčinou výraznejšieho oslabenia indexu REER v porovnaní s indexom NEER bol záporný inflačný diferencál oproti najvýznamnejším obchodným partnerom Slovenska. Po zohľadnení váh jednotlivých obchodných partnerov najviac vplýval na depreciaciu REER záporný inflačný diferencál oproti Číne s príspevkom -0,3 percentuálneho bodu, Maďarsku a Poľsku s príspevkami zhodne po -0,2 percentuálneho bodu. Znehodnotenie indexu REER viedlo pri pokračujúcej apreciacii jeho odhadovanej rovnovážnej trajektórie, ktorá súvisí najmä s rýchlejšim rovnovážnym rastom produktivity práce v porovnaní so zahraničím, k nárastu miery uvoľnenia reálneho efektívneho kurzu. Viac podhodnotený REER ďalej podporoval cenovú konkurencieschopnosť domácich firiem.

2 MENOVÁ POLITIKA EUROSYSTEMU

2.1 OPERÁCIE MENOVEJ POLITIKY

PRETRVÁVAJÚCA POTREBA VYSOKEJ MIERY EXPAZÍVNEJ MENOVEJ POLITIKY

ECB pokračovala v roku 2017 v expanzívnom cykle menovej politiky, ktorý sa začal v roku 2014. Využívala pritom rámec menovopolitického pôsobenia cez nákup vybraných aktív, ako aj úrokové sadzby, kde bola osobitne významná záporná jednodňová depozitná úroková sadzba, s cieľom stimulovať rast inflácie k strednodobému cieľu ECB.

Rada guvernérov ECB ponechala počas celého roka 2017 kľúčové úrokové sadzby nezmene-

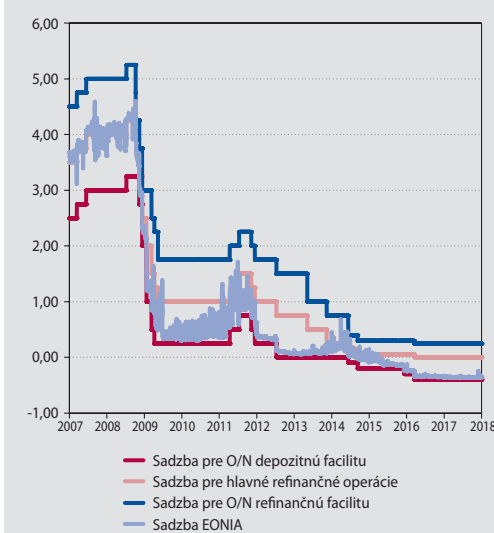
né, s úrokovou sadzbou pre hlavné refinančné operácie na úrovni 0,00 %, úrokovou sadzbou pre jednodňové refinančné operácie na 0,25 % a úrokovou sadzbou pre jednodňové sterilizačné operácie v zápornom pásme -0,40 %. Vzhľadom na vysoký prebytok likvidity, ktorý je dôsledkom najmä nákupných programov Eurosystemu a neštandardných dlhodobých refinančných operácií, sa krátkodobé úrokové sadzby peňažného trhu nachádzali tesne nad úrokovou sadzbou pre jednodňové sterilizačné operácie. Úroková sadzba pre jednodňové sterilizačné operácie bola tak aj v roku 2017 určujúcou pre výšku najkratších trhových úrokových sadzieb.

³ Metodika výpočtu efektívneho výmenného kurzu je zverejnená na webovej stránke NBS: http://www.nbs.sk/_img/Documents/_Statistika/VybrMakroUkaz/EER/NEER_REER_Metodika.pdf.

Európska centrálna banka pokračovala v implementácii menovej politiky najmä prostredníctvom nadštandardných menovopolitických nástrojov, ktoré dopĺňali neštandardné operácie na voľnom trhu, automatické operácie a povinné minimálne rezervy. Operácie na voľnom trhu tvoria hlavné refinančné operácie, dlhodobejšie refinančné operácie, dolaďovacie operácie a štrukturálne operácie. Automatické operácie zahŕňajú jednodňové sterilizačné operácie a jednodňové refinančné operácie. Rada guvernérov ECB, reagujúc na nežiadúco nízku mieru inflácie, ešte v roku 2014 rozšírila túto škálu nástrojov o Program nákupu aktív. Program nákupu aktív zahŕňa tretí program nákupu krytých dlhopisov, program nákupu cenných papierov krytých aktívami, v roku 2015 rozšírený o program nákupu cenných papierov verejného sektora a v roku 2016 o program nákupu cenných papierov podnikového sektora. Tieto nákupné programy spolu s dodatočnou dlhodobou refinančnou operáciou TLTRO II minimalizovali podiel štandardnej hlavnej refinančnej operácie. Implementácia menovej politiky prostredníctvom štandardných menovopolitických nástrojov tak bola takmer úplne nahradená neštandardnými menovopolitickými nástrojmi.

Významnú úlohu v implementácii menovej politiky má aj komunikačná stratégia Rady guvernérov ECB, ktorou sa indikuje načasovanie ďalších menovopolitických postupov, ako očakávanie vývoja kľúčových sadzieb ECB a samotných nákupných programov. Anticipácia menovopolitického vývoja znižuje neistotu trhových účastníkov, čím zvyšuje efektívnosť vlastnej menovej politiky.

Na základe rozhodnutia Rady guvernérov ECB z decembra 2016 pokračoval Eurosystem v prvom štvrtroku 2017 v čistých nákupoch cenných papierov v mesačnej kumulatívnej sume 80 mld. €. Od apríla 2017 bola mesačná suma čistých nákupov znížená na 60 mld. € s účinnosťou do decembra 2017. Vzhľadom na zabezpečenie plynulej implementácie programu boli následne do programu v roku 2017 zahrnuté aj dlhopisy so splatnosťou nad jeden rok (predtým nad dva roky) a taktiež, v nevyhnutnom rozsahu, sa umožnili nákupy dlhopisov s výnosom pod úrov-

Graf 8 Vývoj kľúčových sadzieb ECB (%)

Zdroj: Bloomberg.

ňou úrokovej sadzby pre jednodňové sterilizačné obchody.

MENOVOPOLITICKÉ ROZHODNUTIA ECB V ROKU 2017

V roku 2017 nastalo viditeľné oživenie ekonomickej aktivity, čo bolo dôvodom na verbálne miernu, no vecne zásadnú úpravu v komunikačnej stratégii. ECB v júni 2017 prostredníctvom komunikácie o menovopolitických zámeroch vypustila formuláciu zaoberajúcu sa prípadným ďalším znížením kľúčových úrokových sadzieb.

V treťom štvrtroku 2017 vykázala ekonomika eurozóny stabilný ekonomický rast, avšak vzhľadom na mieru inflácie, ktorá sa nachádzala pod jej strednodobým cieľom, Rada guvernérov ECB rozhodla v októbri 2017 o pokračovaní nákupného programu minimálne do septembra 2018, t. j. predĺžila nákupný program o ďalších 9 mesiacov. Rada taktiež rozhodla o ďalšom znížení mesačnej sumy nákupov zo 60 mld. € na 30 mld. €. V rámci refinančných operácií rozhodla o tom, že hlavná refinančná operácia a 3-mesačná refinančná operácia sa budú vykonávať formou plného pridelenia za pevnú úrokovú sadzbu, a to minimálne do konca roku 2019.

TVORBA NOVEJ JEDNODŇOVEJ ÚROKOVEJ SADZBY ECB PRE NEZABEZPEČENÉ OBCHODY V EURÁCH

Úrokové sadzby peňažného trhu sú pre finančný systém významné a využívané, v dôsledku čoho sa stali základom pre vznik referenčných hodnôt úrokových sadzieb, tzv. benchmarkov. Na európskom finančnom trhu sú takými referenčnými hodnotami úrokové sadzby Euribor a jednodňová sadzba Eonia, ktoré sa vytvárajú na základe údajov zo súkromného finančného sektora. Od roku 2013 prebieha pod záštitou Rady pre finančnú stabilitu celosvetová reforma existujúcich referenčných hodnôt, vrátane úrokových sadzieb Euribor a Eonia. Hlavným cieľom reformy je tvorba referenčných úrokových hodnôt na základe jednotných princípov, ktoré majú – okrem iného – v čo najväčšej možnej miere zodpovedať uskutočneným obchodom a nielen subjektívnemu úsudku, z ktorého vychádza súčasná metodológia úrokových sadzieb Euribor. Európsky inštitút peňažných trhov (EMMI), ktorý je správcom týchto referenčných hodnôt, však pri implementácii požiadaviek reformy zistil značné problémy, ktoré vyvolávajú pochybnosti o konečnej úspešnosti zámeru.

Vzhľadom na dôležitosť najmä jednodňovej úrokovvej sadzby, a to nielen pre finančné trhy,

ale aj pre implementáciu menovej politiky, na základe rozhodnutia rady guvernérov, ECB v septembri 2017 oznámila, že vytvorí novú jednodňovú úrokovú sadzbu pre nezabezpečené obchody v eurách. Nová úroková sadzba bude slúžiť ako doplnková a náhradná úroková sadzba k existujúcim referenčným úrokovým sadzbám. ECB ju plánuje vytvoriť do konca roka 2019 na základe metodológie, ktorá bude vychádzať z uskutočnených obchodov evidovaných v štatistickom výkaze peňažného trhu ECB.

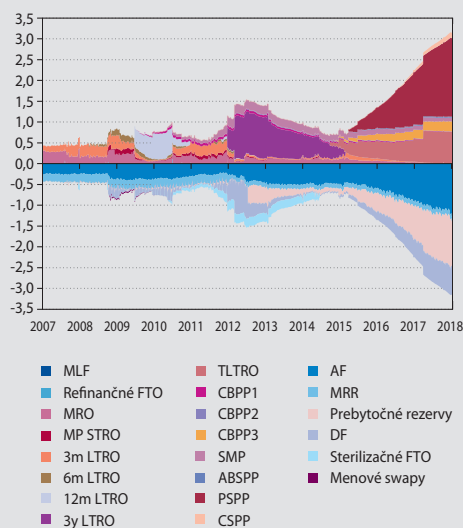
V súlade s odporúčaniami, ktoré ukladá reforma, ECB spolu s FSMA, ESMA a Európskou komisiou oznámila vytvorenie pracovnej skupiny na identifikáciu a prijatie bezrizikovej jednodňovej úrokovvej sadzby eliminujúcej trhové riziká. Táto sadzba má slúžiť ako alternatíva pre existujúce referenčné úrokové sadzby na použitie v nástrojoch, v ktorých absentujú trhové riziká, napr. kreditné riziko, riziko likvidity. Táto úroková sadzba má spolu s novou jednodňovou sadzbou ECB kvalitatívne rozšíriť škálu v súčasnosti dostupných referenčných úrokových sadzieb.

LIKVIDITA BANKOVÉHO SEKTORA ZÍSKANÁ Z MENOVOPOLITICKÝCH OPERÁCIÍ A NÁKUPNÝCH PROGRAMOV

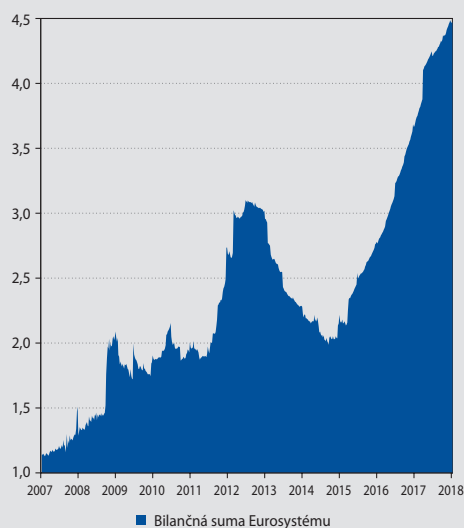
Nákupný program bol aj v roku 2017 takmer výlučným zdrojom zvýšenia likviditnej pozície európskeho bankového sektora. Úroveň poskytnutej likvidity dosiahla novú historickú hodnotu 3,1 bil. €. Na tejto sume sa so 76 % podieľajú nákupné programy a s 24 % neštandardné dlhodobé refinančné operácie. Kým podiel hlavnej refinančnej operácie na celkovej likviditnej pozícii v roku 2016 tvoril 2 %, pod vplyvom prírastku iných zdrojov a na druhej strane poklesu potreby získavania zdrojov z hlavnej refinančnej operácie klesol v roku 2017 jej podiel takmer na nulu. V marci 2017 sa

uskutočnila posledná tranža neštandardných dlhodobých refinančných operácií, v ktorej bankový sektor čerpal 233 mld. €. Napriek absolútnemu nárastu refinančných operácií ich relatívny podiel na celkovej likviditnej pozícii, vzhľadom na dominantný prílev likvidity z nákupných programov, celkovo poklesol. Značný prebytok likvidity sa ku koncu roka 2017 prejavil takmer na 40 % náraste využívania jednodňových vkladov v porovnaní s koncom predchádzajúceho roka. Táto situácia spôsobovala nižší dopyt po zdrojoch z medzibankového peňažného trhu.

V rámci nákupných programov, ktoré ku koncu roka 2017 dosiahli v bilancii Eurosystemu

Graf 9 Vývoj likviditnej pozície Eurosystemu (bil. EUR)

Zdroj: ECB, Bloomberg, vlastné spracovanie NBS.

Graf 10 Bilančná suma Eurosystemu (bil. EUR)

Zdroj: Bloomberg, vlastné spracovanie.

sumu 2,4 bil. €, tvoril najväčší podiel program nákupu cenných papierov verejného sektora, a to takmer 80 %. Národná banka Slovenska sa zúčastňovala na programe nákupu cenných papierov verejného sektora, ktorého predmetom je nákup vládnych cenných papierov a cenných papierov nadnárodných finančných spoločností a na programe nákupu krytých dlhopisov. Ku koncu roka 2017 bola suma menovopolitického portfólia cenných papierov NBS 20 mld. €, čo je 30 % medziročný prírastok.

VPLYV MENOVPOLITICKÝCH OPERÁCIÍ NA BILANCIU EUROSYSTEMU

Bilančná suma Eurosystemu stúpila v roku 2017 na novú historickú hodnotu 4,5 bil. €, čo je nárast o 0,8 bil. € v porovnaní s koncom roka 2016. Od vzniku finančnej krízy v roku 2007, kedy bola bilančná suma 1 bil. €, ECB aktívne využívala rôzne štandardné aj neštandardné menovopolitické nástroje, ktoré mali vplyv na zmenu vo veľkosti aj kompozícii bilancie Eurosystemu. Tieto nástroje boli nevyhnutné na zabezpečenie plynulej transmisie uvoľnenej menovej politiky.

3 VÝVOJ NA FINANČNOM TRHU

Globálne ekonomické oživenie nabralo v priebehu roka 2017 na intenzite. Dôležitým impulzom bolo zvýšenie investičného dopytu na pozadí zlepšujúceho sa sentimentu v podnikovom sektore. Súvisiacim javom bola akcelerácia tempa zahraničného obchodu. Priaznivý vývoj makroekonomických indikátorov tak tlmí bezprostredné riziká pre finančnú stabilitu. Pri zlepšení výkonnosti ekonomiky sa však kumulujú viaceré trendy prispievajúce k tvorbe nerovnováh, ktoré môžu v strednodobom horizonte ohroziť finančnú stabilitu. Najvýznamnejším

trendom je pokračujúci rast zadlženosti verejného a súkromného sektora na pozadí uvoľnených úverových podmienok. Pokračovanie obdobia nízkych úrokových sadzieb bude zrejme naďalej podporovať rizikový apetít vo finančnom sektore, čo vedie k nárastu zraniteľnosti finančného systému. Významným rizikom je aj náhle precenenie aktív na finančných trhoch. Vlnu precenenia na finančných trhoch môže spustiť neočakávaný priebeh normalizácie menovej politiky, odchýlka makroekonomického vývoja od očakávaní alebo aj eskalácia geopolitických napätí.

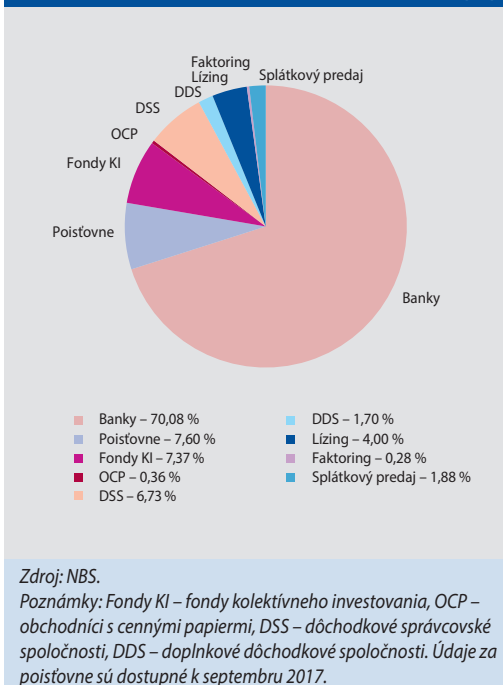
Rastová fáza ekonomického cyklu sa v priebehu roka 2017 prejavovala aj na Slovensku. Domáca ekonomika pokračovala v stabilnom raste na úrovni 3,4 %. Rast slovenského HDP sa v uplynulom polroku výrazne opieral o domáci dopyt a len v menšej miere o zahraničný dopyt. Osobitne priaznivý vývoj na pracovnom trhu sa odzrkadlil na vývoji spotreby slovenských domácností, ktorá rástla najrýchlejšie v pokrízovom období. Aktuálny výhľad naznačuje pokračovanie rastovej fázy ekonomického cyklu, pričom sa dá očakávať postupné prehrievanie ekonomiky. Takýto vývoj môže byť rizikom pre finančnú stabilitu predovšetkým v kontexte trhu práce, ktorého osobitne priaznivý vývoj nemusí byť dlhodobou udržateľný. Aktuálne už niektoré odvetia pociťujú nedostatok kvalifikovanej pracovnej sily. V dôsledku toho sa zrýchľuje rast miezd – rastú najrýchlejšie v pokrízovom období.

Ziskovosť bankového sektora k decembru 2017 sa po odpočítaní mimoriadnych vplyvov medziročne výrazne nezmenila. Ak odhliadneme od mimoriadnych vplyvov, ktoré ovplyvnili ziskovosť bánk najmä v roku 2016, čistý zisk bankového sektora medziročne vzrástol o 8,1 %. Zisk zahrňujúci aj mimoriadne vplyvy bol k decembru 2016 výrazne vyšší ako zisk k decembru 2017. Hlavným faktorom negatívne ovplyvňujúcim ziskovosť bánk sú klesajúce čisté úrokové marže. Ziskovosť bánk pozitívne ovplyvňovali nízke hodnoty miery nákladov na kreditné riziko.

Kapitálová pozícia bankového sektora sa počas roka 2017 posilnila. K tomuto vývoju najvýraznejším spôsobom prispelo výrazné zvýšenie miery ponechaného zisku. Banky si v roku 2017 ponechali 42 % zisku vytvoreného v roku 2016, kým v rokoch 2014 – 2016 bol tento podiel na úrovniach pod hodnotou 10 %. Hodnota ukazovateľa primeranosti vlastných zdrojov počas roka 2017 vzrástla z 18,0 % na 18,6 %. Ukazovateľ primeranosti vlastného kapitálu Tier 1 sa zvýšil z 15,8 % na 16,2 %. Kapitálová primeranosť zároveň rástla aj naprieč krajinami EÚ.

Rast úverov sektoru domácností je naďalej najvýznamnejším trendom v domacom finančnom sektore. Medziročný prírastok retailových úverov dosiahol najvyššiu historickú hodnotu 3,55 mld. € k augustu 2017. V nasledujúcich

Graf 11 Podiel jednotlivých finančných sektorov na aktívach finančného sektora (%)

mesiacoch sa postupne stabilizoval až mierne spomalil na 3,45 mld. € (k decembru 2017). Medziročná dynamika rastu úverov dosiahla k marcu 2017 svoje pokrízové maximum na úrovni 13,7 % a ku koncu roka postupne klesla na stále vysokú hodnotu 11,7 %. Rast úverov na Slovensku je naďalej najrýchlejší v EÚ. Priaznivá makroekonomická situácia a nízke úrokové sadzby zlepšovali predpoklady trhu retailových úverov, kým demografické faktory a postupné nasycovanie trhu pôsobili opačným smerom. Rýchly rast retailových úverov spôsobil pokračovanie rastu zadlženosti domácností, ktorá sa dostala na najvyššiu úroveň v regióne strednej a východnej Európy. Naďalej rastie najrýchlejším tempom v rámci tohto regiónu a aj v rámci eurozóny. Najvýraznejším rizikom je tak výrazný nárast citlivosti sektora domácností na prípadné zhoršenie ekonomického vývoja.

Rast úverov podnikovému sektoru zaznamenal počas roka 2017 priaznivý vývoj. Prvé tri štvrtroky úverová aktivita dosahovala úroveň až 10 % medziročne, kým počas posledných troch mesiacov nastalo zmiernenie rastu na 7 % medziročne. Naďalej však možno hovoriť o pomerne silnom raste podnikových úverov, čo ukazuje aj medzinárodné porovnanie s krajinami EÚ.

Slovensko naďalej patrí medzi krajiny s najvýraznejším rastom podnikových úverov. Dopyt po úveroch ovplyvnila priaznivá situácia v podnikovom sektore, optimistické vyhladky ekonomického rastu a prostredie nízkych úrokových sadzieb. Tieto faktory sa premietli do pomerne plošného rastu úverov podnikom, keď rástli viaceré dôležité ekonomické odvetvia a aj úverové kategórie. Rástla tiež aktivita väčšiny bánk aktívnych v tomto segmente financovania. Úverové štandardy sa v roku 2017 zmierňovali vo veľmi obmedzenom rozsahu, a to len vo forme poklesu úrokových marží na pozadí konkurencie od ostatných bánk a dobrých ekonomických vyhládok.

NBS aktívne reagovala na vývoj v domácom finančnom sektore, a to predovšetkým v reakcii na výrazný rast úverov a zadlženosti súkromného sektora. Dlhodobý rast úverov v sektore domácností aj podnikov bol v roku 2016 dôvodom rozhodnutia o zvýšení miery proticyklického kapitálového vankúša na 0,5 % s účinnosťou od 1. augusta 2017. Vzhľadom na pretrvávajúce trendy na úverovom trhu a prehĺbenie viacerých nerovnováh sa táto miera od 1. augusta 2018 ďalej zvýši na úroveň 1,25 %. Rovnako sa NBS zamerala na určenie obozretných podmienok poskytovania úverov. Od 1. januára 2017 je v platnosti opatrenie NBS č. 10/2016, ktoré stanovilo podmienky na poskytovanie úverov na nehnuteľnosti. Tieto podmienky doplní od 1. januára 2018 opatrenie NBS č. 10/2017, ktorým sa určia minimálne požiadavky pre oblasť spotrebiteľských úverov.

Pokles objemu investícií do slovenských štátnych dlhopisov pokračoval aj v roku 2017. Zastúpenie týchto investícií na celkových aktívach klesá prakticky už od roku 2012 a ku koncu tohto roka dosiahlo necelých 10 %. Tento podiel dosahuje v súčasnosti svoje historické minimum a je porovnateľný s predkrízovým podielom z roku 2008. Taktiež poklesol podiel investícií do zahraničných štátnych dlhopisov. Najvýraznejší podiel na celkových dlhopisoch majú poľské (3,6 %), talianske (3,4 %) a české (2,3 %) štátne dlhopisy ako dôsledok odpredaja väčšieho objemu talianskych štátnych dlhopisov a mierneho nárastu poľských a českých štátnych dlhopisov.

Priaznivé makroekonomické podmienky aj v roku 2017 pozitívne vplývali na schopnosť

podnikov a domácností obsluhovať svoj dlh. Podiel zlyhaných úverov na bývanie poklesol medzi decembrom 2016 a decembrom 2017 z 2,3 % na 1,9 %. V prípade spotrebiteľských úverov išlo o menej významné zlepšenie z 8,7 % na 8,1 %. V podnikovom sektore nastalo výrazné zlepšenie ukazovateľa podielu zlyhaných úverov zo 6,5 % na 5,2 %. Zlepšenie kreditnej kvality meranej podielom zlyhaných úverov je však prirodzeným javom v prípade expanzívneho ekonomického cyklu. Z pohľadu kreditného rizika je tak podstatné sledovať ukazovatele zadlženosti ako dlh k HDP alebo úverové zaťaženie, ktoré sú dôležitým indikátorom citlivosti týchto sektorov na zhoršenie ekonomickej situácie. Všetky dlhové ukazovatele rastú pod vplyvom priaznivého ekonomického vývoja a jeho optimistickej perspektívy.

Čistý zisk poisťovního sektora po zdanení dosiahol ku koncu tretieho štvrťroka 2017 hodnotu 135 mil. €. Na konečnú medziročnú dynamiku dosiahnutého zisku však vplývalo viacero faktorov⁴. Dôležitú úlohu zohrali jednorazové vplyvy ešte z polovice roka 2016 (rozdelenie dividend dcérskej spoločnosti a rozpustenie rezervy na súdne spory). Hrubý zisk bez očistenia o tieto jednorazové vplyvy rástol na úroveň 3,6 %, kým po očistení dosiahol rast až 30 % medziročne. Za týmto nárastom stálo zlepšenie technického aj finančného výsledku. V prípade čistého zisku po zdanení a očistení o jednorazové vplyvy išlo už len o rast na úrovni 8,4 % (bez očistenia o jednorazové vplyvy čistý zisk medziročne poklesol o 12 %), a to predovšetkým v dôsledku nárastu nákladov na osobitný odvod poisťovního sektora. V roku 2017 sa krytie SCR výrazne nemenilo. September skončilo s hodnotou 211 %. Ku koncu prvého štvrťroka dosahovalo 208 %. Pri medziročnom porovnaní už však možno konštatovať pomerne výrazný pokles krytia SCR (230 % k septembru 2016). Solventnosť poisťovního sektora sa aj napriek medziročnému poklesu pohybovala na dostatočnej úrovni. Hrubé predpísané poisťné v životnom poistení vzrástlo medziročne o 6 %, kým náklady na poisťné plnenia mierne poklesli (o 2 % medziročne). Uvedený vývoj prispel k nárastu technického výsledku. Rast znamenal aj finančný výsledok v životnom poistení. Aualizovaný investičný výnos v životnom poistení (okrem IŽP) naďalej klesal a len tesne dokáže pokrývať garantovanú úrokovú sadzbu v zmluvách životného poistenia. Rovnako rástlo

⁴ Časť správy týkajúca sa poisťovního sektora je vypracovaná k septembru 2017, keďže koncoročné údaje neboli v čase jej vypracovania dostupné.

hrubé predpísané poistné v neživotnom poistení (6 % medziročne). Kombinovaný ukazovateľ v neživotnom poistení zaznamenal zlepšenie a k septembru 2017 dosiahol 88,6 %. Najvýznamnejšie riziká pre poistný sektor naďalej predstavujú prostredie nízkych úrokových sadzieb a silná konkurencia v poistení automobilov, v ktorej dôsledku sa kombinovaný ukazovateľ pohybuje pri tomto type poistenia na hranici ziskovosti.

Objem čistej hodnoty aktív (NAV) v sektore dôchodkových správcovských spoločností dosiahol ku koncu roka 2017 úroveň 7,6 mld. €. NAV sa medziročne zvýšila o 657 mil. €, pričom sa tento nárast pripisuje viacerým faktorom. V prvom rade išlo o prvé zo série zvýšení sadzby povinných príspevkov do druhého piliera dôchodkového sporenia zo 4,0 % na 4,25 % vymeriavacieho základu. Zvýšenie sumy pripísaných príspevkov ovplyvnil tiež rastúci počet sporiteľov a vyššie nominálne príjmy obyvateľstva. Zhodnotenie prostriedkov v dôchodkových fondoch sa podieľalo necelou jednou štvrtinou na náraste ich NAV. Zastúpenie jednotlivých typov fondov sa menilo v prospech indexových fondov na úkor dlhopisových predovšetkým v dôsledku zmeny preferencií časti sporiteľov. V roku 2017 nastali menej výrazné zmeny v základnej štruktúre majetku dôchodkových fondov, na druhej strane prestalo platiť viacero trvalejších trendov. Koniec roka 2017 priniesol menší odpredaj dlhopisových nástrojov v dlhopisových fondoch, čo predstavovalo ukončenie niekoľko rokov trvajúceho trendu posilňovania dlhopisovej zložky v majetku tohto typu dôchodkových fondov. Podobne aj podiel akciových investícií ostal v sledovanom období nezmenený – na úrovni tesne pod hranicou 70 % NAV, čím sa takisto prerušil niekoľko rokov trvajúci trend rastúceho akciového vystavenia. Parametre splatnosti a durácie, ktoré zaznamenali v priebehu roka stabilizáciu alebo v mnohých individuálnych prípadoch pokles, sú zrejme do istej miery odrazom postupne sa meniacich očakávaní vo vzťahu k budúcej vývoju úrokových sadzieb. Zastúpenie podnikových emisií dosiahlo z pohľadu skladby dlhopisového portfólia podľa sektora eminenta svoje historické maximum. Najvýznamnejšie postavenie si naďalej udržiavajú štátne dlhopisy. Celková vážená priemerná nominálna výkonnosť dôchodkových fondov za kalendárny rok 2017 bola o niečo nižšia ako v predošlom roku. Vzhľadom na nárast inflácie je rozdiel v reálne

vyjadrenej výkonnosti ešte značnejší. V skupine dlhopisových dôchodkových fondov dosiahlo medziročné nominálne zhodnotenie úroveň 1,1 %. Priemerná medziročná výkonnosť v ostatných troch typoch dôchodkových fondov bola k 31. decembru 2017 na podobných úrovniach medzi 5,5 % až 6,7 %.

Sektor doplnkového dôchodkového sporenia zaznamenal najvyšší nárast počtu sporiteľov za minimálne posledných desať rokov. V roku 2017 mal sektor 757 tisíc sporiteľov. Kumulácia prostriedkov v treťom pilieri dôchodkového sporenia napredovala dynamickým tempom na úrovni 12,5 %. K 31. decembru 2017 sa čistá hodnota aktív v systéme nachádzala na úrovni 1,92 mld. €, pričom čistý tok prostriedkov sa postaral o tri štvrtiny z nárastu NAV v sledovanom období. Podobné trendy ako v prechádzajúcom období pokračovali vo vývoji zloženia aktív fondov s vyváženou investičnou stratégiou. Predovšetkým išlo o zvýšenie akciovej zložky a úbytok dlhopisovej zložky. Skladba rastovo zameraných fondov zostala bez výraznejších zmien. Vážená priemerná zostatková splatnosť dlhových cenných papierov začala v priebehu roka klesať, čím sa skončilo obdobie jej neustáleho rastu. V rámci balíka dlhopisov, nachádzajúcich sa v doplnkových dôchodkových fondoch, sa zvýšil podiel podnikových emisií (na úkor postavenia štátnych dlhopisov). Medziročná priemerná nominálna výkonnosť za všetky doplnkové dôchodkové fondy dosiahla k 31. decembru 2017 hodnotu 3,7 %. Najvyšší výnos na úrovni 8,2 % zaznamenali rastovo orientované fondy. Vyvážené fondy dosiahli výnos 3,3 %, kým výnos v skupine príspevkových konzervatívnych fondov spolu s výpliatnými predstavoval 0,2 %.

Rok 2017 sa na Slovensku vyznačoval výrazným nárastom dopytu po investovaní prostredníctvom kolektívneho investovania. Nárast čistej hodnoty aktív v tuzemských a zahraničných podielových fondoch predstavoval 1 032 mil. €, čím sa tesne priblížil k historickému rekordu z roku 2017. Oživenie sa týkalo najmä tuzemských podielových fondov, ktoré sa postarali o približne dve tretiny celkového nárastu NAV. Menej výrazná akcelerácia bola zaznamenaná pri zahraničných podielových fondoch. Najväčší prísun nových prostriedkov do tuzemských podielových fondov bol zo sektora domácností. Nezanedbateľne sa na nákupe podielových listov podieľali

aj poisťovne. Naopak, zo strany ostatných finančných sprostredkovateľov prišli pomerne výrazné redemácie. Najväčší nárast NAV ako aj celkových predajov sa realizoval v zmiešaných podielových fondoch. S odstupom nasledovali realitné podielové fondy, kým dlhopisové podielové fondy sa

vyznačovali relatívne vysokým objemom redemácií. Najvyššie zhodnotenie na úrovni 7,3 % dosiahli akciové podielové fondy. Kategórie zmiešaných a realitných fondov zaznamenali priemerný výnos 2,4 %. Najmenej sa darilo dlhopisovým fondom (0,5 %) a peňažným fondom (-1,5 %).

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
EUROSYSTEM

Č A Š Ť B

AKTIVITY A ČINNOSTI NBS

B

1 IMPLEMENTÁCIA MENOVEJ POLITIKY A SPRÁVA INVESTIČNÝCH REZERV

1.1 POVINNÉ MINIMÁLNE REZERVY

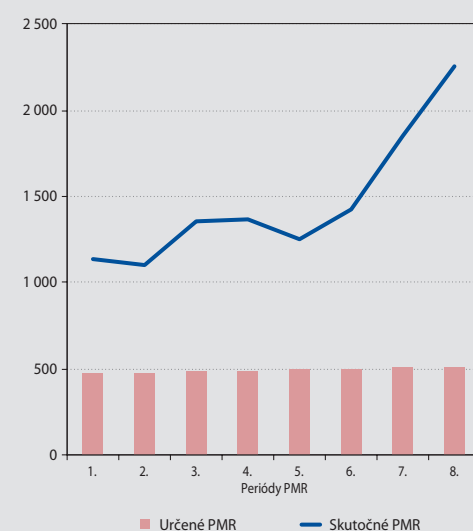
Podľa pravidiel Eurosystemu sú všetky úverové inštitúcie pôsobiace v eurozóne povinné držať na účte v príslušnej národnej centrálnej banke (NCB) určenú výšku povinných minimálnych rezerv. Konkrétna hodnota pre jednotlivé subjekty v súčasnosti predstavuje 1 % zo základne na výpočet povinných minimálnych rezerv (PMR). Táto požiadavka sa vzťahuje na priemer za celé udržiavacie obdobie.

Začiatkom roka 2017 v Slovenskej republike podliehalo systému PMR 28 úverových inštitúcií, z toho 13 bánk so sídlom na území SR (vrátane troch stavebných sporiteľní) a 15 pobočiek zahraničných úverových inštitúcií. V júni 2017 ukončila vykonávanie bankových činností na území Slovenskej republiky ZUNO BANK AG, pobočka zahraničnej banky, čím sa počet pobočiek znížil na 14. V dôsledku zlúčenia spoločnosť Sberbank Slovensko, a.s., 31. 7. 2017 zanikla bez likvidácie a spoločnosť Prima banka Slovensko, a.s., sa s účinnosťou od 1. 8. 2017 stala jej nástupníčkou spoločnosťou. Tým sa počet bánk znížil na 12 a celkový počet úverových inštitúcií klesol na 26. Tento stav zotrval do konca roka 2017. V júni uplynulého roka ešte došlo k zmene obchodného mena spoločnosti AKCENTA, spořitelni a úvěrní družstvo, pobočka Slovensko, na Československé úvěrní družstvo, pobočka Slovensko.

Úročenie nadbytočných rezerv zápornou sadzbou, ktoré sa začalo 11. 6. 2014, pokračovalo aj v roku 2017. V priebehu celého roku 2017 bola táto sadzba na úrovni – 0,40 %. V minulom roku nedošlo k zmene žiadnej z troch kľúčových úrokových sadzieb Európskej centrálnej banky.

Rozhodnutím Rady guvernérov sa zasadania venované menovej politike od roku 2015 už nekonajú raz za mesiac, ale každých šesť týždňov. V dôsledku toho sa na približne šesť týždňov upravila aj dĺžka udržiavacích období PMR. Aj v kalendári na rok 2017 bol začiatok udržiavacích období zosúladený s možnou implementáciou menovopolitických rozhodnutí.

Graf 12 Vývoj povinných minimálnych rezerv v roku 2017 (mil. EUR)

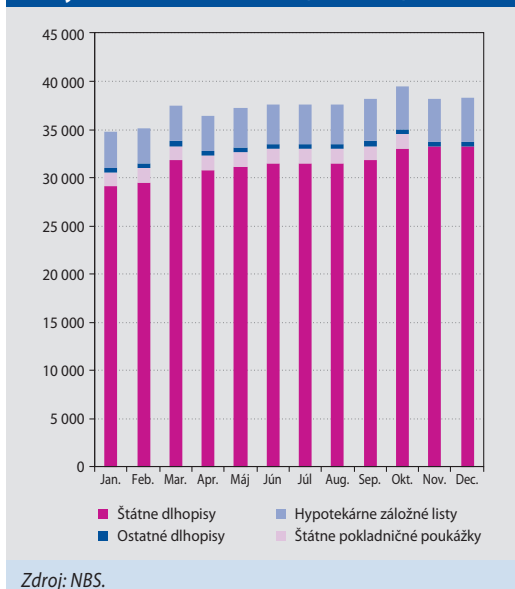
Zdroj: NBS.

Od roku 2015 došlo k predĺženiu udržiavacích období PMR na 42, resp. 49 dní, čím sa ich počet znížil na 8. Rovnaká situácia pretrvávala aj v roku 2017.

Priemerná výška určených PMR v roku 2017 bola 490,28 mil. €, čo v porovnaní s rokom 2016 predstavovalo nárast približne o 5,5 %. V porovnaní s rokom 2016, kde skutočné rezervy boli v priemere o 170,7 % vyššie ako určené PMR, boli v roku 2017 v priemere vyššie o 199,1 %. Najvyššie plnenie bolo zaznamenané v 8. a 7. udržiavacom období PMR.

1.2 AKCEPTOVATEĽNÉ AKTÍVA

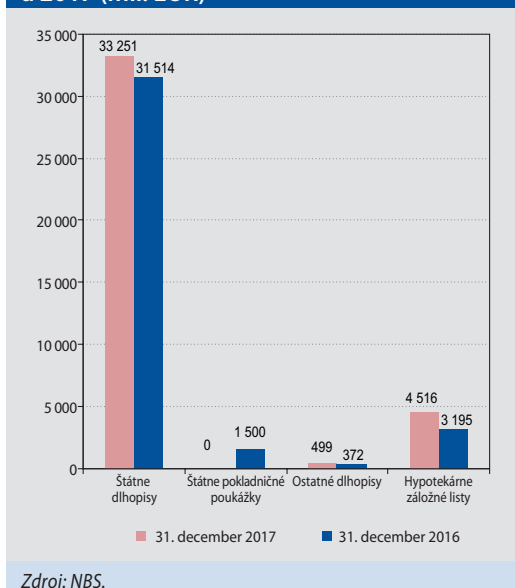
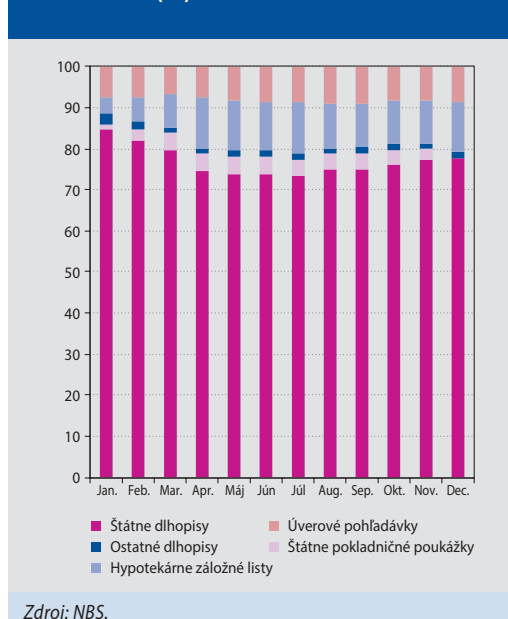
V podmienkach akceptovateľnosti aktív, ktoré môžu byť použité ako zábezpeka v úverových operáciách Eurosystemu, nastali v roku 2017 viaceré zmeny. Jednou z významnejších je akceptovanie takých obchodovateľných a neobchodovateľných aktív typu DECC (aktíva typu DECC sú neobchodovateľné aktíva, ktorých podkladovými aktívami sú akceptovateľné úverové pohľadávky), pri ktorých môže existovať záporný tok hotovosti

Graf 13 Štruktúra slovenských akceptovateľných aktív v roku 2017 (mil. EUR)

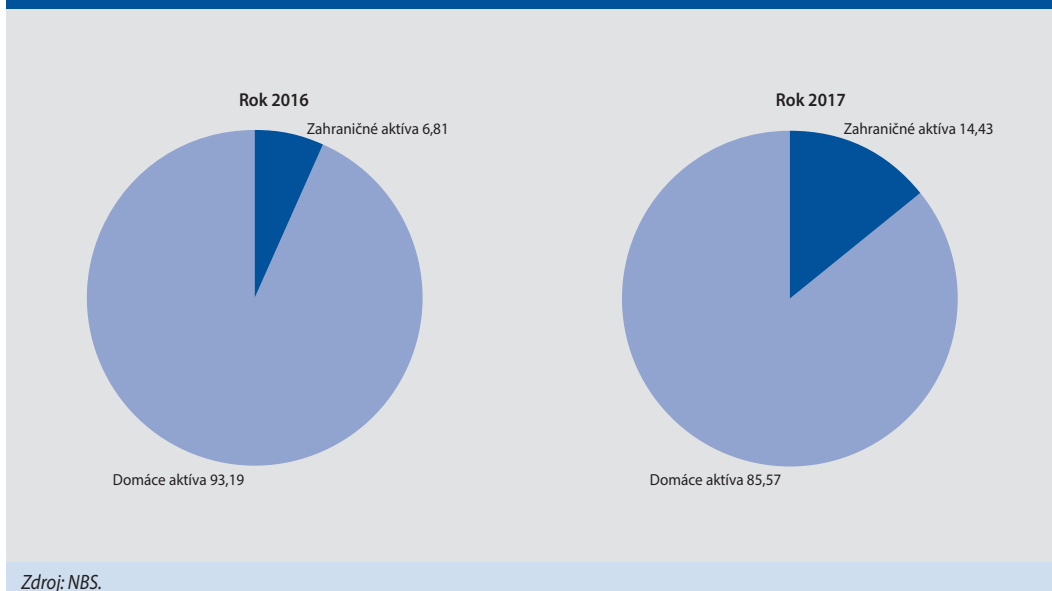
plynúci z hodnoty kupónu. Zároveň boli upravené aj kritéria zverejňovania informácií od ratingových agentúr o emisiách krytých dlhopisov podľa požiadaviek Eurosystemu na hodnotenie kreditnej kvality (ECAFA). Okrem toho boli zmenené hodnoty oceňovacích zrážok pri obchodovateľných aktívach. Pri aktívach typu ABS sa zaviedli diferencované oceňovacie zrážky v závislosti od váženej priemernej doby splatnosti.

Hodnota slovenských obchodovateľných akceptovateľných aktív bola v roku 2017 v priemere o 3 % vyššia v porovnaní s rokom 2016. Celková nominálna hodnota akceptovateľných aktív na konci roka 2017 predstavovala 38 267 mil. €, čo bolo v porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka viac o 1 111 mil. €. Najväčšiu časť akceptovateľných aktív tvorili štátom emitované dlhopisy s podielom takmer 84,4 %, hypotekárne záložné listy (HZL) mali podiel 11 %. Štátne pokladničné poukážky neboli na konci roka 2017 evidované v zozname akceptovateľných aktív z dôvodu maturity zatiaľ poslednej vydanej emisie v novembri 2017.

Hodnota použitých zábezpek na konci roka 2017 v porovnaní s rokom 2016 zostala na rovnakej úrovni, podobne tomu bolo aj pri priemernom použití v oboch rokoch. Najvýznamnejším aktívom využívaným ako zábezpeka v operáciách Eurosystemu boli dlhové cenné papiere emitované vládami s priemerným podielom 80 %. Pri tejto skupine aktív však došlo k výraznejšiemu poklesu ich využívania. V roku 2016 predstavoval ich podiel až 91 %. Najväčšie zmeny v porovnaní s rokom 2016 boli zaznamenané pri HZL, keďže ich priemerný podiel vzrástol z 3 % na 10 %. Používanie úverových pohľadávok ako zábezpeky malo rastúci trend, ich podiel v roku 2017 predstavoval približne 8 %. Zaznamenali sme pokles podielu zábezpek emitovaných na domácom trhu, z 93 % v roku 2016 na necelých 86 % v roku

Graf 14 Porovnanie štruktúry slovenských akceptovateľných aktív za december 2016 a 2017 (mil. EUR)

Graf 15 Použitie akceptovateľných aktív v roku 2017 (%)

Graf 16 Použitie domácich a zahraničných akceptovateľných aktív (%)

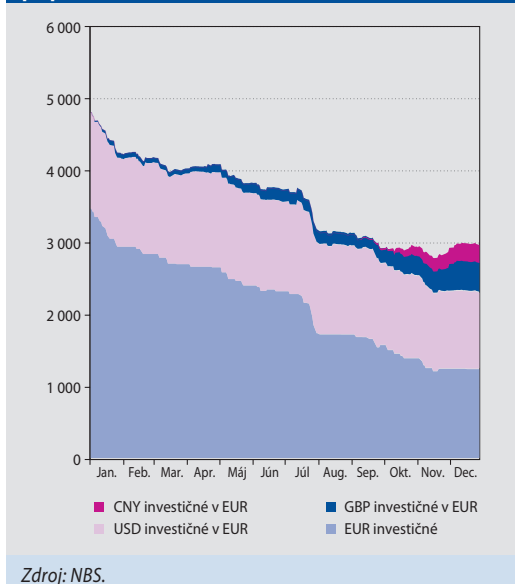
2017. Slovenské zmluvné strany riadili svoje akceptovateľné aktíva formou tzv. poolingového spôsobu združovania zábezpek.

1.3 SPRÁVA INVESTIČNÝCH REZERV

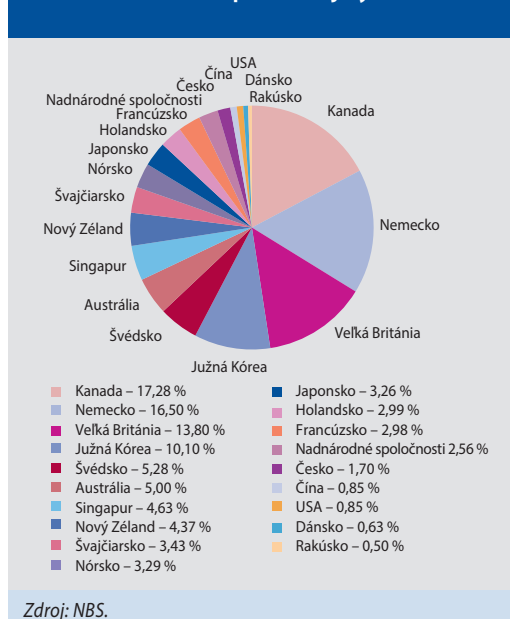
Národná banka Slovenska spravuje investičné rezervy s cieľom zabezpečiť pozitívny prínos

do hospodárskeho výsledku banky. Celková hodnota aktív investičných portfólií v zodpovedajúcich výmenných kurzoch a nominálnych hodnotách cenných papierov dosiahla ku koncu roka 2017 výšku 3 mld. €. Vývoj tejto hodnoty v roku 2017 zobrazuje graf 17, geografickú štruktúru investičných portfólií znázorňuje graf 18. Pri správe investičných rezerv sa uplatňujú princípy investičnej stratégie NBS

Graf 17 Investičné portfóliá NBS v roku 2017 – nominálne hodnoty cenných papierov (mil. EUR)

Graf 18 Investičné portfóliá NBS k 29. 12. 2017 – členenie investícií podľa krajiny emitenta

schválené v roku 2008 a modifikované v rokoch 2014 a 2016. V investičných portfóliách denominovaných v EUR, USD a GBP sa vykonáva štandardné riadenie úrokového rizika pomocou úrokových swapov a kontraktov futures. Celková výnosnosť týchto portfólií po zohľadnení nákladov zabezpečovacích operácií a nákladov, resp. výnosov z operácií na strane pasív

za rok 2017 bola 0,44 % v prípade investičného portfólia denominovaného v EUR, 0,66 % v prípade investičného portfólia denominovaného v USD a 1,24 % v investičnom portfóliu denominovanom v GBP. Koncom roka 2017 bolo tiež nakúpené úrokovovo a kurzovo nezabezpečené strategické portfólio čínskych vládnych dlhopisov.

2 FINANČNÁ STABILITA A DOHĽAD NAD FINANČNÝM TRHOM⁵

2.1 FINANČNÁ STABILITA

V roku 2017 bolo vydaných šesť rozhodnutí v oblasti politiky obozretnosti na makroúrovni, ktoré sa týkali oblasti finančnej stability z pohľadu cyklického a štrukturálneho systémového rizika. V štyroch prípadoch išlo o rozhodnutia o určenie miery proticyklického kapitálového vankúša. Významným z pohľadu finančnej stability bolo rozhodnutie NBS č. 8/2017, kde Banková rada NBS rozhodla o druhom zvýšení miery proticyklického kapitálového vankúša na úroveň 1,25 % s účinnosťou od 1. augusta 2018. Dôvodom na prijatie rozhodnutia bol pokračujúci prudký rast úverov domácejmu nefinančnému sektoru, ktorý dosiahol historické maximum. Príčinili sa o to najmä nízke úrokové sadzby, ktoré zvyšovali dopyt domácností a podnikov po úveroch. Expanzívna fáza finančného cyklu sa začala prejavovať aj v ďalších oblastiach. Rástli tlaky na trhu nehnuteľností, zvyšovala sa zadlženosť súkromného sektora a znížili sa miery zlyhania pri väčšine typov úverov.

Ďalšie dve rozhodnutia sa týkali problematiky lokálne systémovo významných bánk. V roku 2017 došlo k pravidelnému ročnému prehodnoteniu týchto bánk. Zoznam určených lokálne systémovo významných bánk zostáva rovnaký. Prišlo však k prehodnoteniu výšky kapitálového vankúša pre O-SII a kapitálového vankúša na krytie systémového rizika.

Významným z pohľadu politiky obozretnosti na makroúrovni bolo prijatie dvoch opatrení, ktorými NBS reagovala na pokračujúci zvýšený

dopyt po úveroch. Začiatkom roka 2017 nadobudlo účinnosť opatrenie NBS č. 10/2016, ktorým sa umožnila rekalibrácia niektorých parametrov a vytvoril sa právny rámec pre dohľad nad plnením pravidiel obozretného poskytovania úverov na bývanie. Opatrenie NBS č. 10/2017 stanovilo podmienky na poskytovanie spotrebiteľských úverov. Jeho cieľom bolo zmierniť riziká pre spotrebiteľov (najmä riziko rastúcej zadlženosti domácností) aj pre spoločnosti poskytujúce spotrebiteľské úvery a tiež obmedziť tvorbu nerovnováh na finančnom trhu. Obe opatrenia implementovali všetky princípy obsiahnuté v odporúčaní k rizikám spojeným s vývojom na trhu retailových úverov. Tým sa princípy stali záväznými pre všetkých poskytovateľov daných typov úverov.

2.2 DOHĽAD NAD FINANČNÝM TRHOM

OBLASŤ BANKOVNÍCTVA

K 31. decembru 2017 pôsobilo na území SR 12 bánk a 14 pobočiek zahraničných bánk. V rámci jednotného mechanizmu dohľadu (SSM) pozostávajúceho z ECB a príslušných vnútroštátnych orgánov zúčastnených členských štátov sa banky a pobočky zahraničných bánk pôsobiace na území SR členia na:

- významné, nad ktorými sa vykonáva dohľad na úrovni ECB (Tatra banka, a. s., Všeobecná úverová banka, a. s., Slovenská sporiteľňa, a. s., Československá obchodná banka, a. s. a ČSOB stavebná sporiteľňa, a. s., patriace do skupiny KBC Group, UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a. s., pobočka zahraničnej ban-

⁵ Podrobná Správa o činnosti útvaru dohľadu nad finančným trhom NBS za rok 2017 je zverejnená na webovej stránke NBS <http://www.nbs.sk/sk/publikacie/publikacie-dohladu/sprava-o-cinnosti-udf>.

ky, Komerční banka, a. s., pobočka zahraničnej banky a mBank S.A., pobočka zahraničnej banky) v úzkej spolupráci s NBS a

- menej významné (ostatné banky a pobočky zahraničných bánk pôsobiace na území SR), nad ktorými naďalej vykonáva priamy dohľad NBS.

V konaniach týkajúcich sa úverových inštitúcií pôsobiacich v rámci členských štátov SSM má ECB výhradnú právomoc udeľovať a odberať povolenia a posudzovať oznámenia o nadobudnutí a prevode kvalifikovaných účastí s výnimkou riešenia krízových situácií a skutočností uvedených v článku 15 nariadenia EÚ č. 1024/2013. Povoľovacie konania týkajúce sa úverových inštitúcií so sídlom na území SR sa uskutočňujú v spolupráci ECB a NBS. Výnimkou sú konania týkajúce sa osôb navrhovaných na výkon funkcií členov predstavenstiev, členov dozorných rád, vedúcich zamestnancov a vedúcich útvarov vnútornej kontroly a vnútorného auditu, kde ECB vykonáva svoju právomoc iba vo vzťahu k významným bankám.

V sledovanom období sa začalo 54 konaní, v ktorých rozhodnutie vydáva ECB. V prevažnej miere sa týkali posúdenia vhodnosti osôb navrhovaných za členov predstavenstiev alebo dozorných rád významných bánk.

V povoľovacích konaniach v pôsobnosti NBS bolo vydaných 41 rozhodnutí. Väčšina rozhodnutí sa týkala udelení predchádzajúcich súhlasov na zvolenie členov predstavenstva, dozornej rady, vedúcich zamestnancov, prokuristov, vedúcich útvaru vnútornej kontroly a vnútorného auditu. Z najdôležitejších rozhodnutí vydaných v roku 2017 možno spomenúť udelenie predchádzajúceho súhlasu Prima banke Slovensko, a. s., a Sberbank Slovensko, a. s., na zlúčenie spoločností, v dôsledku čoho sa právny nástupcom zaniknutej Sberbank Slovensko, a. s., stala Prima banka Slovensko, a. s., s účinnosťou od 1. augusta 2017.

V roku 2017 sa v bankách a pobočkách zahraničných bánk uskutočnilo 9 tematicky zameraných dohľadov na mieste. V rámci dohľadov bola posudzovaná jedna žiadosť na zmenu používania alebo zmenu vlastných modelov merania rizík s cieľom výpočtu požiadaviek na vlastné zdroje súvisiace s kreditným rizikom.

Prioritami dohľadov na mieste boli kvalita systému riadenia rizík, so zameraním najmä na kreditné riziko, trhové riziko, operačné riziko a úrokové riziko bankovej knihy, systém riadenia bánk, systém riadenia rizika likvidity a hodnotenie úrovne ochrany bánk pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a financovaním terorizmu.

Dohľad na diaľku v bankách a pobočkách zahraničných bánk zahŕňa okrem pravidelného spracovania výkazov a hlásení, monitorovania ukazovateľov obozretného podnikania, analytickej činnosti, komunikácie s dohliadanými subjektmi a domovskými dohľadmi týchto subjektov aj spoločné aktivity v rámci priameho a nepriameho dohľadu ECB a prácu v kolégiách dohľadov pre jednotlivé banky.

V rámci bánk, ktoré podliehajú priamemu dohľadu ECB, pokračovala spolupráca v spoločných dohľadových tímoch s účasťou zamestnancov dohľadu NBS. Jej výsledkom bolo vykonanie ročného hodnotenia bánk podľa procesov SSM. Formou dohľadu na diaľku boli preverované hodnotenia notifikácií ex-ante a ex-post v zmysle definície delegovaného nariadenia č. 529/2014. Ďalej boli preverené validačné správy interných modelov bánk a správ interných auditov bánk a vyhodnotené plnenia podmienok a odporúčaní z rozhodnutí o používaní interných modelov.

OBLASŤ POSKYTOVANIA PLATOBNÝCH SLUŽIEB

A VYDÁVANIE ELEKTRONICKÝCH PEŇAZÍ

Na slovenskom finančnom trhu k 31. decembru 2017 pôsobilo 10 platobných inštitúcií, z ktorých je na základe udeleného povolenia na poskytovanie platobných služieb 6 oprávnených poskytovať platobné služby bez obmedzenia rozsahu a 4 oprávnené poskytovať platobné služby v obmedzenom rozsahu.

V roku 2017 pôsobila na slovenskom finančnom trhu jedna inštitúcia elektronických peňazí.

V oblasti poskytovania platobných služieb bolo v roku 2017 vydaných 26 právoplatných rozhodnutí. Väčšina z nich sa týkala najmä udelení predchádzajúcich súhlasov na voľbu alebo vymenovanie členov štatutárneho orgánu, dozornej rady a vedúcich zamestnancov zodpovedných za výkon vnútornej kontroly.

V roku 2017 evidovala NBS 39 zahraničných platobných inštitúcií na základe oznámenia svojho zámeru poskytovať platobné služby a 34 zahraničných inštitúcií elektronických peňazí na základe oznámenia svojho zámeru vydávať, ponúkať, späťne vymieňať elektronické peniaze, prípadne poskytovať platobné služby na území SR bez založenia pobočky.

V roku 2017 boli ukončené tri komplexné dohľady na mieste v platobných inštitúciách, ktoré sa začali v roku 2016 a vykonali sa ďalšie 2 zamerané najmä na preverenie a hodnotenie systému poskytovania platobných služieb, dodržiavania podmienok na ich podnikanie, vnútorného kontrolného systému a vnútornej kontroly, vybraných rizík a systému riadenia rizík, systému ochrany pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a ochrany pred financovaním terorizmu a plnenia povinností v tejto oblasti a preverenie dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov.

DEVÍZOVÁ OBLASŤ

K 31. decembru 2017 bolo na území SR 1 158 devízových miest s udelenou devízovou licenciou. Počas roka 2017 bolo vydaných 13 rozhodnutí, z ktorých 11 sa týkalo udelenia devízovej licencie. V roku 2017 boli v tejto oblasti vedené a právoplatne skončené 2 sankčné konania o uložení pokuty.

V roku 2017 bolo v oblasti vykonávania obchodov s devízovými hodnotami v rozsahu zmenárenskej činnosti, ktorej predmetom je nákup peňažných prostriedkov v cudzej mene za eurá v hotovosti alebo predaj peňažných prostriedkov v cudzej mene za eurá v hotovosti, vykonaných 11 dohľadov na mieste. Výkon dohľadu bol zameraný na kontrolu dodržiavania devízového zákona. V oblasti devízovej ohlasovacej povinnosti boli vykonané 2 dohľady na mieste.

OBLASŤ NEBANKOVÝCH VERITEĽOV

Na slovenskom finančnom trhu k 31. decembru 2017 pôsobilo 35 nebankových veriteľov. Z uvedeného počtu je, na základe udeleného povolenia, 33 nebankových veriteľov oprávnených poskytovať spotrebiteľské úvery bez obmedzenia rozsahu, 1 nebankový veriteľ oprávnený poskytovať spotrebiteľské úvery v obmedzenom rozsahu a 1 iný veriteľ oprávnený poskytovať úvery a pôžičky spotrebiteľom, ktoré nie sú spotrebiteľským úverom.

V roku 2017 bolo v oblasti nebankových veriteľov vydaných 50 právoplatných rozhodnutí. Z toho 2 udelené povolenia na poskytovanie spotrebiteľských úverov a iných úverov spotrebiteľom, 4 udelené predchádzajúce súhlasy na vrátenie povolenia, 1 udelenie predchádzajúceho súhlasu na zrušenie veriteľa z iného dôvodu ako pre odobratie povolenia a 31 udelených predchádzajúcich súhlasov na zvolenie alebo vymenovanie členov štatutárneho orgánu, dozornej rady a vedúcich útvaru vnútornej kontroly.

V roku 2017 sa ukončili tri komplexné dohľady na mieste, ktoré sa začali ešte v roku 2016 a vykonali sa ďalšie 4 komplexné dohľady na mieste u nebankových veriteľov zamerané na preverenie a hodnotenie systému poskytovania spotrebiteľských úverov v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch, dodržiavanie podmienok na podnikanie, preverenie informácií poskytnutých v konaní o udelení povolenia na poskytovanie spotrebiteľských úverov, vnútorného kontrolného systému a útvaru vnútornej kontroly, vybraných rizík a systému riadenia rizík, systému ochrany pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a ochrany pred financovaním terorizmu.

OBLASŤ POISŤOVNÍCTVA

V oblasti poisťovníctva pôsobilo k 31. decembru 2017 na slovenskom finančnom trhu 15 poisťovní so sídlom na území SR v režime Solventnosť II, 1 poisťovňa v režime ukončovania činnosti, nad ktorou bola s účinnosťou od 15. júna 2017 zavedená nútená správa a 22 pobočiek poisťovní a zaistovní so sídlom v inom členskom štáte EÚ. V oblasti poisťovacej činnosti vykonávanej poisťovňami a zaistovňami so sídlom v inom členskom štáte EÚ bolo v roku 2017 vydaných 30 oznámení a 8 oznámení bolo vydaných v oblasti poisťovacej činnosti vykonávanej poisťovňami a zaistovňami so sídlom v SR.

V roku 2017 UDF (útvár dohľadu nad finančným trhom NBS) vydal 4 rozhodnutia, ktoré sa týkali najmä rôznych druhov predchádzajúcich súhlasov v zmysle zákona o poisťovníctve. V oblasti poisťovníctva viedol UDF v roku 2017 dve konania o uložení sankcie.

Významným sankčným rozhodnutím UDF v oblasti poisťovníctva v roku 2017 bolo rozhodnutie zo 14. júna 2017, ktorým bola zavedená nútená

správa nad spoločnosťou Rapid life životná poisťovňa, a.s. Dôvodom zavedenia nútenej správy bola skutočnosť, že spoločnosť Rapid life životná poisťovňa, a.s., závažne a opakovane ohrozovala práva klientov na výplatu plnení vyplývajúcich z poisťných zmlúv riadne a včas a právom chránené záujmy klientov na tom, aby konala dobromyseľne a s náležitou starostlivosťou pri plnení nárokov klientov z poisťných zmlúv. Účelom zavedenia nútenej správy nad spoločnosťou Rapid life životná poisťovňa, a.s., bolo zistenie skutočného stavu, v akom sa spoločnosť nachádzala vo všetkých oblastiach jej činnosti a hospodárenia, zabezpečenie ochrany ohrozených práv klientov pred vznikom a narastaním škody a zabezpečenie podmienok pre uplatnenie nárokov klientov. Spoločenská nebezpečnosť konania spoločnosti Rapid life životná poisťovňa, a.s., rozsah, dĺžka trvania, povaha a následky tohto konania boli vo vzťahu k právam a právom chráneným záujmom klientov také zásadné, že UDF považoval zavedenie nútenej správy za odôvodnené a nevyhnutné.

Za nútenej správcu bola vymenovaná JUDr. Irena Sopková. Nútený správca podal 2. augusta 2017 trestné oznámenie kvôli podozreniu zo spáchania viacerých trestných činov týkajúcich sa činnosti spoločnosti Rapid life životná poisťovňa, a.s.

Nútená správa sa skončila vyhlásením konkurzu na spoločnosť Rapid life životná poisťovňa, a.s., 29. januára 2018.

Trestné oznámenia týkajúce sa poisťovne Rapid life životná poisťovňa, a.s., podala aj NBS.

Vzhľadom na zavedenie nových regulačných pravidiel v poisťovníctve z roku 2016 sa NBS pri svojej činnosti v rámci dohľadu nad obozretným podnikaním subjektov poisťovníctva sústredila na zvýšený kontakt s poisťovňami, konzultačnú činnosť a usmerňovanie činností dohliadaných subjektov. NBS realizovala viacdňové pracovné stretnutia s najvyššími predstaviteľmi poisťovní a osobami vykonávajúcimi kľúčové funkcie vo všetkých 15 poisťovniach, ktoré vykonávajú svoju činnosť v režime Solventnosť II. Predmetom dohľadu na diaľku bolo aj preverenie dodržiavania požiadaviek na organizačnú štruktúru poisťovní vyžadovaných relevantnými právnymi predpismi. Uskutočnili sa aj stretnutia so zástup-

cami poisťovní a spoločností vykonávajúcich externý audit, ktorých témou bolo pôsobenie dohliadaných subjektov v novom režime regulácie Solventnosť II a hlavné riziká v oblasti poisťovníctva.

V roku 2017 sa začali jeden komplexný a dva tematické dohľady na mieste. Prvý tematický dohľad bol zameraný na pripravenosť poisťovne na používanie čiastočného vnútorného modelu na výpočet kapitálovej požiadavky na solventnosť podľa regulácie Solventnosť II. Druhý bol zameraný na preverenie finančnej situácie dohliadaného subjektu.

OBLASŤ DÔCHODKOVÉHO SPORENIA

V oblasti starobného dôchodkového sporenia pôsobilo v roku 2017 na slovenskom finančnom trhu 6 dôchodkových správcofských spoločností, ktoré spolu spravovali 19 dôchodkových fondov a 4 doplnkové dôchodkové spoločnosti spravujúce 15 doplnkových dôchodkových fondov. Činnosť depozitára v zmysle zákona o starobnom dôchodkovom sporení a zákona o doplnkovom dôchodkovom sporení vykonávalo 5 bankových subjektov.

V roku 2017 UDF vydal 17 rozhodnutí v oblasti doplnkového dôchodkového sporenia a 11 rozhodnutí v oblasti starobného dôchodkového sporenia. V oblasti doplnkového dôchodkového sporenia (III. pilier) viedol UDF jedno konanie o uložení sankcie.

Základom dohľadu na diaľku je predovšetkým kontrola plnenia informačných povinností dôchodkových správcofských spoločností, doplnkových dôchodkových spoločností a depozitárov dôchodkových fondov voči NBS a ich vyhodnocovanie. Dôraz sa kladie na nezávislé overovanie správnosti ocenenia finančných nástrojov nachádzajúcich sa v majetku dôchodkových fondov a na súlad nadobúdania finančných nástrojov do majetku jednotlivých dôchodkových fondov s ustanoveniami zákona o starobnom dôchodkovom sporení a zákona o doplnkovom dôchodkovom sporení.

V oblasti starobného dôchodkového sporenia bolo v roku 2017 ukončených šesť tematických dohľadov na mieste v dôchodkových správcofských spoločnostiach, ktoré boli zamerané na preverenie zabezpečenia a dodržiavania postu-

pu spoločnosti pri zriadení a vedení dôchodkových účtov sporiteľov na účely evidencie počtu dôchodkových jednotiek dôchodkového fondu a dodržiavanie povinnosti spoločnosti zasielať sporiteľom výpisy z ich osobných dôchodkových účtov. V roku 2017 sa začal komplexný dohľad na mieste v dôchodkovej správcovej spoločnosti zameraný na činnosť spoločnosti a na ňou spravované dôchodkové fondy v zmysle zákona o starobnom dôchodkovom sporení a iných všeobecne záväzných právnych predpisov.

V oblasti doplnkového dôchodkového sporenia bol v roku 2017 ukončený komplexný dohľad na mieste v doplnkovej dôchodkovej spoločnosti, ktorý sa začal v roku 2016.

OBLASŤ FINANČNÉHO SPROSTREDKOVANIA A FINANČNÉHO PORADENSTVA

K 31. decembru 2017 bolo v Registri finančných agentov a finančných poradcov (RegFaP) zaregistrovaných 38 754 subjektov. Do RegFaP bolo v roku 2017 zapísaných 25 nových subjektov v rôznych sektoroch, pričom UDF udelil povolenie na vykonávanie činnosti samostatného finančného agenta 24 právnickým osobám a povolenie na vykonávanie činnosti finančného poradcu 1 právnickej osobe. V roku 2017 sa zrušilo 55 zápisov samostatného finančného agenta.

V roku 2017 bolo do RegFaP zapísaných 302 finančných sprostredkovateľov z iného členského štátu v sektore poistenia a zaistenia, 4 sprostredkovatelia z iného členského štátu v sektore poskytovania úverov na bývanie, ktorí sú na území SR oprávnení vykonávať činnosť na základe práva na slobodné poskytovanie služieb bez zriadenia organizačnej zložky a 1 finančný sprostredkovateľ so zriadením organizačnej zložky v sektore poistenia a zaistenia.

NBS v roku 2017 elektronicky prijala a spracovala 6 501 návrhov od navrhovateľov samostatných finančných agentov a finančných inštitúcií na zápis, zmeny a zrušenie zápisov ich podriadených subjektov v RegFaP.

V oblasti finančného sprostredkovania a finančného poradenstva v roku 2017 viedol UDF 48 sankčných konaní, pričom právoplatnosť nadobudlo 37 prvostupňových rozhodnutí.

Dohľadom na diaľku bolo v roku 2017 vyhodnotené plnenie NBS periodicky zasielaných informačných povinností dohliadanými subjektmi prostredníctvom internetovej aplikácie, kontrola predloženia štvrťročného hlásenia všetkých samostatných finančných agentov v období od 1. januára 2017 do 31. marca 2017 a kontrola plnenia povinnosti navrhovateľov podať návrh na zrušenie zápisu podriadených subjektov v RegFaP do 30 dní odo dňa skončenia platnosti zmluvy s podriadeným subjektom. Dohľadom na diaľku NBS preverovala opodstatnenosť všetkých prijatých podnetov fyzických a právnických osôb na činnosť subjektov, ktoré vykonávajú finančné sprostredkovanie a finančné poradenstvo.

V roku 2017 sa u samostatných finančných agentov právnických osôb začali štyri komplexné dohľady na mieste, dva z nich neboli v danom roku formálne skončené.

OBLASŤ TRHU CENNÝCH PAPIEROV

V roku 2017 pôsobilo na slovenskom finančnom trhu 20 obchodníkov s cennými papiermi, pričom štyria z nich ešte neboli oprávnení vykonávať činnosť vzhľadom na to, že NBS nepreukázali technickú, organizačnú a personálnu pripravenosť na vykonávanie povolených činností.

V oblasti obchodníkov s cennými papiermi UDF v roku 2017 vydal 26 rozhodnutí, a to najmä predchádzajúcich súhlasov, napr. na voľbu osôb za členov predstavenstva a na zmenu sídla obchodníka s cennými papiermi. Prijal 134 oznámení o zámere zahraničných obchodníkov s cennými papiermi poskytovať cezhraničné investičné činnosti na území SR.

UDF schválil 32 prospektov cenného papiera, jeden opis cenných papierov a 10 dodatkov k prospektu cenného papiera.

UDF prijal 94 oznámení o schválení prospektu cenného papiera, resp. dodatku k prospektu cenného papiera od orgánov dohľadu iných členských štátov EÚ a zaslal 12 oznámení o schválení prospektu cenného papiera, resp. dodatku k prospektu cenného papiera inému orgánu dohľadu členského štátu EÚ.

UDF vydal 4 rozhodnutia o schválení povinnej ponuky na prevzatie pre emitentov akcií obcho-

dovaných na regulovanom trhu BCPB, a.s. Tiež vydal 4 rozhodnutia o udelení predchádzajúceho súhlasu na voľbu člena predstavenstva BCPB, a.s., a 2 rozhodnutia o schválení zmeny burzových pravidiel.

V oblasti trhu cenných papierov viedol UDF 5 konaní o uložení sankcie a vydal 2 rozhodnutia o uložení sankcie – pokuty, ktoré v danom roku nadobudli aj právoplatnosť.

V roku 2017 bolo predmetom dohľadu na diaľku v oblasti trhu cenných papierov 16 tuzemských obchodníkov s cennými papiermi a 8 obchodníkov s cennými papiermi pôsobiacich v SR prostredníctvom svojej pobočky podľa smernice MiFID (z toho 4 obchodníci s cennými papiermi pôsobia v SR prostredníctvom viazaných agentov). Predmetom dohľadu na diaľku boli aj banky a pobočky zahraničných bánk s oprávnením poskytovať investičné služby. Hlavnými prioritami dohľadu na diaľku bolo najmä monitorovanie dodržiavania pravidiel pre obozretné podnikanie, vyhodnocovanie finančnej situácie a rizikového profilu dohliadaných subjektov.

Predmetom dohľadu na diaľku boli aj BCPB, a. s., CDCP SR, a. s., NCDP, a. s., a plnenie si informačných povinností voči NBS zo strany emitentov cenných papierov prijatých na obchodovanie na regulovanom trhu BCPB, a. s., prostredníctvom CERI, ktorú vedie NBS. K 31. decembru 2017 bol ich počet 69. Voči dvom emitentom sa začalo viesť konanie vo veci nepredloženia kompletných ročných finančných správ za rok 2016. Uvedení emitenti boli zároveň vylúčení z obchodovania na regulovanom voľnom trhu BCPB, a.s.

V oblasti trhu cenných papierov sa v roku 2017 začali dva dohľady na mieste u dvoch obchodníkov s cennými papiermi. Z toho jeden bol komplexný dohľad na mieste a druhý tematický dohľad na mieste, ktorý bol zameraný na poskytovanie investičných služieb, investičných činností a vedľajších služieb klientom.

V druhom štvrtroku 2017 sa skončil tematický dohľad na mieste v bankovom subjekte zameraný na poskytovanie investičných služieb, investičných činností a vedľajších služieb klientom podľa zákona o cenných papieroch a zároveň na preverenie činnosti depozitára v oblasti dopln-

kového dôchodkového sporenia a kolektívneho investovania, ktorý sa začal v roku 2016.

Ďalej sa v roku 2017 začali tri tematické dohľady na mieste v bankových subjektoch, ktoré boli zamerané na poskytovanie investičných služieb, investičných činností a vedľajších služieb klientom podľa zákona o cenných papieroch. Jeden z tematických dohľadov na mieste sa skončil v štvrtom štvrtroku 2017.

OBLASŤ KOLEKTÍVNEHO INVESTOVANIA

V roku 2017 pôsobilo na slovenskom finančnom trhu 7 správcovských spoločností. Trom správcovským spoločnostiam bolo udelených päť povolení na vytvorenie podielových fondov. UDF vydal v sektore kolektívneho investovania za rok 2017 spolu 80 rozhodnutí o udelení predchádzajúcich súhlasov a 5 rozhodnutí o povolení na vytvorenie podielového fondu. V roku 2017 prijal 80 oznámení európskeho fondu o zámere verejne ponúkať svoje cenné papiere na území SR a 36 oznámení zahraničnej správcovskej spoločnosti o zámere distribuovať svoje cenné papiere prostredníctvom privátnej ponuky na území SR formou voľného poskytovania služieb.

V roku 2017 bolo predmetom dohľadu na diaľku 7 tuzemských správcovských spoločností, ktoré ku koncu roka 2017 spolu spravovali 66 štandardných fondov (z toho 5 štandardných fondov, ktoré boli vytvorené podľa zákona o kolektívnom investovaní, je spravovaných zahraničnou správcovskou spoločnosťou), 21 alternatívnych investičných fondov a 5 bankových subjektov vykonávajúcich činnosť depozitára v zmysle zákona o kolektívnom investovaní. Činnosť dohľadu na diaľku bola zameraná najmä na kontrolu plnenia informačných povinností správcovských spoločností a depozitárov fondov voči NBS, pričom sa posudzovala najmä rizikovosť uskutočnených transakcií, ich vplyv na rizikovosť portfólií fondov a oceňovanie majetku fondov.

V roku 2017 sa ukončili tri tematické dohľady na mieste, ktoré sa začali v roku 2016. V štvrtom štvrtroku 2017 sa začali tri tematické dohľady na mieste. Dohľady boli zamerané na preverenie systému uplatňovania zásad odmeňovania, dodržiavanie usmernenia o správnych politikách odmeňovania podľa smernice o správcoch alter-

natívnych investičných fondov a na preverenie systému výkonu funkcie dodržiavania opatrení, stratégií a postupov na identifikáciu rizika a vnútorného auditu.

2.3 REGULÁCIA FINANČNÉHO TRHU

NBS spolupracuje s Ministerstvom financií SR a Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR na príprave návrhov zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti finančného trhu, vydáva všeobecne záväzné predpisy na vykonanie zákonov v oblasti finančného trhu, vypracúva a zverejňuje metodické usmernenia, stanoviská a odporúčania vysvetľujúce uplatňovanie zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov vzťahujúcich sa na dohliadané subjekty a ich činnosti.⁶

OBLASŤ BANKOVNÍCTVA

V roku 2017 NBS v spolupráci s Ministerstvom financií SR pripravila novelu zákona o bankách s cieľom vytvorenia nového regulačného rámca, ktorým sa upravuje, resp. reviduje oblasť hypotekárneho bankovníctva. Zámerom bolo vyriešiť riziká, ktoré v ostatných rokoch identifikovala NBS, hypotekárne banky ako emitenti hypotekárnych záložných listov, ratingové agentúry v procese pridelovania úverového hodnotenia existujúcim programom hypotekárnych záložných listov a tiež potenciálni profesionálni investori z radov súkromných investorov a medzinárodných finančných inštitúcií. Ďalším zámerom novely zákona bolo reagovať na prebiehajúce aktivity na európskej úrovni smerujúce k definovaniu harmonizovaných štandardov kvality pre kryté dlhopisy, potrebu podporiť dlhodobé financovanie v slovenskom bankovom sektore a prípravu na nové kvalitatívne požiadavky likvidity.

NBS pripravila aj novelu zákona o úveroch na bývanie s cieľom doplniť ustanovenia o ukazovateli zadlženosti, t. j. limite na podiel výšky celkovej zadlženosti spotrebiteľa k príjmu a vydala opatrenie, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o posúdení schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

Počas roka 2017 NBS okrem vyššie uvedeného opatrenia vydala ďalších päť opatrení.

Jedným z nich bolo opatrenie, ktorým sa ustanovujú národné voľby pre inštitúcie podľa osobitného predpisu. Znamená to, že členský štát alebo orgán dohľadu má oprávnenie zaviesť pravidlá odlišné od podkladovej regulácie vyplývajúcej z nariadenia CRR. V tomto opatrení sú národné voľby špecifikované na základe doterajších skúseností v oblasti regulácie finančného trhu, zohľadnenia aktuálnych podmienok na finančnom trhu, ale najmä na základe usmernenia ECB pre menej významné inštitúcie.

Ďalšie dve opatrenia – o náležitostiach oznámenia potrebného na zistenie ďalších osôb, ktoré na základe vzťahu k oznamovateľovi majú k banke alebo k pobočke zahraničnej banky osobitný vzťah a o náležitostiach žiadosti banky o predchádzajúci súhlas na zriadenie pobočky v zahraničí – reagovali na nutnosť zosúladenia pojmov uvedených v obdobných právnych predpisoch a na zapracovanie požiadaviek odborných útvarov NBS vyplývajúcich z aplikačnej praxe.

V oblasti výkazníctva NBS vydala opatrenie týkajúce sa predkladania výkazov, hlásení a iných správ bankami a pobočkami zahraničných bánk. Jeho hlavným cieľom bolo kontinuálne zabezpečovať údaje pre NBS na účel vykonávania dohľadu nad uvedenými subjektmi prostredníctvom tých vzorov výkazov, ktoré je možné naďalej požadovať od bánk a pobočiek zahraničných bánk popri európskej úprave v oblasti výkazníctva (FINREP/COREP) a tiež doplniť niektoré nové výkazy. Druhým v tejto oblasti bolo opatrenie o predkladaní výkazov veriteľa poskytujúceho spotrebiteľské úvery na účely vykonávania dohľadu. Opatrenie reaguje na prijatie novely zákona o spotrebiteľských úveroch, ktorou sa rozširuje povinnosť predkladať výkazy, hlásenia, správy a iné informácie a doklady NBS aj na veriteľa bez obmedzenia rozsahu poskytovania spotrebiteľských úverov.

OBLASŤ POSKYTOVANIA PLATOBŇNÝCH SLUŽIEB A VYDÁVANIE ELEKTRONICKÝCH PEŇAZÍ

NBS v spolupráci s Ministerstvom financií SR a SBA za účelom transpozície smernice PSD 2 vypracovala novelu zákona o platobných službách, ktorá nadobudla účinnosť v druhej polovici roka 2017.

Hlavnými cieľmi smernice PSD 2 sú najmä posilnenie transparentnosti a možnosti rýchlejšieho

⁶ Blížšie informácie o dokumentoch týkajúcich sa jednotlivých oblastí finančného trhu, ktoré sú uvedené v tejto kapitole, sú zverejnené na webovej stránke NBS: <https://www.nbs.sk/sk/dohlad-nad-financnym-trhom/legislativa/legislativa>.

prijímania inovácií v oblasti platobných služieb, zabezpečenie účinného a efektívneho trhu s platbami, zavedenie nových prvkov s cieľom uľahčiť používanie elektronických (najmä nízkonákladových internetových a mobilných) platieb, zavedenie nových bezpečnostných opatrení s cieľom zmierňovať riziká v oblasti bezpečnosti platieb, posilnenie práv spotrebiteľov a nárast ich informovanosti s cieľom zvýšenia ich ochrany.

Pokiaľ ide o praktickú aplikáciu smernice PSD 2, napríklad v oblasti prístupu tretích strán, v roku 2017 sa uskutočnili spoločné stretnutia zástupcov NBS a ČNB s cieľom výmeny informácií. V tejto súvislosti NBS zverejnila na svojom webovom sídle informáciu o prístupe tretích strán k platobnému účtu.⁷

OBLASŤ NEBANKOVÝCH VERITEĽOV

V roku 2017 NBS pripravila opatrenie, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o posúdení schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Doplnil sa tak chýbajúci článok regulácie cielej na zdravé a udržateľné poskytovanie úverov domácnostiam. Na rozdiel od dovtedy platného odporúčania k rizikám spojeným s vývojom na trhu retailových úverov, nové opatrenie už nie je obmedzené len na bankový sektor, ale vzťahuje sa rovnako na všetkých poskytovateľov spotrebiteľských úverov. Opatrenie špecifikuje metódu na výpočet ukazovateľa schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, požiadavky na predkladanie dokladov a overovanie údajov o príjmoch spotrebiteľa a limit na lehotu splatnosti spotrebiteľského úveru.

OBLASŤ POISTOVNÍCTVA

V roku 2017 NBS vydala tri opatrenia pre oblasť poisťovníctva, ktorými v súvislosti so zákonom o trestnej zodpovednosti právnických osôb novelizovala už existujúce opatrenia. Vo všetkých troch prípadoch išlo o doplnenie výpisu z registra trestov medzi doklady, ktorými príslušné subjekty preukazujú vhodnosť právnických osôb s kvalifikovanou účasťou na poisťovni alebo zaistovni v rámci preukazovania splnenia podmienok na udelenie povolenia na vykonávanie poisťovacej činnosti a na udelenie povolenia na vykonávanie zaistovacej činnosti, ako aj pri preukazovaní vhodnosti právnických osôb ako žiadateľov o udelenie predchádzajúceho súhlasu podľa § 77 ods. 1 písm. a) až c) zákona o poisťovníctve.

Na poskytnutie podrobnejšieho vysvetlenia k odvodu časti poistného podľa § 68 zákona o poisťovníctve poisťovniam, poisťovniam z iného členského štátu a pobočkám zahraničných poisťovní NBS vo februári 2017 vydala metodické usmernenie, ktoré upravuje stanovenie základu pre odvod časti poistného, postup v prípade nedoplatku alebo preplatku, ako aj spôsob preukazovania odvodu časti poistného NBS a Ministerstvu financií SR.

V marci 2017 NBS zverejnila tri odporúčania, ktorými sa preberajú odporúčania EIOPA. Išlo o odporúčanie, ktorým sa preberajú prípravné usmernenia EIOPA o požiadavkách na poisťovne a distribútorov poistenia týkajúcich sa dohľadu nad produktami a ich správou, odporúčanie ku kapacite technických rezerv a odložených daní absorbovať straty a odporúčanie k uplatňovaniu pasívneho zaistenia k podmodulu upisovacieho rizika neživotného poistenia.

V októbri 2017 NBS zverejnila na svojom webovom sídle stanovisko k parametrom produktu na vypracovanie dokumentu s kľúčovými informáciami. Jeho cieľom je usmerniť poisťovne pri vypracovaní dokumentu s kľúčovými informáciami (KID), ktorý je poisťovňa povinná poskytnúť klientovi v zmysle nariadenia PRIIP pred uzavretím poistnej zmluvy v prípade, ak poisťovňa ponúka klientom investičné produkty založené na poistení.

OBLASŤ DŮCHODKOVÉHO SPORENIA

V roku 2017 regulačná činnosť NBS v oblasti doplnkového dôchodkového sporenia spočívala predovšetkým v úzkej spolupráci a aktívnej účasti zástupcov UDF v pracovnej skupine zriadenej MPSVaR SR, ktorej úlohou bola príprava novely zákona o doplnkovom dôchodkovom sporení v dôsledku transpozície smernice IORP II. Novelou zákona sa menia a dopĺňajú najmä oblasti organizácie a riadenia doplnkovej dôchodkovej spoločnosti vyplývajúce zo zavedenia nových kľúčových funkcií v rámci riadenia spoločnosti a tiež oblasť informačných povinností, kde sa bližšie špecifikujú informácie, ktoré má doplnková dôchodková spoločnosť poskytovať v predkontraktuálnej fáze, v období sporenia, ale aj v období pred dosiahnutím veku odchodu do dôchodku, resp. počas doby poberania dávky.

NBS v rámci svojej legislatívnej kompetencie pripravila a vydala aj opatrenie o rizikách a systéme

⁷ <http://www.nbs.sk/sk/dohlad-nad-financnym-trhom-prakticke-informacie/upozornenia-a-oznamenia/informacia-narodnej-banky-slovenska-k-pristupu-tretich-stran-k-platobnemu-uctu>

riadenia a merania rizík, výpočte celkového rizika a rizika protistrany v doplnkových dôchodkových fondoch.

Pokiaľ ide o oblasť starobného dôchodkového sporenia, NBS spolupracovala na príprave legislatívnych návrhov sekundárnej povahy, vydaných MPSVaR SR. Činnosť sa týkala novelizácie opatrenia o ponukovom liste a opatrenia o informáciách o dôchodkoch, ktorých úprava vplynula zo zákona o starobnom dôchodkovom sporení.

OBLASŤ FINANČNÉHO SPROSTREDKOVANIA A FINANČNÉHO PORADENSTVA

V roku 2017 bola v Zbierke zákonov SR uverejnená novela zákona o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve, ktorá nadobúda účinnosť 23. februára 2018. Novela zásadným spôsobom mení doteraz platný zákon regulujúci finančné sprostredkovanie a finančné poradenstvo. Týmto právnym predpisom sa do slovenského právneho poriadku transponovala smernica o distribúcii poistenia, ktorá nahradila smernicu z roku 2002 o sprostredkovaní poistenia, zapracovali sa podnety z aplikačnej praxe a zároveň sa čiastočne riešila aj transpozícia smernice o úveroch na bývanie, pokiaľ ide o cezhraničné vykonávanie finančného sprostredkovania alebo finančného poradenstva v oblasti poskytovania úverov na bývanie. Vo všeobecnosti je novela zameraná na ochranu spotrebiteľa pri vstupe do zmluvných vzťahov, na základe ktorých sú poskytované finančné služby.

OBLASŤ TRHU CENNÝCH PAPIEROV

V oblasti trhu cenných papierov NBS začiatkom roka 2017 ďalej aktívne spolupracovala s Ministerstvom financií SR na finalizácii transpozície smernice MiFID II do slovenského právneho poriadku. Novela zákona o cenných papieroch bola prijatá v septembri s účinnosťou od 1. novembra 2017, s výnimkou ustanovení, ktoré v súlade s ustanoveniami smernice MiFID II nadobúdajú účinnosť 3. januára 2018, a niektoré nadobudnú účinnosť až 3. septembra 2019. Týmto bol zavŕšený proces transpozície smernice MiFID II na národnej úrovni a koncom roka 2017 sa prešlo k aktívnej praktickej aplikácii a interpretácii jednotlivých novelizovaných ustanovení.

NBS taktiež aktívne spolupracovala s Ministerstvom financií SR na príprave návrhu zákona,

ktorým došlo, okrem iných zákonov, aj k novelizácii zákona o dohlade nad finančným trhom. Cieľom novelizácie predmetného zákona bolo zdokonaľiť legislatívny rámec na spravodlivejšie nastavenie ročných príspevkov dohliadaných subjektov a upraviť ustanovenia týkajúce sa najmä konania pred NBS a jej výkonu dohľadu nad finančným trhom. Sledovaným zámerom bolo zároveň zabezpečiť legislatívny rámec implementujúci v slovenskom právnom poriadku intervenčné právomoci NBS, ktorých nadobudnutie sa podľa nariadenia PRIIP a nariadenia MiFIR viazalo na január 2018.

V júni 2017 NBS po dohode s Ministerstvom financií SR vydala novelu opatrenia o poplatkoch za úkony NBS s cieľom reagovať na skutočnosti vyplývajúce z príslušnej legislatívy EÚ a právnych predpisov SR.

V druhej polovici roka NBS v rámci svojej regulačnej činnosti pripravila a vydala dve novely opatrení týkajúcich sa oblasti výkazníctva. Jedna novela sa zaoberala výkazmi predkladanými obchodníkmi s cennými papiermi a druhá novela sa dotýkala výkazov predkladaných burzou cenných papierov a centrálnym depozitárom. Dôvodom vypracovania oboch opatrení boli legislatívne zmeny vyplývajúce z implementácie smernice MiFID II do právneho poriadku SR a povinnosti dohliadaných subjektov predkladať príslušným orgánom dohľadu údaje vyplývajúce z nariadenia MiFIR a príslušných delegovaných nariadení.

V uplynulom roku UDF zverejnil na webovom sídle NBS⁸ informáciu k uplatňovaniu výnimiek zo smernice MiFID II na základe rozsahu obchodovania s komoditnými derivátmi. Cieľom jej zverejnenia bolo uľahčiť uplatňovanie týchto výnimiek prostredníctvom vyplnenia vzorových formulárov a ich odoslanie NBS v stanovenom termíne.

OBLASŤ KOLEKTÍVNEHO INVESTOVANIA

V oblasti legislatívnej činnosti NBS v roku 2017 spolupracovala na novele zákona o kolektívnom investovaní, ktorá bola súčasťou novely zákona o cenných papieroch a nadobudla účinnosť 1. novembra 2017. NBS v spolupráci so SASS navrhla zmeny na zefektívnenie činnosti kolektívneho investovania na základe podnetov od subjektov z lokálneho kapitálového trhu, ako

⁸ <http://www.nbs.sk/sk/dohlad-nad-financnym-trhom/dohlad/trh-cennych-papierov/mifid-ii-a-mifir/dalsie-dokumenty/uplatnenie-vynimky-z-dovodu-vedlajsej-cinnosti-aa>

napríklad umožniť zlučovanie niektorých typov fondov a zaviesť povinnosť vypracovať kľúčové informácie pre investorov pre špeciálne fondy kvalifikovaných investorov.

2.4 RIEŠENIE KRÍZOVÝCH SITUÁCIÍ

V apríli 2017 sa uskutočnilo 6. zasadnutie Rady pre riešenie krízových situácií (Rada). Rada sa zaoberala príspevkami do Jednotného fondu na riešenie krízových situácií v roku 2017. Schválila návrh účtovnej závierky Národného fondu pre riešenie krízových situácií za rok 2016 a zaoberala sa zmenou štatútu a rokovacieho poriadku Rady, návrhmi zjednodušených plánov riešenia krízových situácií a kritériami aplikácie zjednodušených povinností pri vypracovávaní rezolučných plánov. V novembri 2017 sa uskutočnilo 7. zasadnutie Rady, na ktorom prerokovala stav vývoja rezolučných plánov a súvisiacich metódik v roku 2017 a oboznámila sa s vývojom rezolučného rámca pre poisťovníctvo na medzinárodnej úrovni.

UDF aj v roku 2017 sledoval problematiku riešenia krízových situácií iných finančných spoločností než úverových inštitúcií a investičných spoločností.

V lete 2017 EIOPA a ESRB nezávisle od seba zverejnili dokumenty, v ktorých verejne komunikujú svoje názory na možné prínosy a podobu harmonizovaného rámca na ozdravenie a riešenie krízových situácií poisťovní v EÚ.⁹ Ide o prvé kroky smerom k vytvoreniu európskeho právneho rámca, ktorý by mal priamy vplyv aj na poisťovne na Slovensku. Cieľom rámca by mala byť ochrana poisťníkov a zabezpečenie finančnej stability, pričom rámec by mal platiť pre všetky poisťovne a zaisťovne, na ktoré sa vzťahuje režim Solventnosť II.

2.5 OCHRANA FINANČNÉHO SPOTREBITEĽA

UDF sa v rámci metodologickej činnosti v oblasti ochrany finančných spotrebiteľov v roku 2017 venoval niekoľkým významným témam. V reakcii na vydaný rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-42/15 Home Credit Slovakia, a.s., proti Kláre Biróovej bolo vydané stanovisko vy-

sporadujúce sa s dopadmi predmetného rozsudku na oblasť spotrebiteľských úverov, najmä povinných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Na základe výsledkov monitoringu reklamných kampaní a propagačných aktivít bolo vydané stanovisko týkajúce sa niektorých otázok propagácie ceny úverových produktov. Stanovisko má preventívny cieľ zvyšovať informovanosť o povinnostiach dohliadaných subjektov a o postupoch, ktoré UDF považuje za príklady dobrej a zlej praxe.

Zistenia z dohľadu za roky 2016 a 2017 viedli k začatiu 44 konaní o uložení sankcie, smerujúcich k dosiahnutiu nápravy v oblasti služieb poskytovaných dohliadanými subjektmi finančným spotrebiteľom. UDF pritom v konaniach nevyužíva len možnosť uloženia peňažnej pokuty, ale aj ďalšie oprávnenia slúžiace k efektívnej ochrane finančných spotrebiteľov – zákaz nekalej obchodnej praxe alebo používania neprijateľnej zmluvnej podmienky a opatrenie na odstránenie a nápravu zistených nedostatkov. V roku 2017 nadobudlo právoplatnosť 5 rozhodnutí o uložení sankcie a v 39 prípadoch bol vydaný rozkaz o uložení sankcie.

Dohľad v oblasti ochrany spotrebiteľa sa aj v roku 2017 zameriaval na oblasť poskytovania spotrebiteľských úverov v bankovom aj nebankovom sektore a na predaj dlhodobých investičných produktov vrátane investičného životného postenia, predovšetkým prostredníctvom samostatných finančných agentov. Významnou prioritou dohľadu na diaľku bol monitoring reklamy finančných služieb v tradičných médiách, na internete a prostredníctvom sociálnych médií. V rámci dohľadu na ochranu spotrebiteľa sa tiež realizuje priebežná kontrola subjektov poskytujúcich finančné služby bez povolenia.

V roku 2017 sa uskutočnili 2 plošné zisťovania, 21 preverovaní neoprávneného podnikania, 50 dohľadov na diaľku vyplývajúcich z plošných zisťovaní a analýz oddelenia výkonu dohľadu na ochranu finančných spotrebiteľov. Taktiež sa začalo 6 nových dohľadov na mieste, ktoré boli zamerané na poskytovanie spotrebiteľských úverov, prípadne aj úverov na bývanie bankami a poskytovanie spotrebiteľských úverov, iných úverov a pôžičiek nebankovými veriteľmi.

⁹ EIOPA: *Opinion to Institutions of the European Union on the Harmonisation of Recovery and Resolution Framework for (Re) Insurers Across the Member States*, júl 2017.

ESRB: *Recovery and resolution for the EU insurance sector: a macroprudential perspective*, august 2017.

Do NBS bolo v roku 2017 doručených 2 364 podaní finančných spotrebiteľov a iných klientov, čo bol takmer rovnaký počet ako v roku 2016. V 60 % opodstatnených podaní nastala v rámci ich vybavovania náprava a odstránenie zistených nedostatkov zo strany dohliadaného subjektu bez toho, aby to bolo potrebné uložiť rozhodnutím zo strany NBS ako povinnosť. Najväčší počet prijatých podaní sa opäť týkal spotrebiteľských úverov poskytovaných nebankovými veriteľmi (353 podaní, 15 % z celkového počtu podaní). V týchto podaniach spotrebiteľia namietali nedostatky zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktoré môžu mať za následok bezodplatnosť a bezoplatkovosť spotrebiteľských úverov. Vysoký počet podaní sa týkal nepreplatenia poistného plnenia z poškodenia čelného skla na motorovom vozidle (260 podaní, 11 % z celkového počtu podaní). V roku 2017 bol tiež vysoký počet podaní voči povinnému zmluvnému poisteniu (237 podaní, 10 % z celkového počtu). 6 % zo všetkých podaní sa týkalo produktov životného poistenia, z ktorých sa potvrdilo, že finanční spotrebiteľia si stále zamieňajú investičné životné poistenie so sporením a nevnímajú tento produkt ako dlhodobý. Počet podaní týkajúcich sa finančného sprostredkovania sa výrazne nezmenil, pričom

dlhodobo je predmetom nespokojnosti spotrebiteľov rozsah a kvalita informácií, ktoré im poskytli sprostredkovatelia.

Podania klientov dohliadaných subjektov boli aj v roku 2017 zdrojom informácií, ktoré NBS využila pri výkone dohľadu na mieste, dohľade na diaľku a pri vedení konaní voči dohliadaným subjektom.

V roku 2017 sa v NBS v súvislosti so zvyšovaním finančnej gramotnosti spotrebiteľov uskutočnilo 44 školení – moduly pre základné školy, stredné školy a pre seniorov. Školenia sa konali na pôde NBS a v rámci projektu European Money Week aj priamo na školách v rôznych regiónoch Slovenska. Celkovo sa na vzdelávacích podujatiach zúčastnilo viac ako 1 500 účastníkov. V spolupráci s Junior Achievement Slovensko, n. o., NBS vydala ďalšie dva pracovné zošity s témami finančnej gramotnosti pre študentov stredných škôl. V rámci vzdelávania odbornej verejnosti sa uskutočnili viaceré prednášky a workshopy na témy poskytovania a propagácie úverových a poistných produktov v súvislosti s porušeniami povinností v oblasti ochrany finančných spotrebiteľov.

3 EMISNÁ ČINNOSŤ A PEŇAZNÝ OBEH

3.1. VÝVOJ KUMULOVANEJ ČISTEJ EMISIE EUROVEJ HOTOVOSTI

Celková hodnota kumulovanej čistej emisie¹⁰ (ďalej len „emisía“) k 31. decembru 2017 dosiahla **12,2 mld. €**, z čoho podstatnú časť predstavovala hodnota emisie eurobankoviek a dosiahla sumu 12,04 mld. €. V medziročnom porovnaní vzrástla hodnota emisie eurovej hotovosti o 10,9 % (o 1,2 mld. €), čo predstavuje zrýchlenie medziročného tempa jej rastu v porovnaní s predchádzajúcim rokom.

V porovnaní s hodnotou slovenských peňazí v obehu rok pred zavedením eura (155,15 mld. SK, t. j. 5,15 mld. €) sa za deväť rokov používania eura v SR hodnota emitovanej hotovosti viac ako zdvojnásobila. Hodnota položky „obeživo“,

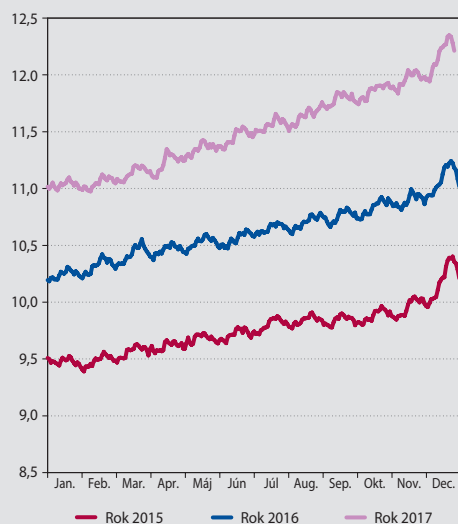
zodpovedajúca podielu NBS na eurobankovkách vydaných Eurosystemom, predstavovala k 31. 12. 2017 približne 11,8 mld. €.¹¹ Hodnota emitovaných eurobankoviek v SR bola oproti „rozpočítanej“ hodnote vyššia o 219,3 mil. €.

Vývoj dennej emisie v roku 2017 bol v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi rovnaký s ročným nárastom hodnoty približne o 0,6 až 1,2 mld. € (graf 19). Maximálna hodnota emisie v roku 2017 bola už tradične dosiahnutá v predvianočnom období 22. decembra (12,35 mld. €).

Kým takmer celú emisiu v hodnotovom vyjadrení k 31. 12. 2017 predstavovali eurobankovky (98,6 %), pri množstve emitovaných eurových peňazí bol pomer opačný. Eurobankovky predstavovali iba 19,8 % (175,2 mil. ku-

¹⁰ Po vstupe do eurozóny sa v peňažnom obeh v SR vyskytujú aj eurobankovky a euromince emitované inými členskými bankami eurozóny, preto NBS nemá evidenciu o reálnej hodnote a množstve peňazí v obeh. NBS eviduje len eurobankovky a mince, ktoré sama vydala a prijala z obeh. Rozdiel medzi hodnotou (množstvom) eurobankoviek a euromincami vydaných do obeh a prijatých z obeh od 1. 1. 2009 do konkrétneho dátumu predstavuje kumulovanú čistú emisiu.

¹¹ Hodnota eurobankoviek v emisii v celej eurozóne k 31. 12. 2017 bola **1 170,7 mld. €**. Podiel NBS na tejto hodnote bol podľa kľúča **1,0095 %** v sume **11,8 mld. €**.

Graf 19 Denný vývoj emisie eurovej hotovosti (mld. EUR)

Zdroj: NBS.

sov) z celkového počtu a zvyšok (80,2 %, resp. 711,2 mil. kusov) tvorili euromince vrátane zberateľských euromincí. Najvyšší podiel na emisii eurobankoviek mala už druhý rok za sebou 100 € bankovka, ktorej podiel predstavoval 27,1 %¹² z celkového množstva emitovaných eurobankoviek v SR. Podiel 50 € bankovky, ktorá dosahovala najvyšší podiel na emisii v SR od zavedenia eura do roku 2015, sa v posledných dvoch rokoch znižoval a v roku 2017 dosiahol 22 %.

Najvyšší podiel na emisii euromincí k 31. 12. 2017 mali tradične euromince dvoch najnižších nominálnych hodnôt. Ich spoločný podiel na celkovej emisii euromincí tvoril takmer 61 % a tento podiel sa každý rok zvyšuje (pred rokom bol ich podiel 59,8 %). Z hľadiska hodnoty však ich podiel tvorí len 3,7 % z celkovej hodnoty emisie euromincí.

Tabuľka 5 Štruktúra kumulovanej čistej emisie eurobankoviek a euromincí

Nominálna hodnota	Kumulovaná čistá emisia				Štruktúra v %	
	Stav k 31. 12. 2017		Rozdiel oproti 31. 12. 2016		Stav k 31. 12. 2017	
	kusy	€	kusy	€	kusy	€
500 €	8 349 686	4 174 843 000,00	9 097	4 548 500,00	0,94	34,18
200 €	424 002	84 800 400,00	-3 503	-700 600,00	0,05	0,70
100 €	47 487 268	4 748 726 800,00	9 831 881	983 188 100,00	5,36	38,88
50 € ¹⁾	38 544 698	1 927 234 900,00	2 314 858	115 742 900,00	4,35	15,78
20 € ¹⁾	34 259 020	685 180 400,00	2 334 810	46 696 200,00	3,86	5,61
10 € ¹⁾	37 261 032	372 610 320,00	3 443 762	34 437 620,00	4,20	3,05
5 € ¹⁾	8 865 008	44 325 040,00	28 658	143 290,00	1,00	0,36
Bankovky spolu	175 190 714	12 037 720 860,00	17 959 563	1 184 056 010,00	19,76	98,56
2 €	54 518 509	109 037 018,00	4 574 473	9 148 946,00	6,15	0,89
1 €	21 072 445	21 072 445,00	47 573	47 573,00	2,38	0,17
50 centov	28 215 125	14 107 562,50	1 236 487	618 243,50	3,18	0,12
20 centov	32 827 446	6 565 489,20	-503 100	-100 620,00	3,70	0,05
10 centov	60 557 785	6 055 778,50	3 919 807	391 980,70	6,83	0,05
5 centov	81 710 675	4 085 533,75	6 803 315	340 165,75	9,22	0,04
2 centy	178 611 192	3 572 223,84	13 441 280	268 825,60	20,15	0,03
1 cent	253 318 066	2 533 180,66	27 386 053	273 860,53	28,58	0,02
Mince spolu	710 831 243	167 029 231,45	56 905 888	10 988 975,08	80,19	1,37
Zberateľské mince	412 693	8 575 510,00	30 362	752 120,00	0,05	0,07
Peniaze spolu	886 434 650	12 213 325 601,45	74 895 813	1 195 797 105,08	100,00	100,00

Zdroj: NBS.

1) U takto označených eurobankoviek sú údaje v tabuľke 5 uvádzané za obidve série spolu (ES1+ES2).

¹² Čistá emisia eurobankoviek je ovplyvnená ich migráciou v rámci eurozóny. Zastúpenie 100 € bankovky v obeh v SR vypočítané na základe čistej emisie je len orientačný údaj a jej reálny obeh sa vplyvom migrácie môže odlišovať.

V roku 2017 pripadlo v priemere na obyvateľa SR¹³ 30 eurobankoviek v hodnote 2 089 € a takmer 125 euromincí (vrátane zberateľských euromincí) v hodnote 31 €. Priemerná hodnota emisie eurovej hotovosti na obyvateľa bola 2 120 €. Najpočetnejšou eurobankovkou z pohľadu čistej emisie bola 100 € bankovka v počte približne 7,7 kusov na obyvateľa. Z euromincí boli v obehu najviac zastúpené euromince dvoch najnižších nominálnych hodnôt, na jedného obyvateľa pripadlo v priemere 31 kusov 2-centových, resp. 44 kusov 1-centových mincí.

V poradí štvrtá eurobankovka druhej série (ES2) – 50 € bola emitovaná 4. apríla 2017. Od dátumu prvej emisie do konca roka 2017 dosiahla emisia 50 € ES2 bankovky 15,7 mil. kusov a podiel na celkovej emisii 50 € bankovky 40,8 %. Ku koncu roka 2017 sa v obehu nachádzajú prakticky iba ES2 5 € a ES2 10 € bankovky (podiel bankoviek prvej série je zanedbateľný) a podiel ES2 20 € na emisii 20 € bankovky bol 72,6 %.

3.2 SLOVENSKÉ KORUNY

K 31. decembru 2017 zostalo v obehu 18,82 mil. kusov slovenských bankoviek (z toho najviac 20 Sk bankoviek v počte 10,06 mil. kusov). Hodnota zatiaľ nevrátených slovenských bankoviek bola 2,19 mld. Sk (72,7 mil. €). V obehu zostalo už iba približne 1,43 % z hodnoty slovenských bankoviek k 31. 12. 2007.

Z nevrátených slovenských korún pripadli na 1 obyvateľa SR 3 kusy bankoviek v hodnote 402 Sk. Najpočetnejšou zostávajúcou korunovou bankovkou v obehu na 1 obyvateľa bola 20 Sk bankovka v počte takmer 2 kusy na obyvateľa. V roku 2017 sa z obehu vrátilo 58,3 tis. ks slovenských bankoviek v hodnote 34,20 mil. Sk (1,13 mil. €).

3.3 VÝROBA EUROBANKOVIEK A EUROMINCÍ

V zmysle usmernenia pre výrobu eurobankoviek počas roka 2017 bola NBS pre rok 2017 alokovaná výroba ES2 50 € bankoviek v obje-

Tabuľka 6 Euromince určené pre peňažný obeh dodané do NBS v roku 2017

Nominálna hodnota euromince	Dodané množstvo v mil. ks
2 eurá	2,10
5 cent	6,12
2 cent	13,65
1 cent	20,52
Spolu	42,39

Zdroj: NBS.

me 54,08 mil. kusov. Tlač bankoviek bola realizovaná nemeckou ceninovou tlačiarňou Bundesdruckerei GmbH so sídlom v Berlíne.

Okrem eurobankoviek zabezpečila NBS v roku 2017 aj výrobu a dodanie euromincí určených pre peňažný obeh (tabuľka 6).

4. januára 2017 bola vydaná pamätná dvoj-eurová minca s motívom 550. výročia začatia činnosti Univerzity Istropolitana, ktorá bola vyrazená v počte 1 mil. kusov. Ďalej bola zabezpečená výroba a dodanie 1 mil. kusov pamätných euromincí v nominálnej hodnote 2 eurá s motívom 25. výročia vzniku Slovenskej republiky, ktorej emisia bola naplánovaná na 3. január 2018.

Razbu všetkých mincí realizovala Mincovňa Kremnica, š.p., ktorá zabezpečila aj výrobu a adjustáciu 18 tisíc kusov euromincí z každej nominálnej hodnoty s letopočtom razby 2017 určených do piatich ročníkových súborov slovenských euromincí.

V súlade s emisným plánom pamätných a zberateľských euromincí na rok 2017 vydala NBS v minulom roku štyri rôzne zberateľské euromince z drahých kovov, z ktorých tri boli vyrazené zo striebra a jedna zo zlata (tabuľka 7).

Okrem emitovaných mincí dodala mincovňa v rámci predstihových dodávok do zásob NBS tri zberateľské mince, ktorých vydanie je plánované v roku 2018¹⁴. Predaj numizmatického materiálu realizovala NBS prostredníctvom domácich a zahraničných zmluvných partnerov.

¹³ Počet obyvateľov SR k 30. 9. 2017 bol 5 441 899, zdroj ŠÚ SR. Pri výpočte sa použilo priemerné množstvo/hodnota eurobankoviek a euromincí v emisii v SR v roku 2017.

¹⁴ V predstihu boli do zásob NBS dodané nasledovné zberateľské mince:
SZM 25 eur – „25. výročie vzniku Slovenskej republiky“ (emisia spolu s pamätnou dvojeurovou mincou 3. januára 2018).
SZM 10 eur – „1150. výročie uznania slovanského liturgického jazyka“ (emisia 28. februára 2018),
SZM 10 eur – „300. výročie narodenia Adama Františka Kollára“ (emisia 13. marca 2018).

Tabuľka 7 Zberateľské euromince emitované NBS v roku 2017				
Nominálna hodnota	Udalosť, ktorú eurominca pripomína	Počet (ks)		Oznámenie NBS o vydaní euromincí
		spolu	z toho PROOF	
10 € ¹⁾	Svetové prírodné dedičstvo – Jaskyne slovenského krasu	8 800	5 700	č. 347/2016 Z. z.
20 € ¹⁾	Pamiatková rezervácia Levoča a 500. výročie dokončenia hlavného oltára v Kostole sv. Jakuba	9 600	6 200	č. 64/2017 Z. z.
10 € ¹⁾	Božena Slančíková Timrava – 150. výročie narodenia	8 500	5 400	č. 156/2017 Z. z.
100 € ²⁾	Svetové prírodné dedičstvo – Jaskyne slovenského krasu	4 250	4 250	č. 228/2017 Z. z.

Zdroj: NBS.
1) Strieborná zberateľská eurominca.
2) Zlatá zberateľská eurominca.

3.4 EMISIA A SPRACOVANIE EUROBANKOVIEK A EUROMINCÍ

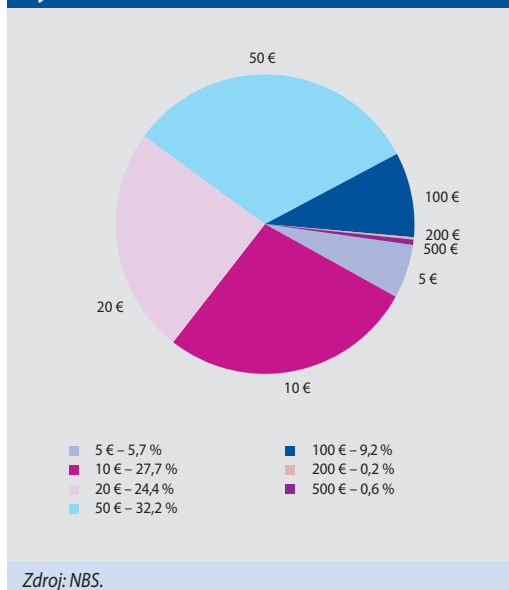
V roku 2017 vydala NBS do obehu viac ako 361,6 mil. kusov eurobankoviek a z obehu prijala 343,7 mil. kusov eurobankoviek.

Počas roka spracovala NBS 341,1 mil. kusov eurobankoviek. Prijaté množstvo eurobankoviek bolo približne 2-krát vyššie v porovnaní s priemerným množstvom emisie bankoviek. V praxi to znamená, že v priemere každých 6 mesiacov sa skontrolujú všetky eurobankovky emitované NBS¹⁵. Tým sa zabezpečuje primeraná čistota peňazí v obehu, čo smeruje k zabezpečeniu integrity eura a dôvere verejnosti v eurobankovky. Spokojnosť s kvalitou eurobankoviek potvrdil on-line prieskum v eurozóne v roku 2017. Z výsledkov prieskumu možno konštatovať, že z celkového počtu zaslaných odpovedí 88,4 % odpovedajúcich vyjadrilo spokojnosť s kvalitou obiehajúcich eurobankoviek.

Najčastejšie spracovávanou bola eurobankovka v nominálnej hodnote 50 € (graf 20), ktorá patrí k najpoužívanejším eurobankovkám v obehu a najviac sa ňou plnia bankomaty.

Pri spracovaní eurobankoviek sa vytriedilo ako neupotrebiteľných a zničilo 23,3 mil. kusov eurobankoviek. V porovnaní s rokom 2016 sa počet zničených neupotrebiteľných bankoviek znížil o viac ako polovicu (o 51,5 %).¹⁶ Nižšie množstvo vytriedených neupotrebiteľných eurobankoviek sa premietlo i v poklese miery vytriedenia, ktorá medziročne klesla takmer o polovicu na 6,8 %

Graf 20 Štruktúra eurobankoviek spracovaných v NBS v roku 2017

(pred rokom 13,8 %). V porovnaní so štátmi eurozóny patríme ku krajinám s nižšou priemernou mierou vytriedovania eurobankoviek.

V roku 2017 bolo vydaných do obehu 330,3 mil. kusov euromincí a z obehu bolo prijatých 273,4 mil. kusov euromincí. Vzhľadom na vyššiu životnosť euromincí v porovnaní s eurobankovkami sa pri spracovaní 271 mil. kusov mincí vytriedilo ako neupotrebiteľných približne 365,4 tis. kusov euromincí. Z hľadiska štruktúry spracovávaných euromincí neboli medzi euromincami jednotlivých nominálnych hodnôt výrazné rozdiely.

¹⁵ Určitá časť hotovosti sa aktívne nepodieľa na peňažnom obehu, a preto sa nevracia do NBS na spracovanie.

¹⁶ Ročná zmena množstva vytriedených a zničených eurobankoviek súvisí s uvádzaním eurobankoviek druhej série do obehu v rôznych scenároch a použitím lakovania na 5 € a 10 € bankovkách. Kým pri 20 € bankovke sa všetky bankovky prvej série vložené do NBS zničili (podobne aj v eurozóne), pri 50 € bankovke NBS (a ďalších 10 centrálnych bánk Eurosystemu) sa bankovky prvej série spracovali a upotrebiteľné sa vydávajú späť do obehu v trvaní 12 mesiacov.

Tabuľka 8 Vývoj počtu zadržaných falzifikátov v SR (kusy)

Rok	EUR	SKK	Ostatné	SPOLU
2015	4 749	11	94	4 854
2016	13 465	11	87	13 563
2017	4 045	3	781	4 829

Zdroj: NBS.

Okrem NBS spracovávajú a opätovne vydávajú do obehu eurobankovky a euromince aj banky a ďalší spracovatelia eurovej hotovosti, ktorým NBS udelila súhlas na ich spracovanie. Činnosť spracovateľov podlieha pravidelnej kontrole NBS.

3.5 FALZIFIKÁTY BANKOVIEK A MINCÍ ZADRŽANÉ NA ÚZEMÍ SLOVENSKEJ REPUBLIKY

V roku 2017 bolo na území Slovenskej republiky zadržaných spolu 4 829 falzifikátov bankoviek a mincí, čo je približne o dve tretiny menej, ako v predchádzajúcom roku (tabuľka 8).

Dôvodom rozdielu v počte zadržaných falzifikátov medzi rokmi 2016 a 2017 je skutočnosť, že sa polícia v jednom prípade z apríla 2016 podarilo zadržať ešte pred uvedením do peňažného obehu až 8 964 kusov falzifikátov euromincí nominálnej hodnoty 2 €.

Z celkového počtu zadržaných falzifikátov bolo 3 748 bankoviek a 1 081 mincí. Len 14,1 % falzifikátov bolo zadržaných pred uvedením do peňažného obehu policiou. Ostatné (85,9 %) boli zadržané v obehu bankami, pobočkami zahraničných bánk, nebankovými subjektmi a bezpečnostnými službami.

Banky pôsobiace na slovenskom trhu zadržali takmer polovicu všetkých falzifikátov (48,4 %).

Prepravné spoločnosti (CIT) zadržali 16,2 % falzifikátov, polícia 15 %, NBS 12 % a zvyšok (8,4 %) falzifikátov zadržali nebankové subjekty.

Najviac falzifikátov bolo zadržaných v Bratislavskom kraji (43,6 %) a najmenej falzifikátov s podielom 2,2 % bolo zadržaných v Trenčianskom kraji.

V roku 2017 mierne stúpla kvalita vyhotovenia zadržaných falzifikátov, najmä falzifikátov eurobankoviek a euromincí. Počet zadržaných falzifikátov v obehu ani technická úroveň ich vyhotovenia nepredstavovali vážnejšie riziko pre bezpečnosť a plynulosť hotovostného peňažného obehu v Slovenskej republike.

FALZIFIKÁTY EUR

V roku 2017 bolo zadržaných spolu 4 045 kusov falzifikátov eurových platidiel v celkovej nominálnej hodnote 311 026,50 € (tabuľka 9).

Vývoj počtu zadržaných falzifikátov eurových bankoviek je dlhodobo približne na rovnakej úrovni (200 – 250 kusov mesačne). Štatistiku ovplyvňujú väčšinou samostatné prípady (1 – 2 krát do roka), v rámci ktorých polícia zadrží pred uvedením do obehu väčšie množstvo falzifikátov eurových bankoviek. Počet zadržaných falzifikátov eurových mincí posledné roky mierne klesá. V roku 2017 sa pohyboval na úrovni približne 100 kusov za mesiac.

Tabuľka 9 Počet falzifikátov EUR zadržaných v Slovenskej republike (kusy)

Rok	Nominálna hodnota falzifikátov eurobankoviek a euromincí										Spolu
	0,50 €	1 €	2 €	5 €	10 €	20 €	50 €	100 €	200 €	500 €	
2015	411	189	1 225	31	83	553	1 771	362	99	25	4 749
2016	320	121	9 820	24	54	526	1 748	472	145	235	13 465
2017	201	109	771	37	44	340	1 853	290	66	334	4 045

Zdroj: NBS.

Z celkového počtu zadržaných falzifikátov v SR bolo 2 964 falzifikátov eurobankoviek. V porovnaní s predchádzajúcim rokom to predstavuje pokles o 8 %. Kvalita zadržaných falzifikátov je prevažne dobrá. Napriek uvedenej skutočnosti je možné falzifikáty odhaliť aj bez použitia technických pomôcok, ak sa prijímaniu peňazí venuje dostatočná pozornosť.

Štruktúra falzifikátov je za posledné roky podobná. Minulý rok bolo zadržaných v SR najviac falzifikátov nominálnych hodnôt 50 € (62,5 %) a 20 € (11,5 %). V eurozóne je poradie rovnaké. Najviac falšovanou eurobankovkou bola 50 € (55,3 %) a 20 € (30,2 %).

Podiel falzifikátov druhej série eurobankoviek v nominálnych hodnotách 5 €, 10 € a 20 € na všetkých falzifikátoch týchto nominálnych hodnôt bol v roku 2017 na úrovni 80 – 85 %. V polovici júla 2017 bol prvýkrát zadržaný falzifikát 50 € ES2 bankovky (do obehu bola nová 50 € bankovka emitovaná 4. apríla 2017). V roku 2017 ich bolo zadržaných 41 kusov.

V letných mesiacoch bol zaznamenaný zvýšený výskyt falzifikátov 500 € bankoviek, pričom väčšinu z nich tvorili nebezpečné falzifikáty. Polícii sa však v priebehu jesene podarilo organizovanú skupinu, ktorá tieto falzifikáty distribuovala do obehu, úplne rozložiť a jej členovia boli postupne

zadržaní. Neskôr sa už tieto falzifikáty objavovali v obehu len veľmi sporadicky.

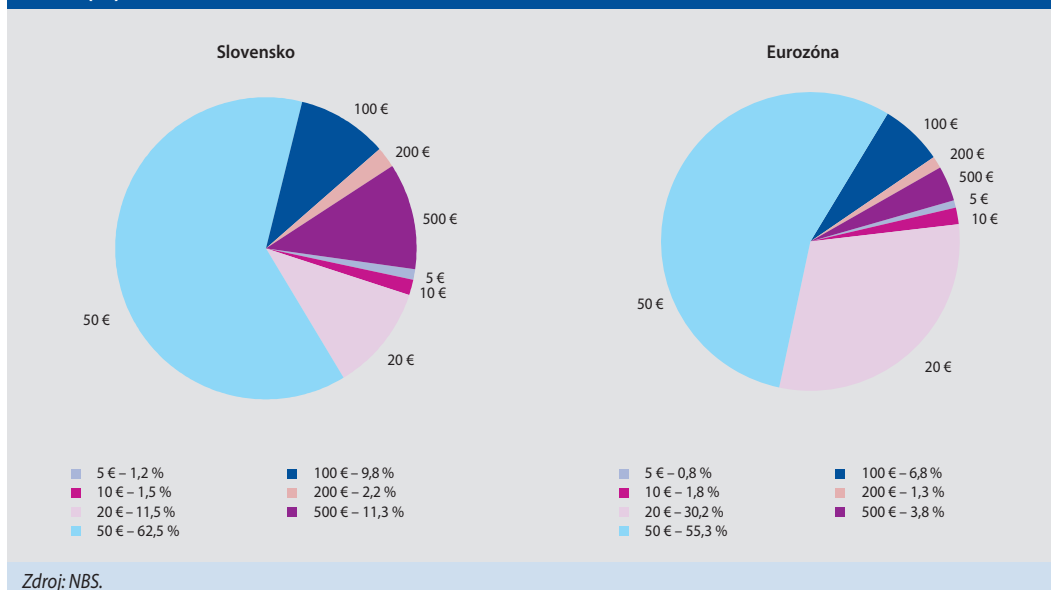
Slovensko sa v roku 2017 podieľalo 0,37 % na celkovom počte zadržaných falzifikátov eurových platidiel v eurozóne. Dlhodobu si Slovensko tento podiel udržuje pod 1 % a patrí spolu s Fínskom, Maltou a pobaltskými krajinami medzi krajiny s najnižším počtom zadržaných falzifikátov eurových platidiel.

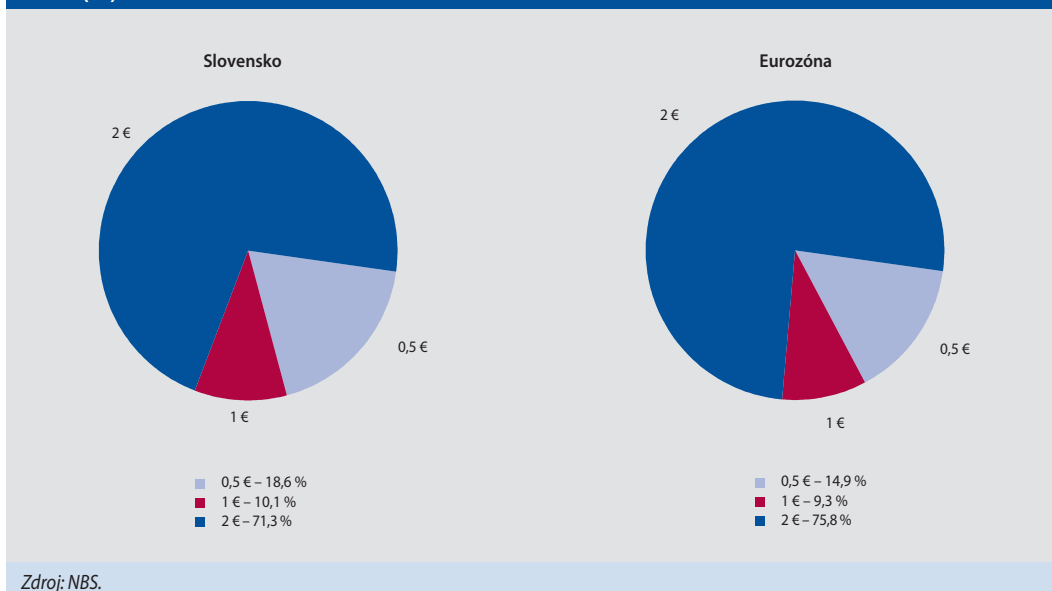
V hodnotenom roku bolo v SR zadržaných spolu 1 081 euromincí. Všetky boli zadržané v obehu. Z hľadiska kvality vyhotovenia falzifikátov euromincí ide v prevažnej miere o falzifikáty s veľmi dobrou technickou úrovňou vyhotovenia. Falzifikáty nominálnej hodnoty 2 € tvorili 71,3 % zo všetkých zadržaných falzifikátov euromincí. Falzifikáty 50-centových mincí sa v posledných rokoch falšujú vo väčšom množstve ako falzifikáty 1 €. V eurozóne bol podiel zadržaných falzifikátov euromincí veľmi podobný.

FALZIFIKÁTY SLOVENSÝCH KORÚN

Zavedením eura do hotovostného peňažného obehu sa výrazne znížil výskyt falzifikátov slovenských korún. V roku 2017 boli zadržané 3 kusy falzifikátov. Aj keď je možnosť výmeny slovenských bankoviek za eurovú hotovosť časovo neobmedzená, možno očakávať, že výskyt falzifikátov slovenských korún bude naďalej len ojedinelý.

Graf 21 Porovnanie štruktúry zadržaných falzifikátov eurobankoviek v SR a eurozóne v roku 2017 (%)

Graf 22 Porovnanie štruktúry zadržaných falzifikátov eurominci v SR a eurozóne v roku 2017 (%)

FALZIFIKÁTY OSTATNÝCH MIEN

V roku 2017 sa v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi výrazne zvýšil počet zadržaných falzifikátov ostatných mien. Začiatkom roka bolo zadržaných 610 kusov falzifikátov japonských jenov starej série z roku 1 958 (falzifikáty akceptovali v dvoch slovenských bankách napriek tomu, že bankovka je dlhodobo neplatná a je vymeniteľná len v Japonskej centrálnej banke).

V hodnotenom období bolo zadržaných 77 kusov falzifikátov amerických dolárov. Podobne ako v predošlých rokoch bola najviac falšovanou bankovkou 100 USD, ktorá tvorila približne 95 % zo všetkých zadržaných falzifikátov USD.

Na území Slovenskej republiky boli ešte zadržané falzifikáty CZK (73 ks), GBP (18 ks), HUF (1 ks), BGN (1 ks) a PLN (1 ks).

3.6. ŠTÚDIA EURÓPSKEJ CENTRÁLNEJ BANKY O POUŽÍVANÍ HOTOVOSTI V DOMÁCNOSTIACH EUROZÓNY

Európska centrálna banka (ECB) uskutočnila v rokoch 2015-2016 prostredníctvom prieskumnej agentúry Kantar štúdiu o používaní hotovosti v domácnostiach v krajinách eurozóny.

Štúdiá sa realizovala na reprezentatívnej vzorke respondentov starších ako 18 rokov v každej z krajín eurozóny¹⁷. Výsledky štúdie boli publikované v novembri 2017 a sú zverejnené aj na webovej stránke ECB¹⁸. Samotný prieskum sa zameril na viacero oblastí využívania hotovosti a ostatných platobných prostriedkov. Vybrané štatistiky za Slovenskú republiku v porovnaní s priemerom eurozóny uvádzame v tabuľke 10.

Tabuľka 10 Vybrané štatistiky používania hotovosti pri platbách za tovary a služby

	Údaje za Slovensko	Údaje za eurozónu
Podiel počtu hotovostných transakcií	78 %	78,8 %
Podiel hotovostných transakcií v hodnotovom vyjadrení	66 %	53,8 %
Priemerná hodnota hotovostnej transakcie	10,5 €	12,38 €
Priemerný počet hotovostných transakcií na osobu a deň	1,3	1,2

Zdroj: NBS.

¹⁷ Nemecko a Holandsko realizovali vlastné štúdie o používaní hotovosti a ich údaje boli do výslednej štúdie zapracované.

¹⁸ <https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/scpops/ecb.op201.en.pdf>

4 PLATOBNÉ SLUŽBY A PLATOBNÉ SYSTÉMY

4.1 PLATOBNÉ SLUŽBY

Oblasť platobných služieb a platobných systémov upravuje predovšetkým zákon č. 492/2009 Z. z. o platobných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o platobných službách“), ktorým sa do slovenskej legislatívy preniesla smernica Európskeho parlamentu a Rady 2007/64/ES o platobných službách. V roku 2017 pokračoval na národnej úrovni proces transpozície novej smernice o platobných službách (smernica Európskeho parlamentu a Rady 2015/2366). Ukončilo ho prijatie novely zákona o platobných službách, ktorá nadobúda účinnosť 13. januára 2018. Na európskej úrovni pokračoval aj proces prípravy vykonávacích predpisov a usmernení podľa smernice o platobných službách, ktoré nadobudnú účinnosť v roku 2018.

Súčasťou slovenského právneho poriadku v oblasti platobných služieb sú nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES):

- nariadenie č. 924/2009 o cezhraničných platbách v Spoločenstve, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 2560/2001,
- nariadenie č. 260/2012, ktorým sa ustanovujú technické a obchodné požiadavky na úhrady a inkasá v eurách a ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 924/2009,
- nariadenie 2015/847 o údajoch sprevádzajúcich prevody finančných prostriedkov, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1781/2006
- nariadenie 2015/751 o výmenných poplatkoch za platobné transakcie viazané na kartu.

Do tejto kategórie patrí aj opatrenie NBS č. 8/2009, ktorým sa ustanovuje štruktúra bankového spojenia, štruktúra medzinárodného bankového čísla účtu a podrobnosti o vydávaní prevodníka identifikačných kódov a opatrenie NBS č. 6/2013 o identifikátore príjemcu inkasá a registri identifikátorov príjemcov inkás.

V roku 2017 NBS schválila návrh Slovenskej bankovej asociácie neplatiť v roku 2017 príspevok bánk na činnosť Stáleho rozhodcovského súdu Slovenskej bankovej asociácie zriadeného podľa zákona o platobných službách na mimosúdne

riešenie sporov. Dôvodom boli výsledky hospodárenia súdu a dostatok finančných prostriedkov na činnosť Komory pre rozhodovanie spotrebiteľských sporov z poskytovania platobných služieb.

4.2 PLATOBNÉ SYSTÉMY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

4.2.1 PLATOBNÝ SYSTÉM TARGET2 A TARGET2-SK

NBS prevádzkuje už deviaty rok komponent systému TARGET2 ako platobný systém TARGET2-SK. Rok 2017 možno z pohľadu prevádzky platobného systému TARGET2-SK hodnotiť ako úspešný a bezproblémový. V systéme TARGET2 neboli zaznamenané výrazné incidenty, ktoré by zásadne ohrozili systém a jeho účastníkov. V období celého roka nenastali ani problémy, ktoré by ohrozili plynulé spracovanie platieb, alebo narušili samotnú prevádzku systému TARGET2 v NBS.

NBS sa tiež podieľala na koordinácii vývoja, zmien, testovania a nasadzovania nových verzií programového vybavenia platformy SSP, na ktorej sa systém TARGET2 prevádzkuje. Novými verziami programového vybavenia sa do platformy SSP zavádzajú nové funkčné prvky a zmeny, ktoré Eurosystem schváli na základe požiadaviek užívateľov systému. Odstraňujú sa nimi tiež chyby identifikované v predchádzajúcej verzii. Jednou z najvýznamnejších zmien v oblasti systému TARGET2 bola v roku 2017 migrácia Centrálného depozitára cenných papierov SR, a.s., a jeho členov do TARGET2 – Securities (T2S). T2S je technická platforma, ktorá zabezpečuje plynulé vyrovnanie cezhraničných obchodov s cennými papiermi prostredníctvom účtov cenných papierov, ktoré sú vedené v centrálnych depozitároch a peňažných účtov (Dedicated Cash Accounts, ďalej len DCA účty). Vedú ich centrálné banky a sú vyhradené len na vyrovnanie peňažnej časti obchodov s cennými papiermi v peniazoch centrálnych bánk.

Migrácia do T2S bola rozdelená do piatich vln. NBS bola spolu s Centrálnym depozitárom cenných papierov SR, a.s. (CDCP) a jeho členmi účastníkom štvrtej migračnej vlny, ktorá vo feb-

ruári 2017 úspešne migrovala do produkčného prostredia T2S. V októbri 2017 úspešne migroval do T2S aj Národný centrálny depozitár cenných papierov, a.s., (NCDPCP). Počas jeho migrácie poskytovala NBS rovnakú súčinnosť ako pri migrácii CDCP.

22. septembra 2017 Rada guvernérov ECB prijala novú verziu usmernenia o TARGET2 s cieľom uskutočniť legislatívne zmeny súvisiace s novými funkcionalitami v TARGET2. Na základe tejto zmeny NBS prijala a zverejnila:

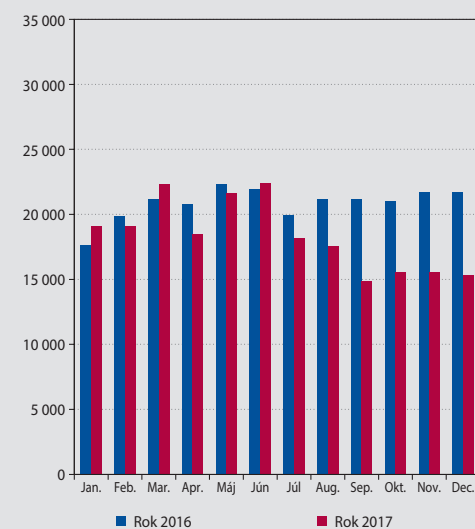
- rozhodnutie NBS č. 13/2017 z 24. októbra 2017, ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie NBS č. 7/2015 o podmienkach otvorenia a vedenia PM účtu v TARGET2-SK,
- rozhodnutie NBS č. 14/2017 z 24. októbra 2017, ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie NBS č. 8/2015 o podmienkach otvorenia a vedenia účelového peňažného účtu v TARGET2-SK,
- rozhodnutie NBS č. 12/2017 z 24. októbra 2017, ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie NBS č. 4/2010 o postupoch vyrovnania pre pridružené systémy TARGET2-SK v znení neskorších predpisov.

4.2.2 PLATBY REALIZOVANÉ PROSTREDNÍCTVOM TARGET2-SK

V roku 2017 využilo služby platobného systému TARGET2-SK celkom 34 subjektov, z toho 30 priamych účastníkov a 4 pridružené systémy (SIPS, CDCP, First Data Slovakia, s.r.o. a NCDPCP). V priebehu roka 2017 nastalo v zozname účastníkov platobného systému TARGET2-SK viacero zmien. Svoju účasť ukončila ZUNO BANK AG, pobočka zahraničnej banky, Sberbank Slovensko, a.s., zanikla zlúčením s Prima bankou Slovensko, a.s., a novým priamym účastníkom sa stala Česká národná banka.

Prostredníctvom platobného systému TARGET2-SK sa v roku 2017 uskutočnilo vyše 220 tis. transakcií v celkovej hodnote 500 mld. €. V porovnaní s rokom 2016 nastal pokles počtu uskutočnených transakcií o vyše 12 % (vyše 30 tis. transakcií) a pokles hodnoty spracovaných transakcií v porovnaní s predchádzajúcim rokom predstavoval 8 % (vyše 43 mld. €). V roku 2017 mal TARGET2-SK 255 prevádzkových dní. Denne sa v systéme spracovalo v priemere 863 platobných transakcií v celkovej hodnote takmer 2 mld. €.

Graf 23 Počet platieb spracovaných v TARGET2-SK v rokoch 2016 a 2017

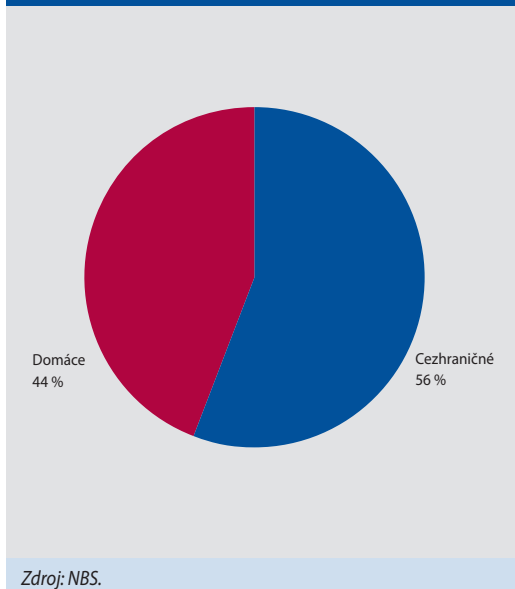
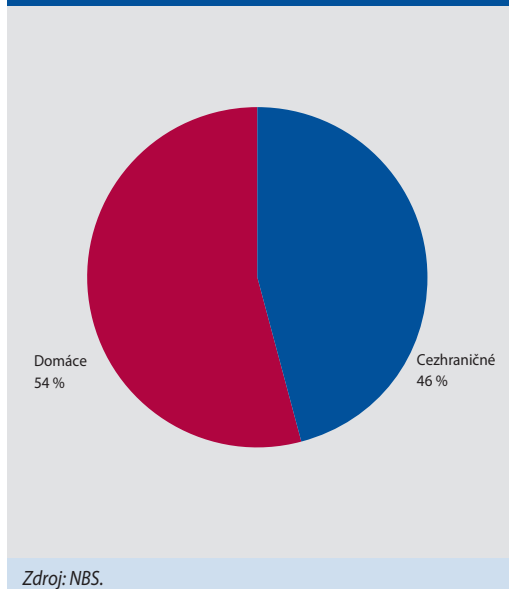
Zdroj: NBS.

Graf 24 Hodnota platieb spracovaných v TARGET2-SK v rokoch 2016 a 2017 (mld. EUR)

Zdroj: NBS.

Percentuálny podiel počtu klientskych a medzibankových platieb spracovaných v roku 2017 bol v pomere 71:29 v prospech klientskych platieb. Z hľadiska hodnoty spracovaných platieb bol podiel klientskych a medzibankových platieb v pomere 8:92, výrazne v prospech medzibankových platieb.

Graf 25 Pomer počtu cezhraničných a domácich platieb poslaných účastníkmi T2-SK v r. 2017**Graf 26 Pomer hodnoty cezhraničných a domácich platieb poslaných účastníkmi T2-SK v r. 2017**

Služby systému TARGET2 využívalo 24 krajín Európskej únie. Z hľadiska štruktúry smerovania platieb zaslaných účastníkmi TARGET2-SK sme zaznamenali 44 % domácich a 56 % cezhraničných platieb. Ukazovateľ hodnoty zaslaných platieb vyznieva v pomere 54:46 v prospech domácich platieb.

4.2.3 PLATOBNÝ SYSTÉM SIPS

Retailový platobný systém SIPS v priebehu roka 2017 priebežne zabezpečoval spracovanie a klíring klientskych platieb v eurách. Išlo predovšetkým o domáce a cezhraničné SEPA úhrady a SEPA inkasá. Spracovanie cezhraničných SEPA úhrad a SEPA inkás bolo zabezpečené prostredníctvom cezhraničného paneurópskeho klíringového domu – systému STEP2, ktorého je NBS priamym účastníkom.

Spracovanie a klíring platieb v platobnom systéme SIPS sa realizoval rovnakým spôsobom ako v predchádzajúcich rokoch, každý prevádzkový deň v niekoľkých klíringových cykloch. Záväzky a pohľadávky účastníkov SIPS z výsledkov jednotlivých klíringových cyklov boli finančne vyrovnávané v platobnom systéme TARGET2-SK, ktorého je platobný systém SIPS pridruženým systémom. Počas roka neboli v prevádzke zaznamenané závažné incidenty, ktoré by významným spôsobom ohrozili spracovanie a klíring platieb

alebo narušili prevádzku platobného systému SIPS.

1. novembra 2017 NBS uviedla do prevádzky novú verziu platobného systému SIPS, ktorou sa zjednodušila jeho doterajšia architektúra. Zjednodušenie spočívalo v nahradení účastníckych serverov prevádzkovaných jednotlivými účastníkmi platobného systému SIPS jedným komunikačným serverom prevádzkovaným Národnou bankou Slovenska. V tejto súvislosti NBS tiež vydala Rozhodnutie NBS č. 9/2017 z 26. septembra 2017, ktorým sa mení a dopĺňa Rozhodnutie NBS č. 7/2012 o pravidlách platobného systému SIPS v znení neskorších predpisov.

Národná banka Slovenska pokračovala v správaní registra identifikátorov príjemcov inkás (tzv. register CID-ov). CID slúži na jednoznačnú identifikáciu príjemcu SEPA inkasa, ktorým môže byť fyzická alebo právnická osoba. Ku koncu roka 2017 NBS evidovala takmer 470 aktívnych príjemcov inkás.

4.2.4 PLATBY REALIZOVANÉ PROSTREDNÍCTVOM SIPS

ŠTATISTIKA PLATOBNÉHO SYSTÉMU SIPS

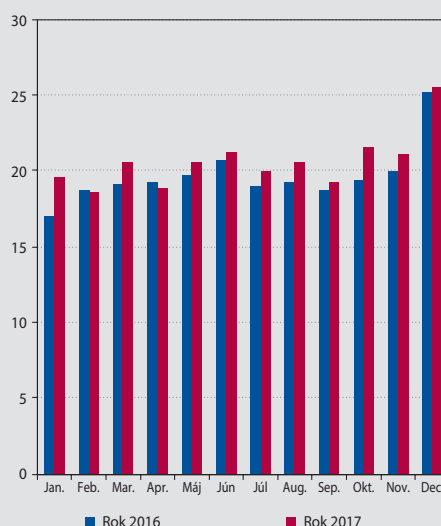
V priebehu roka došlo k dvom zmenám v zozname účastníkov platobného systému SIPS. Svoju účasť ukončila ZUNO BANK AG, pobočka zahra-

Graf 27 Porovnanie počtu transakcií uskutočnených v SIPS v rokoch 2016 a 2017 (mil. EUR)

Zdroj: NBS.

Graf 28 Porovnanie hodnoty transakcií uskutočnených v SIPS v rokoch 2016 a 2017 (mld. EUR)

Zdroj: NBS.

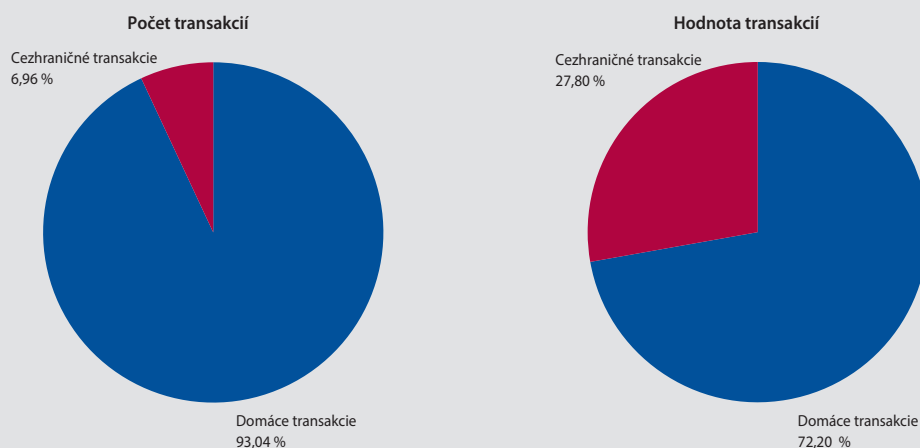
ničnej banky a Sberbank Slovensko, a.s., zanikla zlúčením s Prima bankou Slovensko, a.s. Na konci roka mal platobný systém SIPS spolu 24 priamych účastníkov.

V roku 2017 bolo prostredníctvom medzibankového platobného systému SIPS spracovaných 227,93 mil. transakcií v celkovej hodnote

247,34 mld. €. Pokračovalo tým zachovanie trendu nárastu z predchádzajúceho roka o cca 5 %, a to v počte aj hodnote transakcií.

Z uvedeného počtu transakcií sa 93,04 % uskutočnilo v rámci domáceho prostredia. Podiel počtu cezhraničných transakcií, ktoré platobný systém SIPS v roku 2017 uskutočnil prostrední-

Graf 29 Podiel domácich a cezhraničných transakcií v SIPS v roku 2017 (%)

Zdroj: NBS.

tvom napojenia na paneurópsky systém STEP2, dosiahol úroveň takmer 7 %. V oblasti hodnoty transakcií predstavoval cezhraničný podiel takmer 28 %. V rámci domáceho prostredia sa tak uskutočnilo viac ako 72 % z celkovej hodnoty transakcií.

4.2.5 PLATOBNÉ KARTY¹⁹

V roku 2017 bolo v rámci slovenského bankového trhu aktívnych 5 183 232 platobných kariet. Ich počet sa v porovnaní s predchádzajúcim rokom znížil o viac ako 6 %, čo bolo spôsobené vývojom ďalších produktov niektorými bankami. Zrealizovala sa takmer pol miliarda transakcií (481 298 151) v celkovej hodnote viac ako 24 mld. €. V počte transakcií sa v porovnaní s predchádzajúcim rokom zachoval nárast takmer 15 %. V hodnote transakcií sa percento nárastu zvýšilo na 10 %.

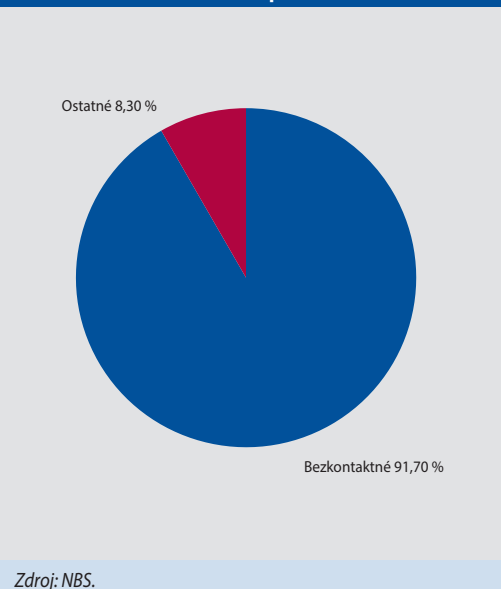
BEZKONTAKTNÉ BANKOVÉ PLATOBNÉ KARTY

Oblasť bezkontaktných bankových kartových platieb zaznamenala v posledných rokoch (v slovenskom prostredí) rýchly vzostup. V roku 2017 opäť stúpol počet bezkontaktných bankových platobných kariet v obeh. Ku koncu roka bolo až 92 % kariet vybavených možnosťou bezkontaktnej platby. Zároveň pokračoval trend zvyšovania počtu transakcií uskutočnených bezkontaktnou formou a v roku 2017 prvýkrát prekročil hranicu 50 %. Medziročne vzrástol tiež hodnotový podiel transakcií uskutočnených bezkontaktné – z celkovej hodnoty transakcií predstavuje takmer 20 % (presne 19,42 % – na porovnanie v roku 2016 to bolo necelých 10 %). V roku 2017 bolo prostredníctvom bankových platobných kariet uskutočnených bezkontaktné 245 178 157 transakcií v celkovej hodnote 4,69 mld. €. V počte transakcií to znamenalo medziročný nárast o takmer 56 % a hodnota transakcií prevedených prostriedkov sa medziročne zvýšila viac ako dvojnásobne (nárast presiahol hodnotu 120 %).

BANKOMATY, POS TERMINÁLY A ELEKTRONICKÉ BANKOVNÍCTVO

Počet bankomatov sa na slovenskom trhu v roku 2017 znížil o 39. Ku koncu roku 2017 bolo v prevádzke 2 726 bankomatov. Napriek tomu v počte transakcií išlo o 1,5 % a v hodnote transakcií o 5,5 % medziročný nárast. Ku koncu roku 2017 bolo v prevádzke 49 161 POS terminálov. Ich prostredníctvom sa počas roka

Graf 30 Podiel bezkontaktných platobných kariet na ich celkovej počte v roku 2017

uskutočnilo 293,65 mil. transakcií v celkovej hodnote 7,02 mld. €. Počet transakcií tým narástol o 16,56 % a hodnota transakcií bola v porovnaní s predchádzajúcim rokom vyššia o 12 %.

4.3 SPOLUPRÁCA S MEDZINÁRODNÝMI FINANČNÝMI INŠTITÚCIAMI V OBLASTI PLATOBNEHO STYKU

HODNOTENIE SSS A ICH PREPOJENÍ

Eurosystem v roku 2017 hodnotil systémy vyrovnania transakcií s finančnými nástrojmi (Securities Settlement Systems – SSS) a ich prepojenia na základe rámca (User Assessment Framework – UAF) na hodnotenie systémov vyrovnania obchodov s finančnými nástrojmi SSS a ich prepojení. Išlo o hodnotenie voči stanoveným štandardom (Princípom pre infraštruktúry finančného trhu CPSS-IOSCO – Principles for financial market infrastructures a voči štandardom User Addendum). Eurosystem hodnotil SSS, ktoré sú prevádzkované depozitármi a prepojenia medzi SSS. Cieľom je dosiahnuť, aby úverové operácie Eurosystemu boli adekvátne zabezpečené akceptovateľnou zábezpekou – kolaterálom. Kladné zhodnotenie (SSS) a ich prepojení voči štandardom znamená, že sú vyhlásené za akceptovateľné na použitie v úverových operáciách Eurosystemu.

¹⁹ Údaje poskytli banky a pobočky zahraničných bánk

Rozhodnutím Rady guvernérov sa ukončilo hodnotenie NCDPC voči stanoveným štandardom a na základe jeho výsledkov vyhlásili NCDPC ako akceptovateľný depozitár na jeho použitie v úverových operáciách Eurosystemu. Ukončilo sa tiež hodnotenie CDCP a NCDPC v súvislosti s ich vstupom do T2S.

Rada guvernérov v septembri 2017 rozhodla o utlmení doterajšieho spôsobu hodnotenia SSS a ich prepojení vzhľadom na platnosť nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 909/2014. Nariadenie ustanovuje jednotné požiadavky na vyrovnanie transakcií s finančnými nástrojmi v EÚ. Hodnotenie SSS a ich prepojení na ich použitie v úverových operáciách Eurosystemu sa bude od roku 2018 realizovať v súlade s novou metodikou.

EUROSYSTEM, TARGET2 SECURITIES

Prevádzka spoločnej platformy Target2 Securities (T2S) bola v minulom roku stabilná. Kým v predchádzajúcom roku využívalo služby T2S 12 depozitárov, v roku 2017 migrovali do (T2S) ďalšie depozitáre, ktoré podpísali s Eurosystemom rámcovú zmluvu o využívaní služieb T2S. Vo februári migrovali nemecký Clearstream, rakúsky OeKB, luxemburský LuxCSD, maďarský KEKLER, slovenský KDD a slovenský CDCP. V septembri migrovali španielsky Iberclear a Nasdaq – spoločný depozitár Litvy, Lotyšska a Estónska. Navyše v októbri pristúpil do T2S ďalší slovenský depozitár NCDPC. V závere roka 2017 teda využívalo služby T2S už 21 depozitárov.

Eurosystem prijal na obdobie najbližších rokov stratégiu ďalšieho rozvoja trhových infraštruktúr, pričom sa zameril na prípravu riešení pre okamžité platby, konsolidáciu T2 a T2S a európsky

sky systém riadenia kolaterálu (ECMS). Uvedená stratégia bola nazvaná „Vision 2020 for market infrastructure and payments“. Cieľom je harmonizácia, prehĺbenie integrácie európskeho trhu, dosiahnutie úspor nákladov prostredníctvom technickej konsolidácie a predstavenie nových služieb pre finančné trhy Európy.

V nadväznosti na uvedenú stratégiu odsúhlasila Rada guvernérov realizáciu troch projektov v platobnej oblasti:

- Od novembra 2017 platia jednotné pravidlá na realizáciu tzv. okamžitých platieb. Okamžitá platba umožňuje prevod peňazí v reálnom čase 24 hodín denne/7 dní v týždni/365 dní v roku. Na podporu rozvoja okamžitých platieb Eurosystem rozhodol o vývoji novej služby, ktorá bola nazvaná TIPS (TARGET Instant Payment Settlement). TIPS bude vyvinutý centrálnymi bankami Eurosystemu v spolupráci s bankovým sektorom Európy. Plánovaný termín uvedenia tejto služby do prevádzky je november 2018.
- T2 – T2S konsolidácia – cieľom tohto projektu je najmä dosiahnutie úspor nákladov prostredníctvom technickej konsolidácie TARGET2 a T2S. Začatie prevádzky konsolidovaného systému sa očakáva v novembri 2021.
- Eurosystem Collateral Management System (ECMS) – jeho hlavným cieľom je príprava jednotného európskeho riadenia kolaterálu a tým umožnenie harmonizácie riadenia kolaterálu vo všetkých krajinách eurozóny. Ukončenie projektu sa očakáva v novembri 2022.

NBS ako súčasť Eurosystemu sa bude podieľať na zabezpečení realizácie uvedených projektov.

5 ŠTATISTIKA

Široké portfólio štatistík, ktoré slúžia na zabezpečenie výkonu jednotnej menovej politiky eurozóny, stability finančného systému Slovenskej republiky, iných činností Európskeho systému centrálnych bánk (ESCB), Európskeho výboru pre systémové riziká (ESRB), Eurostatu, BIS a iných medzinárodných inštitúcií meto-

dicky pripravuje, zbiera, zostavuje a zverejňuje Národná banka Slovenska. Údajová základňa je tvorená údajmi finančných aj nefinančných subjektov a využívajú ju okrem interných používateľov NBS aj účastníci finančných trhov, subjekty verejnej správy, médiá a v neposlednom rade aj široká verejnosť.

5.1 VÝVOJ V OBLASTI ŠTATISTIKY

Na zvýšenie prehľadu a dostupnosti štatistických údajov sa zrealizovala v roku 2017 na webovej stránke NBS v záložke Štatistika (<https://www.nbs.sk/sk/statisticke-udaje>) výrazná zmena dizajnu a štruktúry poskytovaných informácií.

Údaje za oblasť menovej a finančnej štatistiky ovplyvnili zmeny v sektore finančných korporácií, ktoré sa týkali bankového sektora, ale aj všetkých typov investičných fondov podľa investičného zamerania. Aktualizácia v registri nebankových veriteľov mala tiež vplyv na výberový vzorku spoločností splátkového financovania a faktoringových spoločností, ktoré sú vykazujúcimi subjektmi pre štatistiku ostatných finančných sprostredkovateľov.

V roku 2017 sa vykonali metodické zisťovania zamerané najmä na klasifikáciu jednotlivých druhov bankových úverov na štatistické účely. Metodicky sa zabezpečila implementácia nových požiadaviek z aktualizovaných právnych dokumentov ECB (členenie investičných fondov na štandardné a alternatívne, vykazovanie položiek za kapitál a rezervy v bilančnej štatistike bánk). Metodické zmeny ovplyvnili aj novela zákona o bankách. Pokračovalo sa vo využívaní údajov na báze individuálnych cenných papierov, čo prispelo k zvyšovaniu kvality agregovaných údajov v bilančnej štatistike za finančný sektor. NBS zverejňovala údaje v štatistickom bulletine formou mikroanalýz na svojom webovom sídle. Zároveň sa vrátila k publikovaniu anglickej verzie a po prvýkrát predstavila kategóriu čistých nových úverov poskytnutých bankami²⁰.

Zabezpečovali sa tiež operatívne požiadavky vyplývajúce z účasti na rokovaní pracovných skupín ECB/ESCB. Najvýznamnejší vplyv na rozsah menovej a finančnej štatistiky má vývoj požiadaviek ECB, ktorý počas roka ovplyvňovala najmä príprava na intenzívnejšie využívanie individuálnych údajov o cenných papieroch a na novú verziu RIAD 4.0 (Databáza registra inštitúcií a pridružených subjektov), ako i požiadavky projektu Anacredit a diskusia o pláne zavedenia jednotného európskeho rámca na vykazovanie údajov za bankový sektor.

V databázach cenných papierov Európskej centrálnej banky, do ktorých pravidelne prispieva

aj NBS, pokračovali práce na zvyšovaní kvality údajov. Koncom roku 2017 ECB predstavila novú interaktívnu platformu riadenia kvality údajov v Centralizovanej databáze vydaných cenných papierov (CSDB), prostredníctvom ktorej budú jednotlivé centrálné banky schopné flexibilnejšie zabezpečovať zasielanie údajov o vydaných cenných papieroch a kontrolu ich kvality. V kontexte zvyšovania kvality zbieraných štatistických údajov zaviedla ECB krížové kontroly individuálnych údajov o držbe cenných papierov, ktoré sú dostupné v databáze držaných cenných papierov (SHSDB – Securities holdings statistics database) a týkajú sa agregovaných údajov zbieraných v rámci kľúčových štatistických oblastí (bilančná štatistika či štatistika platobnej bilancie).

V štatistike štvrťročných finančných účtov sa čiastočne revidovali a zosúladzovali údaje súvisiace s platobnou bilanciou a medzinárodnou investičnou pozíciou. Zároveň sa intenzívne pracovalo na kompilácii spätných časových radov obdobia rokov 2004 – 2012.

V apríli 2017 sa v Kyjeve uskutočnilo stretnutie bilaterálnej technickej spolupráce v oblasti štatistiky medzi Národnou bankou Slovenska a Národnou bankou Ukrajiny (NBU).

V júni 2017 bol podpísaný Dodatok k Rámcovej zmluve o vzájomnej spolupráci pri poskytovaní štatistických údajov a štatistických informácií medzi NBS a ŠÚ SR.

V septembri 2017 sa v Bratislave uskutočnilo rokovanie pracovnej skupiny BACH (The Bank for the Accounts of Companies Harmonized), založenej pod záštitou ECCBSO (The European Committee of Central Balance-Sheet Data Offices). Cieľom pracovnej skupiny je analyzovať finančnú štruktúru a dosiahnuté výsledky európskych nefinančných spoločností.

V novembri 2017 NBS podpísala zmluvu s novým poskytovateľom o dodávaní údajov o spoločnostiach so sídlom na území Slovenskej republiky. Dôvodom je skvalitnenie štatistiky platobnej bilancie a vybudovanie viacúčelovej databázy nefinančných podnikov, čím sa lepšie pokryje jeden zo štatisticky významných sektorov. Zvyšujúci sa záujem o sektor nefinančných podnikov možno sledovať aj zo strany ECB – NBS sa zapojila už do druhej vlny pilotného projektu, ktorý pracuje

²⁰ Čisté nové úvery sú vypočítané ako rozdiel medzi celkovým objemom nových obchodov a objemom znovuprerokovaných úverov.

s individuálnymi podnikovými údajmi a realizuje sa v rámci pracovnej skupiny WG BACH. Do projektu sa zapojilo len 6 európskych krajín.

V oblasti kapitálového trhu sa do praxe uviedol zber údajov a ich automatizované zasielanie Európskemu orgánu pre cenné papiere a trhy v zmysle smernice Európskeho parlamentu a rady 2011/61/EÚ o správcoch alternatívnych investičných fondov. Ďalším významným krokom bolo testovanie zberu, funkčnosti kontrolných väzieb a automatizovaného zasielania údajov ostatným členom ESCB a Európskemu orgánu pre cenné papiere a trhy v zmysle smernice Európskeho parlamentu a rady 2014/65/EÚ o trhoch s finančnými nástrojmi.

V oblasti trhu dôchodkového sporenia sa ukončil proces prípravy nariadenia ECB o požiadavkách na štatistické vykazovanie pre penzijné fondy, ktorá pokrýva požiadavky ESCB, Európskeho výboru pre systémové riziká a Európskej komisie. Ukončili sa všetky stanovené procedúry zisťovania požiadaviek a nákladovej náročnosti vykazovania a ich vyhodnotenie. V súlade s požiadavkou zvýšenia transparentnosti pri tvorbe právnych noriem ECB sa po prvýkrát uskutočnila verejná konzultácia a prijaté pripomienky sa zapracovali do návrhu tohto nariadenia. Nariadenie stanovuje pravidlá a podmienky zberu údajov v rozšírenej štruktúre a v skrátených termínoch v porovnaní s doterajším stavom.

V oblasti poisťovního trhu sa pozornosť sústredila na zabezpečenie požiadaviek ECB a Európskeho orgánu pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov (EIOPA), a to predovšetkým na zvýšenie kvality reportovaných údajov. ECB rozšírila požiadavky na predkladanie štatistických údajov o novú geografickú protistranu – Európsky stabilizačný mechanizmus. V dôsledku toho bolo potrebné vykonať revíziu historických údajov od 1. štvrtroku 2016. Na základe údajov dostupných z prvého ročného reportingu Solventnosti II sa zvýšila kvalita údajov predkladaných do ECB doplnením geografického členenia vybraných položiek aktív a pasív (poistno-technické rezervy, investície), ktoré ešte v roku 2016 deklarovali svoju nedostupnosť.

Štatistika platobnej bilancie sa v roku 2017 sústredila, okrem bežných činností zameraných na splnenie požiadaviek medzinárodných inštitúcií,

aj na získanie ďalších zdrojov informácií, ktoré by pomohli zvyšovať kvalitu poskytovaných údajov. Témami mnohých pracovných stretnutí s expertmi z iných rezortov boli vyriešenie metodických otázok ohľadom zaznamenania príjmov z Európskej komisie, zvýšenie pokrytia bežných transferov so zahraničím a vzrastajúci význam internetových platieb za tovary a služby realizované slovenskými rezidentmi. Z týchto dôvodov sa v rámci schválených opatrení NBS č. 11/2017²¹ a č. 12/2017²² zaviedol nový výkaz o cezhraničných transakciách platobnými kartami s členením podľa jednotlivých krajín.

V rámci projektu ECB pokračovala postupná harmonizácia údajov štatistiky platobnej bilancie s údajmi štatistiky finančných účtov v súlade s prijatým časovým harmonogramom, v roku 2017 sa významne zosúladiť údaje. V rámci činností pracovných skupín v ECB sa zrealizovala analýza nových rozšírených požiadaviek na údaje v oblasti platobnej bilancie a medzinárodnej investičnej pozície. Výsledkom analýzy bol predbežný návrh Nariadenia ECB, ktorý zavádza rozšírené požiadavky v oblasti menovej štruktúry vybraných položiek medzinárodnej investičnej pozície a detailnejšieho geografického a sektorového členenia s účinnosťou od marca 2021.

Vykazovanie za subjekty, na ktoré sa vzťahuje devízová ohlasovacia povinnosť, sa doplnilo o nové požiadavky vo forme troch ročných hlásení. Povinnosť predkladania hlásení týkajúcich sa štatistiky nebankových subjektov je upravená v ustanoveniach § 8 zákona NR SR č. 202/1995 Z. z. Devízový zákon a zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, v znení zákona č. 602/2003 Z. z. Štruktúra, rozsah, obsah, členenie, termíny, forma, spôsob, postup a miesto predkladania sú ustanovené opatrením Národnej banky Slovenska č. 264/2015 Z. z. z 5. októbra 2015 o predkladaní hlásení podľa Devízového zákona.

5.2 INFORMAČNÉ SYSTÉMY

Zber, spracovanie a uchovávanie údajov na štatistické a dohľadacie účely od vykazujúcich subjektov sa vykonával prostredníctvom informačného systému štatistický zberový portál (IS ŽZP). V IS ŽZP sa implementovali nové po-

21 Opatrenie Národnej banky Slovenska z 28. novembra 2017 č. 11/2017, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie Národnej banky Slovenska č. 17/2014 o predkladaní výkazov bankami, pobočkami zahraničných bánk, obchodníkmi s cennými papiermi alebo pobočkami zahraničných obchodníkov s cennými papiermi na štatistické účely v znení neskorších predpisov.

22 Opatrenie Národnej banky Slovenska z 28. novembra 2017 č. 12/2017, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie Národnej banky Slovenska č. 22/2014 o predkladaní výkazov platobnou inštitúciou, pobočkou zahraničnej platobnej inštitúcie, inštitúciou elektronických peňazí alebo pobočkou zahraničnej inštitúcie elektronických peňazí na štatistické účely v znení opatrenia č. 24/2015.

žiadavky na vykazovanie pre potreby dohľadu ECB, Európskeho orgánu pre bankovníctvo (EBA) a Európskeho orgánu pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov (EIOPA). V súvislosti s novými požiadavkami Európskeho orgánu pre cenné papiere a trhy (ESMA) sa doplnil nový modul pre vykazovanie transakcií v súlade s článkom 26 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 600 / 2014 z 15. mája 2014 o trhoch s finančnými nástrojmi, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 648/2012 (MIFIR). V roku 2017 sa rozšírila funkčnosť IS ŠZP o efektívnejšiu prácu s výstupmi, optimalizáciu databázy a kompatibilitu s ďalším internetovým prehliadačom.

Koncom roku 2017 bolo v IS ŠZP zaevidovaných približne 3 880 vykazujúcich subjektov – 29 z bankového sektora, 34 z ostatného finančného sprostredkovania, 54 z poisťného trhu, 128 subjektov kapitálového trhu (obchodníci s cennými papiermi, podielové fondy, správcovské spoločnosti, burza a centrálny depozitár cenných papierov), 46 z trhu dôchodkového sporenia a približne 3 590 subjektov vykazujúcich podľa

opatrenia NBS o predkladaní hlásení podľa Devízového zákona.

Spolu bolo naprojektovaných 184 výkazov, prostredníctvom ktorých sa údaje zbierajú na základe národnej legislatívy, 198 výkazov zbieraných na základe legislatívy EBA, 104 výkazov pre EIOPA a dva výkazy podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady o správcoch alternatívnych investičných fondov (AIFMD).

Na zabezpečenie prístupu k historickým údajom sa transformovali a migrovali historické údaje z IS STATUS z vybraných výkazov za rok 2015 do systému IS ŠZP. V ďalšom nahrávaní historických údajov sa pokračuje.

Kvalita údajov a zvýšenie úrovne spracovania sa zabezpečili rozvíjajúcimi sa modulmi pomocou nástrojov business intelligence (BI) v oblasti analýzy cenných papierov, bilančnej štatistiky, štatistiky úrokových sadzieb, štatistiky platobnej bilancie a niektorých súvahových položiek, ale aj zavedenou koncepciou dátového modelu na klasifikáciu údajov.

6 EKONOMICKÝ VÝSKUM

Výsledky ekonomického výskumu NBS publikované v roku 2017 zahŕňali predovšetkým otázky z oblasti menovej politiky a finančnej stability. Dopĺňali ich výstupy z ďalších hlavných tematických okruhov: ekonomického modelovania, fiškálnej politiky, trhu práce a reálnej ekonomiky.

V súlade s aktuálnymi potrebami NBS a strednodobým tematickým zameraním výskumu schváleným Bankovou radou NBS sa výskum zaoberal nielen praktickými otázkami finančného, ekonomického alebo menového zamerania, ale aj teoretickými, modelovými a technicky náročnejšími riešeniami. V roku 2017 sme zaznamenali výrazný medziročný nárast počtu verejne publikovaných výstupov a prehĺbenie spolupráce s odborníkmi z iných domácich i zahraničných inštitúcií.

Najpočetnejšími výstupmi výskumnej činnosti NBS boli recenzované štúdie, analýzy a komentáre voľne dostupné na internetovej stránke NBS.²³

V roku 2017 bolo zverejnených dvanásť výskumných a jedna príležitostná štúdia. Výskumní pracovníci NBS spolupracovali aj na príprave viacerých výskumných štúdií zahraničných inštitúcií (ECB, CEPR/NBER a University of London).

Výskum NBS v oblasti menovej politiky sa venoval viacerým aktuálnym otázkam spoločnej menovej politiky ECB, ale vrátil sa aj k prehodnoteniu skúseností NBS so samostatnou menovou politikou. Analýza vplyvu intervencií kvantitatívneho uvoľňovania na úverovú aktivitu bánk potvrdila, že zvýšenie finančných zdrojov v bankovom sektore malo pozitívny vplyv na poskytovanie úverov, predovšetkým úverov domácnostiam. Výskum vonkajšej komunikácie členov Rady guvernérov ECB ukázal, že aj ich individuálne vyjadrenia v období medzi spoločnými menovo-politickými zasadnutiami majú vplyv na vývoj medzibankových úrokových sadzieb a akciových trhov. Trh sa pritom orientuje najmä

²³ V plnom znení dostupné na: <http://www.nbs.sk/sk/publikacie/publikacie-vyskumu> a <http://www.nbs.sk/sk/menova-politika/analyticke-komentare>.

na komunikáciu vybraných kľúčových členov Rady guvernérov. Z analýzy podrobných údajov o kurzových intervenciách NBS pred zavedením eura vyplynulo, že intervencie NBS mali významný vplyv na vývoj výmenného kurzu slovenskej koruny. Priebeh a intenzita vplyvu sa líšili v závislosti od toho, či bolo cieľom posilniť alebo oslabiť korunu. Vplyv intervencií bol zároveň vyšší pred vstupom Slovenska do EÚ, ako po ňom.

Výsledky výskumu v oblasti finančnej stability ukázali, že makroekonomické náklady tzv. Bazilejských dohôd budú relatívne mierne. Potvrdilo sa aj to, že pre lepšie chápanie trhu úverových derivátov a možných mechanizmov nákazy vo finančnom sektore bude potrebné analyzovať štruktúru a stabilitu tak priameho, ako aj klientskeho klíringu.

Analýzy zohľadňujúce vzájomné vplyvy menovej a fiškálnej politiky priniesli zaujímavé zistenia týkajúce sa vládnych výdavkov a fungovania trhu dlhopisov. V prostredí nulových úrokových sadziieb majú vládne výdavky na Slovensku, podobne ako v eurozóne, väčší vplyv na agregátny dopyt ako v prípade štandardnej menovej politiky. Modelová analýza vývoja cien dlhopisov zároveň ukázala, že rast neistoty spojený s budúcou výškou vládnych výdavkov ťahá cenu dlhopisov smerom nahor. Na druhej strane, ak menová politika dovoľí v reakcii na rast vládnych výdavkov vyššiu infláciu, reálna hodnota dlhopisu sa zníži. Ďalší výskum zaberajúci sa problémami fiškálnej politiky poskytol podrobnú analýzu dopadov zmien dane z pridanej hodnoty na vládny rozpočet a blahobyt spotrebiteľov a identifikoval rezervy v oblasti efektívnosti nedávno zrealizovanej zmeny DPH na potraviny na Slovensku.

Domáci výskum založený na mikroekonomických údajoch zo Zisťovania o financiách a spotrebe domácností odhalil štatisticky i ekonomicky významný pozitívny vzťah medzi finančnou gramotnosťou a sporením jednotlivcov v treťom dôchodkovom pilieri. Upozornil tak na význam finančného vzdelávania pre udržateľnosť dôchodkového systému na Slovensku. Z iného, viac teoretického výskumu spadajúceho do oblasti ekonomického modelovania vyplynuli dôležité závery týkajúce sa používania testov normality v prípade závislých premenných.

Analýzy trhu práce publikované v roku 2017 sa venovali vplyvu mzdových úprav na zamestna-

nosť a reakciám firiem na zvýšenie minimálnej mzdy. Výsledky potvrdili prítomnosť mzdových nepružností, ktoré sú výraznejšie pri poklese dopytu a v prípade platnosti kolektívnych zmlúv. Výsledky odhadov poukázali aj na záporný vplyv mzdových nepružností na počet zamestnancov v podnikoch. Naopak, úpravy počtu zamestnancov v reakcii na zvýšenie minimálnej mzdy sa javia ako málo obľúbené a realizujú sa skôr obmedzením prijímania nových zamestnancov, než formou prepúšťania. Na zvýšenie minimálnej mzdy podniky reagujú hlavne znížením nemzdových nákladov, zvýšením cien a zvýšením produktivity.

Analýza dobiehania vyspelejších krajín EÚ ukázala, že relatívna výkonnosť Slovenska v roku 2017 stagnovala a relatívna produktivita sa medziročne znížila. Priaznivejší pokrízový vývoj dobiehania naznačujú iba hodnoty alternatívneho ukazovateľa výkonnosti, ktorý zohľadňuje životnú úroveň obyvateľstva. Pozitívny vývoj ukazovateľov trhu práce bol v kontraste s pretrvávajúcimi nedostatkami v oblasti efektívneho a produktívneho využitia pracovných síl a zhoršujúcou sa relatívnou úrovňou konkurencieschopnosti.

Výskumnú činnosť NBS dokumentuje sedem nových článkov publikovaných v recenzovaných odborných časopisoch. Najvýznamnejšie príspevky zamestnancov NBS boli zverejnené v zahraničných časopisoch ako *Econometrics and Statistics* alebo *Comparative Economic Studies*. Zaujímavé výsledky regionálneho významu boli zverejnené v *Ekonomickom časopise a Politickej ekonómii*.

V roku 2017 spolupracovala NBS na spoločnom medzinárodnom výskume v troch tematicky zameraných pracovných skupinách, resp. sieťach výskumného charakteru.

V rámci výskumnej siete HFCN (Household Finance and Consumption Network) sa uskutočnila tretia vlna štatistického zisťovania v slovenských domácnostiach. Proces pokračoval kontrolou a prípravou získaných údajov na výskumné účely. Súbežne bežal výskum založený na údajoch z predchádzajúcej vlny zisťovania.

Zástupcovia NBS vo WDN (Wage Dynamics Network) – sieti zameranej na skúmanie dynamiky miezd a schopnosti ich prispôsobovania

sa externým šokom, sa zamerali na dokončenie výskumných úloh založených na údajoch z ostatného celoeurópskeho prieskumu medzi podnikmi. Najzaujímavejšie výsledky prezentovali na spoločnej medzinárodnej konferencii vo Frankfurte, ktorá sa konala 11. decembra 2017.

CompNet (Competitiveness Research Network) – sieť venovaná výskumu v oblasti konkurencieschopnosti – sa pretransformovala na nezávislú sieť podporovanú ECB a piatimi ďalšími nadnárodnými odbornými a vzdelávacími inštitúciami. To umožnilo nadviazať výskumnú spoluprácu s partnermi mimo ESCB. Aktivita siete sa sústredila najmä na prípravu údajov pre spoločnú databázu vychádzajúcu z podnikových údajov. Spolupráca s akademickou sférou vytvorila podmienky na zorganizovanie dvoch vzdelávacích podujatí a výskumnej konferencie. NBS využila možnosť aktívnej účasti na konferencii v Bruseli v dňoch 29. až 30. júna 2017 a pripravila údaje za Slovensko do spoločnej databázy.

Nad rámec uvedených sietí sa v rámci ESCB sformovali tri výskumné zoskupenia, ktorých cieľom je vytvoriť príležitosť na intenzívnejšiu výmenu skúseností medzi odborníkmi z národných centrálnych bánk EÚ v troch hlavných oblastiach.²⁴

Medzinárodná výskumná spolupráca NBS sa neobmedzovala len na účasť na podujatiach organizovaných formálnymi výskumnými sieťami a zoskupeniami. Výskumní pracovníci NBS prezentovali výsledky svojej práce na viacerých domácich a zahraničných konferenciách organizovaných akademickou sférou a nadnárodnými inštitúciami.

Výskumnú spoluprácu NBS s vonkajším prostredím obohatil program podpory doktorandského štúdia a výskumu a program hosťujúceho výskumníka. V roku 2017 podporila NBS jedného externého výskumného pracovníka a jedného študenta doktorandského štúdia, ktorých výskum prispeje k lepšiemu pochopeniu prínosov a nedostatkov spoločnej európskej meny.

Pre domácu odbornú verejnosť zorganizovala alebo spoluorganizovala NBS viac ako 50 seminárov. Na 14 z nich prezentovali výsledky svojich projektov pozvaní odborníci zo zahraničia. Výskumní pracovníci NBS, ktorí sa zaoberajú ekonomickým modelovaním, pripravili a lektorovali v roku 2017 jednosemestrový vzdelávací kurz zameraný na dynamické stochastické modely všeobecnej rovnováhy (DSGE) určený pre študentov vysokých škôl a odbornú verejnosť.

7 EURÓPSKE ZÁLEŽITOSTI A MEDZINÁRODNÁ SPOLUPRÁCA

7.1 EURÓPSKE ZÁLEŽITOSTI

EURÓPSKA ÚNIA

Hlavným podujatím v agende EÚ z pohľadu NBS bolo v prvom polroku 2017 aprílové neformálne zasadnutie Rady ECOFIN vo Vallette, na ktorom sa zúčastnil guvernér Jozef Makúch a člen Bankovej rady NBS, výkonný riaditeľ útvaru dohľadu nad finančným trhom Vladimír Dvořáček. Počas stretnutia delegáti diskutovali o otázkach súvisiacich so zlyhanými úvermi (non-performing loans).

V septembri sa guvernér NBS Jozef Makúch a člen Bankovej rady NBS, výkonný riaditeľ pre riadenie rizika, vysporiadanie bankových ope-

rácií a platobné služby Karol Mrva zúčastnili na neformálnom zasadnutí Rady ECOFIN v Tallinne. Diskusia bola zameraná najmä na tému prehĺbenia hospodárskej a menovej únie a v oblasti únie kapitálových trhov (CMU) na vplyv technologickej inovácie a finančnej regulácie.

7.2 SPOLUPRÁCA NBS S MEDZINÁRODNÝMI INŠTITÚCIAMI

MEDZINÁRODNÝ MENOVÝ FOND (MMF) A SVETOVÁ BANKA (SB)

Najvýznamnejšími udalosťami brettonwoodských inštitúcií boli aj v roku 2017 jarné a výročné zasadnutia MMF a SB vo Washingtone

24 1) Menová ekonomia, transmisia štandardných a neštandardných menovopolitických opatrení; 2) Medzinárodná makroekonomia, fiškál, trh práce, konkurencieschopnosť a riadenie HMÚ; 3) Finančná stabilita, makroprudenciálna regulácia a mikroprudenciálny dohľad.

s účasťou zástupcov NBS. Počas jarných zasadnutí v apríli boli prezentované aktuálne vydania publikácií multilaterálneho dohľadu MMF – Svetový ekonomický výhľad (WEO) a Správa o globálnej finančnej stabilite (GFSR). Delegáti rokovali aj o aktuálnych otázkach posilnenia medzinárodného menového systému a o vplyve technologického pokroku a tzv. offshoringu na ekonomiky.

Počas výročných zasadnutí MMF a SB v októbri Rada guvernérov MMF za účasti zástupcov NBS prerokovala okrem jesenného vydania WEO a GFSR aj výročnú správu MMF a finančné výkazy MMF. Delegáti sa oboznámili s aktuálnou situáciou v oblasti 15. revízie členských kvót MMF. Významným míľnikom pre MMF v roku 2017 bolo prijatie prísľubov na uzatvorenie bilaterálnych pôžičkových dohôd k septembru 2017 od 40 krajín, vrátane SR, v celkovej výške asi 312 mld. SDR.

Koncom januára sa uskutočnila návšteva expertov MMF v NBS v rámci konzultácií podľa čl. IV. Dohody o MMF. Expertný tím MMF diskutoval so zástupcami NBS o otázkach makroekonomického vývoja a výhľadu SR, vývoja platobnej bilancie a stavu finančného sektora v SR. V záveroch misie experti MMF potvrdili, že bankový systém na Slovensku je stabilizovaný a dostatočne kapitalizovaný. Taktiež vyzdvihli proaktívne opatrenia na zmiernenie rizík vo finančnom systéme zo strany NBS. Koncom októbra 2017 sa uskutočnili nadväzujúce neformálne konzultácie expertného tímu MMF v NBS v rámci tzv. staff visit MMF, počas ktorých sa aktualizovali údaje z januára 2017.

Celková rezervná pozícia SR voči MMF sa k 31. decembru 2017 nezmenila a zostala vo výške 153,3 mil. SDR (15,3 % kvóty).

ORGANIZÁCIA PRE HOSPODÁRSKU SPOLUPRÁCU A ROZVOJ (OECD)

Začiatkom februára 2017 sa uskutočnila tzv. politická misia OECD na Slovensku, v rámci ktorej prijal guvernér NBS Jozef Makúch za účasti viceguvernéra NBS Jána Tótha a predstaviteľov NBS expertný tím OECD. Počas stretnutia zástupcovia NBS prezentovali aktuálne makroekonomické ukazovatele a stav finančného trhu SR. Informácie boli použité pri príprave Ekonomického prehľadu SR 2017, ktorý v júni v Bratislave

osobne prezentoval generálny tajomník OECD Angel Gurría. Ekonomický prehľad analyzuje aktuálnu ekonomickú situáciu v SR, pričom v roku 2017 bol zameraný na dve sektorové politiky: vysoké školstvo a zdravotníctvo. Zástupcovia NBS sa pravidelne zúčastňovali na zasadnutiach výborov a pracovných skupín OECD, ako aj zasadnutí Koordinačného výboru pre pôsobenie SR v OECD na Ministerstve zahraničných vecí a európskych záležitostí SR a Národného kontaktného miesta pre smernice OECD pre nadnárodné spoločnosti na Ministerstve hospodárstva SR.

EURÓPSKA BANKA PRE OBNOVU A ROZVOJ (EBOR)

Guvernér NBS Jozef Makúch a riaditeľ odboru kancelárie guvernéra NBS Vladimír Martvoň sa v máji 2017 zúčastnili na 26. výročnom zasadnutí Rady guvernérov EBOR. Ústrednou témou zasadnutia boli riešenia regionálnych a globálnych výziev so zameraním na ekologický a inkluzívny rast: Targeting Green and Inclusive Growth: Meeting Regional and Global Challenges.

BANKA PRE MEDZINÁRODNÉ ZÚČTOVANIE (BIS)

Hlavným bodom programu 87. výročného valného zhromaždenia BIS v júni 2017 v Bazileji bolo schválenie výročnej správy a výsledkov finančného hospodárenia za obdobie rokov 2016 – 2017. NBS na podujatí zastupovali guvernér Jozef Makúch a člen Bankovej rady NBS a výkonný riaditeľ pre riadenie rizika, vysporiadanie bankových operácií a platobné služby Karol Mrva. Prítomní guvernéri a zástupcovia centrálnych bánk diskutovali aj o cyklických výkyvoch, úrokových sadzbách, globálnom finančnom systéme a súčasných otázkach v oblasti regulácie.

16. výročná konferencia BIS v júni s názvom *Low for Long or Turning Point?* sa venovala nízkym úrokovým sadzbám v globálnom meradle. NBS na konferencii zastupoval viceguvernér Ján Tóth.

Guvernér Jozef Makúch reprezentoval NBS na pravidelných zasadnutiach guvernérov BIS aj v roku 2017. Diskutovalo sa na nich o aktuálnych témach vrátane makroekonomických dôsledkov globálnych dodávateľských reťazcov (global value chains), zodpovednosti centrálnych bánk (accountability), problematike hromadných údajov, tzv. Big Data a prioritách výskumu v centrálnom bankovníctve.

7.3 MEDZINÁRODNÁ ČINNOSŤ NBS V OBLASTI DOHĽADU

EURÓPSKY VÝBOR PRE SYSTÉMOVÉ RIZIKÁ (ESRB)

Počas roka 2017 sa uskutočnili 4 stretnutia Generálnej rady ESRB, ktorej členmi za NBS sú guvernér a výkonný riaditeľ UDF. Okrem pravidelných diskusií o vývoji faktorov a intenzity systémových rizík boli rokovania zamerané na rôzne oblasti, napríklad stresové testovanie vykonávané EIOPA a EBA, pričom obom inštitúciám bol dodaný nepriaznivý scenár pre stresové testovanie. Medzi ďalšie oblasti patrili zhodnotenie dopadov IFRS 9 na finančnú stabilitu a procyklickalitu, hodnotenie trendov a rizík plynúcich z trhu komerčných nehnuteľností. Časť diskusie sa venovala štrukturálnym makroprudenciálnym vankúšom.

Koncom roka 2017 bolo prijaté odporúčanie o riziku likvidity a finančnej páky, ktorého cieľom je reagovať na riziko likvidity v investičných fondoch. Riziko súvisí primárne s časovým nesúladom aktív a pasív, ako aj s využívaním efektu finančnej páky.

V roku 2017 vydal ESRB viacero publikácií, napr. EU Shadow Banking Monitor – hodnotiacu správu, ktorá raz ročne hodnotí štrukturálne zmeny a riziká pochádzajúce z tieňového bankového sektora, ako aj správu venujúcu sa popisu makroprudenciálneho rámca v členských štátoch a popisu použitia rozličných nástrojov makroprudenciálnej politiky.

EURÓPSKY ORGÁN PRE BANKOVNÍCTVO (EBA)

V roku 2017 NBS ako člen EBA naďalej zabezpečovala plnenie jednotlivých úloh vyplývajúcich z rozhodnutí Rady EBA. UDF sa naďalej zapájal do práce výborov a pracovných skupín EBA a predkladal pripomienky k dokumentom týkajúcim sa regulácie a fungovania finančného trhu v oblasti bankovníctva, ochrany spotrebiteľa a v oblasti AML (príprava spoločných usmernení a stanovísk vyplývajúcich z ustanovení smernice AML), ktoré vypracoval EBA.

Aj v roku 2017 pokračovala spolupráca NBS s EBA najmä pri tvorbe technických a regulačných predpisov (ITS a RTS) vyplývajúcich z ustanovení platnej európskej legislatívy – nariadenia CRR a smernice CRD IV a súvisiacich predpisov

na európskej úrovni. ITS (vykonávací technický predpis) a RTS (regulačný technický predpis) sú zamerané na riešenie nových požiadaviek voči zdokonalenej sústave dohľadu nad bankami a obchodníkmi s cennými papiermi, ako aj na implementáciu niektorých špecifických článkov nariadenia CRR a smernice CRD IV.

NBS spolupracovala s EBA na všetkých kompetenčných úrovniach – od pracovných skupín až po najvyššie schvaľovacie stupne.

EURÓPSKY ORGÁN PRE POISŤOVNÍCTVO A DÔCHODKOVÉ POISTENIE ZAMESTNANCOV (EIOPA)

NBS aj v roku 2017 vykonávala aktívne svoju úlohu v rámci najvyššieho rozhodovacieho orgánu EIOPA – Rady orgánov dohľadu (Board of Supervisors) a Riadacej rady (Management Board), kde sa aktívne zapájala do diskusií, pripomienkovala materiály, predkladala svoje návrhy a stanoviská a snažila sa vytvoriť synergiu medzi menšími štátmi v oblastiach, ktoré boli pre túto skupinu prioritné. V uvedených orgánoch je NBS zastúpená výkonnou riaditeľkou úseku regulácie a ochrany finančného spotrebiteľa.

Za posledné obdobie EIOPA prešiel významnými zmenami. Jednou z nich je zmena organizačnej štruktúry, ale aj filozofická zmena smerom od regulácie k výkonu dohľadu a jeho harmonizácii v rámci členských krajín EÚ. Počas roka 2017 sa pokračovalo v príprave manuálov pre výkon dohľadu a zároveň sa EIOPA viac zameriaval na výkon kontroly a konzistencie dohľadu v jednotlivých členských štátoch, čím sa snažil v maximálnej miere zabezpečiť konvergenciu dohľadu.

Vo februári 2017 sa uskutočnila v NBS kontrolná návšteva (On-site Visit) zodpovedných zamestnancov z EIOPA, ktorej predmetom bolo prevenciu organizácie dohľadu nad poisťovníctvom v rámci NBS a procesu preskúmania orgánmi dohľadu (Supervisory Review Process). Návšteva zodpovedných zamestnancov z EIOPA bola zameraná aj na získanie informácií o slovenskom poistnom trhu a jeho hlavných rizikách. Taktiež bol na stretnutí prerokovaný prístup NBS k výkonu dohľadu na mieste a dohľadu na diaľku, prístup k rizikám a k stanovovaniu priorít pre výkon dohľadu a hodnotenie efektivity dohľadových praktík na základe predložených príkladov. Vý-

sledkom tohto stretnutia bola záverečná správa, ktorej súčasťou boli odporúčania zo strany EIO-PA. Ako súčasť hodnotenia NBS EIO-PA definoval oblasti, na ktoré by sa mala NBS zamerať: hodnotenie obchodného modelu poisťovní a diskutabilnosť vysokej úrovne ukazovateľa solventnosti poisťovní na slovenskom trhu.

V oblasti dôchodkového sporenia v uplynulom roku zamestnanci UDF zastrešili priebeh druhého záťažového testu (stress testu) doplnkových dôchodkových spoločností, ktorý realizoval EIO-PA pre celý európsky dôchodkový sektor. Výsledky odolnosti slovenských doplnkových dôchodkových spoločností voči trhovým šokom a predovšetkým hrozby prostredia nízkych úrokových sadzieb a nárastu dĺžky života boli hodnotené pozitívne a takto ďalej prezentované trhu.

EURÓPSKY ORGÁN PRE CENNÉ PAPIERE A TRHY (ESMA)

ESMA v roku 2017 pokračoval v napĺňaní dokumentu ESMA *Strategic Orientation 2016 – 2020*, ktorého hlavným cieľom je konvergencia dohľadov v rámci EÚ. Zároveň sa venoval otázkam a činnostiam spojeným s uvedením balíka smernice MiFID II/ nariadenia MiFIR do praxe od 3. januára 2018.

Kým v predchádzajúcom roku sa činnosti ESMA súvisiace s problematikou smernice MiFID II/ nariadenia MiFIR zameriavali najmä na prípravu delegovaných a vykonávacích právnych predpisov, v roku 2017 sa ťažisko postupne presúvalo na otázky praktickej aplikácie a interpretácie, najmä na prípravu usmernení a dokumentov s otázkami a odpoveďami (Q&A). Taktiež sa riešila oblasť informačných systémov spojených s predmetnou právnou úpravou.

Okrem štandardnej náplne pracovnej činnosti sa v roku 2017 začal ESMA intenzívne venovať novým otázkam, ktoré vznikli v súvislosti s výsledkom referenda o vystúpení Veľkej Británie z EÚ, najmä analýze dopadov a prípravy na budúce nastavenie vzťahov s Veľkou Britániou v oblasti dohľadu nad cennými papiermi a trhami.

V roku 2017 ESMA prostredníctvom pracovnej skupiny zloženej z národných orgánov dohľadov a zástupcov ESMA navštívil v rámci Peer Review k usmerneniu ESMA o určitých aspektoch požiadaviek MiFID týkajúcich sa funkcie dodržiavania – compliance NBS. Na stretnutí sa členovia pracovnej skupiny zamerali okrem predmetného usmernenia aj na všeobecný prístup NBS pri udelení povolenia, dohľade a sankcionovaní obchodníkov s cennými papiermi. Experti NBS prezentovali teoretické východiská pri dohľade nad kapitálovým trhom so zameraním na obchodníkov s cennými papiermi a viaceré prípadové štúdie z tejto oblasti. Stretnutie, ako aj celkový prístup NBS od udelenia povolenia, cez dohľad až po sankčné konania v oblasti dohľadu nad obchodníkmi s cennými papiermi, bolo hodnotené členmi pracovnej skupiny pozitívne. Členovia pracovnej skupiny identifikovali u NBS pri výkone dohľadu nad obchodníkmi s cennými papiermi tri dobré praktiky, ktoré boli premietnuté do všeobecných dobrých praktík (good practices) pre celú EÚ. Záverečná správa bola zverejnená na webovom sídle ESMA 29. novembra 2017.

7.4 ZAHRANIČNÁ TECHNICKÁ POMOC

Tradičnými prijímateľmi bilaterálnej technickej pomoci NBS boli v roku 2017 centrálné banky Bieloruska a Ukrajiny. Pre zástupcov Národnej banky Bieloruska (NBB) zorganizovali experti NBS dva semináre, jeden k téme ochrany finančného spotrebiteľa a druhý k využívaniu informačných technológií v oblasti ľudských zdrojov. Seminár NBB v Minsku bol zameraný na účtovníctvo. Pre zástupcov Národnej banky Ukrajiny (NBU) zorganizovala NBS seminár k procesu tvorby rozpočtu a seminár k informačným technológiám, ktoré sa v NBS používajú. Experti z odboru štatistiky sa zúčastnili na seminári organizovanom NBU v Kyjeve. V roku 2017 NBS poskytla zahraničnú technickú pomoc formou školenia v oblasti finančného riadenia aj centrálnej banke Čiernej Hory.

8 KOMUNIKÁCIA

Dôležitou súčasťou činností Národnej banky Slovenska je aj poskytovanie informácií o vývoji slovenskej a európskej ekonomiky a informovanie o činnostiach subjektov finančného trhu. NBS komunikuje s odbornou a laickou verejnosťou v slovenskom prostredí aj v rámci Eurosystemu. Ide nielen o adresné oslovovanie cieľových skupín, ku ktorým patria ekonómovia, výskumné a vzdelávacie inštitúcie, odborná verejnosť či médiá, ale najmä o pravidelné, dôveryhodné, transparentné a včasné poskytovanie informácií o devízových operáciách a devízových rezervách, platobnom styku, menovopolitických rozhodnutiach, európskom dohlade, stave bankovníctva, vydávaní eurových bankoviek a mincí či aktuálnom vývoji slovenskej a európskej ekonomiky.

Najčastejšími témami, ktoré komunikovala NBS médiám v roku 2017, boli novela zákona o spotrebiteľských úveroch a s tým súvisiace opatrenia NBS, rast zadlženosti, ceny nehnuteľností, zlúčenie Prima banky so Sberbank, ochrana spotrebiteľa a zavedenie novej 50 € bankovky do obehu. Novinárska verejnosť venovala pozornosť aj tlačovej konferencii k zavedeniu nútenej správy nad spoločnosťou Rapid Life životná poisťovňa, a.s.

NBS komunikuje s verejnosťou prevažne elektronickou formou. V roku 2017 bolo NBS doručených spolu 3 608 otázok, podnetov, sťažností na postup bánk či poisťovní a iných žiadostí o informácie. Z tohto počtu bolo 2911 žiadostí prijatých na adresy, ktoré sú určené na komunikáciu s verejnosťou (info@nbs.sk, webmaster@nbs.sk), 95 žiadostí bolo označených a riešených ako žiadosti v zmysle zákona 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám (infozakon@nbs.sk). V ďalších 602 žiadostiach médiá žiadali NBS o zaujatie stanoviska ku konkrétnej problematike alebo poskytnutie informácie novinárom (press@nbs.sk). V uvedenej štatistike nie sú zahrnuté telefonické otázky či osobné návštevy žiadateľov priamo v sídle NBS.

PUBLIKÁCIE NBS

NBS aj v roku 2017 vydávala odborné publikácie v slovenskom a anglickom jazyku, ktoré obsahovali informácie a analýzy z oblasti jej hlavných činností. Patria k nim: Výročná správa, Správa

o finančnej stabilite, Analýza slovenského finančného sektora, Mesačný bulletin NBS, Správa o medzinárodnej ekonomike, Správa o ekonomike SR, Strednodobá predikcia a Štatistický bulletin.²⁵ Národná banka Slovenska zverejnila aj 13 výskumných štúdií²⁶, 12 Analytických komentárov a 144 Rýchlych komentárov. V rámci zásad multilingválnej komunikácie ECB/ESCB sa NBS podieľala na spracovaní slovenských mutácií štatutárnych publikácií ECB. Zabezpečila preklad a spracovanie Výročnej správy ECB, Výročnej správy ECB o činnosti dohľadu a štyroch vydaní Ekonomického bulletinu ECB.²⁷ Periodické odborné publikácie sú prístupné na webovom sídle NBS v elektronickej forme vo formáte pdf a ePub. Materiály obsahujú aj QR kódy pre lepšiu elektronickú dostupnosť.

Dôležitým komunikačným nástrojom je vydávanie informačných materiálov. V roku 2017 vydala NBS na podporu práce s verejnosťou viacero druhov tlačných propagačných materiálov k zberateľským minciam a k novej 50-eurovej bankovke. Významnú úlohu v oblasti publikačnej činnosti plní aj odborný bankový časopis BIATEC²⁸, ktorý NBS vydáva od roku 1993. Vychádza šesťkrát ročne v slovenčine, niektoré príspevky môžu byť uverejnené aj v anglickom alebo českom jazyku. Časopis BIATEC vychádza v tlačenej forme raz za dva mesiace a súčasne je v plnom znení zverejňovaný na webovej stránke NBS.

WEB

V roku 2017 pokračoval rozvoj webových stránok NBS, aby ich verejnosť vedela lepšie využiť a súčasne sa zvýšila ich funkčnosť. Stránky odboru štatistiky prešli reorganizáciou štruktúry, stránky odboru ochrany finančného spotrebiteľa boli doplnené o anglickú verziu. Pokračovali úpravy stránok na zobrazovanie v responzívnej verzii pre Múzeum mincí a medailí Kremnica a pre dohľad nad finančným trhom. V súvislosti s prípravou 25. výročia NBS boli upravené stránky časovej osi histórie banky. Prezentačnú časť webových stránok NBS zabezpečuje SSL certifikát, ktorého cieľom je zvýšiť dôveryhodnosť a bezpečnosť stránky. Návštevnosť webových stránok dosiahla úroveň z roku 2016, čo predstavuje asi 2 770 000 používateľov za rok.

²⁵ <http://www.nbs.sk/sk/publikacie/publikacie-nbs>

²⁶ <http://www.nbs.sk/sk/publikacie/publikacie-vyskumu>

²⁷ <http://www.nbs.sk/sk/publikacie/publikacie-ecb>

²⁸ <http://www.nbs.sk/sk/publikacie/biatec-odborny-bankovy-casopis>

INFORMAČNÁ KAMPAŇ, PREDNÁŠKY, VÝSTAVY A SÚŤAŽE**Informačná kampaň o novej sérii eurobankoviek (ES2)**

Nová 50 € bankovka série Európa bola uvedená do obehu 4. apríla 2017. NBS sa podieľala na informačnej kampani ECB a zároveň realizovala aj svoju vlastnú kampaň k tejto téme. Kampaň zahŕňala rozoslanie 34 000 informačných materiálov 225 subjektom – maloobchodníkom, komerčným bankám, spracovateľom hotovosti a profesijným združeniam, vydanie tlačových správ, informovanie verejnosti v televíznych a rozhlasových reláciách, možnosť zapojenia do Partnerského programu ECB či spravovanie špecializovanej webovej stránky. Aj vďaka účelne zvolenej komunikácii bolo uvedenie 50 € bankovky do obehu v SR bezproblémové.

Súťaž o menovej politike pre študentov stredných škôl Eurosystemu – Generácia Euro

NBS v spolupráci s ECB už po šiestykrát organizovala súťaž pre stredoškôľakov Generácia Euro²⁹, ktorá sa koná vo väčšine krajín eurozóny. Na Slovensku sa do súťaže zapojilo 129 tímov. Slovensko pravidelne patrí do prvej trojice zúčastnených krajín s najvyšším počtom zapojených tímov (v prepočte na počet obyvateľov krajiny) – v 6. ročníku tvorilo trojicu spoločne s Luxemburskom a Portugalskom. Do druhého kola súťaže na Slovensku postúpilo 42 tímov, 22 z nich vypracovalo esej o menovej politike. Slovenské finále sa uskutočnilo 24. marca 2017. Víťazný tím z Gymnázia V. P. Tótha v Martine sa zúčastnil na odovzdávaní cien národným víťazom v sídle ECB vo Frankfurt nad Mohanom.

Súťaž Euro beh

ECB pri príležitosti uvedenia novej 50 € bankovky do obehu usporiadala pre základné školy v krajinách eurozóny online súťaž Eurobeh. Interaktívna hra Eurobeh je súčasťou vzdelávacieho projektu Eurosystemu Euro škola a bola určená deťom vo veku od 9 do 12 rokov. Hra je zameraná na overenie vedomostí o eurových bankovkách a minciach. NBS podporila online hru viacerými nástrojmi, ich cieľom bolo informovať základné školy.

NBS počas roka 2017 organizovala prednášky a workshopy pre základné, stredné a vysoké školy zo SR i zo zahraničia. Nosnou témou prednášok boli úlohy centrálnej banky v Eurosysteme,

workshopy boli zamerané na zvýšenie finančnej gramotnosti. Dlhodobú tradíciu má organizovanie výskumných seminárov, na ktorých domáci i zahraniční autori prezentujú výsledky svojho výskumu.

VÝSTAVA

Stála výstava *Od slovenskej koruny k euru* je inštalovaná v ústredí NBS v Bratislave a je určená cieľovej skupine žiakov a študentov základných a stredných škôl. V roku 2017 ju navštívilo 1 500 žiakov a študentov.

ARCHÍV

K hlavným úlohám archívu NBS patrí starostlivosť o registratúrne záznamy s trvalou dokumentárnou hodnotou vytvorené NBS a jej právnymi predchodcami od prvej polovice 19. storočia. Ako špecializovaný verejný archív preberá a spracováva, zverejňuje a sprístupňuje tieto dokumenty domácim a zahraničným záujemcom a vybavuje žiadosti o vyhľadanie informácií z veľkého množstva archívnych fondov. V roku 2017 vybavil archív 98 tuzemských a zahraničných žiadostí o informácie a v Knihe bádateľov zaznamenal 63 návštev. Väčšina žiadostí sa sústreďuje na historické údaje o rôznych nehnuteľnostiach a údaje pre potreby genealogického výskumu fyzických osôb.

V roku 2017 archív NBS poskytol Slovenskej národnej galérii na výstavné účely technické plány staviteľa a architekta Friedricha Weinwurma z fondu Hypotečnej banky českej, filiálka Bratislava. Archív pripravil druhé upravené vydanie kolektívnej monografie *Platidlá na Slovensku/Money in Slovakia*, ktoré je venované historickému vývoju platidiel na Slovensku a v porovnaní s prvým vydaním je doplnené o časť, ktorá sa venuje vývoju spoločnej európskej meny po roku 2011.

Spolupráca s archívmi na Slovensku a v zahraničí sa v minulom roku sústredila na riešenie problematiky spracovávania a uchovávaní elektronických dokumentov a povinností vyplývajúcich pamäťovým inštitúciám z uplatňovania nariadení Európskej únie o ochrane osobných údajov.

V roku 2017 sa práca registratúry a archívu zamerala predovšetkým na prispôbenie informačných systémov na správu registratúry a archívu NBS potrebám a požiadavkám zamestnancov NBS a na ich zaškolenie pri používaní týchto systémov.

²⁹ www.generaciaeuro.sk

DOKUMENTAČNÉ STREDISKO

Dokumentačné stredisko v roku 2017 skvalitnilo poskytovanie knižnično-informačných a rešeršných služieb. Má na tom podiel predovšetkým implementácia nových technológií do online katalógu ARL a tiež intenzívne zameranie na referenčné a konzultačné služby zamestnancom NBS. Zásluhou zrýchlenia dostupnosti odborných informácií cez online katalóg využili zamestnanci 8 182 prístupov do elektronických a online publikácií z ekonomickej, právnej a ďalších odborných oblastí priamo zo svojho pracovného počítača. Stredisko poskytlo prostredníctvom osobnej, telefonической a emailovej komunikácie 1 230 konzultácií k využívaniu elektronických zdrojov a databáz. Osobne navštívilo stredisko 1 324 zamestnancov – v študovni preštudovali 653 dokumentov a požičali si spolu 1 510 publikácií. Dokumentačné stredisko okrem informácií o knižnici publikovalo informácie o dostupných databázach a elektronických časopisoch, o publikačnej činnosti zamestnancov NBS za roky 1993 – 2017 a pravidelne zverejňovalo tematické rešerše z aktuálnych ekonomických oblastí. Informačné služby poskytovalo aj odbornej verejnosti a študentom ekonomických, právnických a iných – domácich aj zahraničných – univerzít. Najčastejšie využívanou formou bolo spracovanie rešerší k bankovým a ekonomickým témam (celkom 155).

MÚZEUM MINCÍ A MEDAILÍ

Múzeum mincí a medailí³⁰ spravuje zbierkový fond, ktorý obsahuje takmer stotisíc zbierkových predmetov. Stála numizmaticko-historická expozícia *Líce a rub peňazí – Peniaze a medailérstvo v dejinách Slovenska* dokumentuje dejiny peňazí a medailérskeho umenia na území Slovenska od predmincových platidiel až po dnešné bankovky a mince. Druhou stálou expozíciou múzea je *Mestský hrad* v Kremnici – v jeho objektoch múzeum sprístupňuje historické a umelecko-historické expozície. Zbierkový fond múzea tvorí tiež unikátna zbierka kremnickej kameniny. V súčasnosti je prezentovaná v Meštianskom dome v rámci dlhodobej výstavy *Pôvab kameninových záhrad – Kremnická kameninová továreň 1815 – 1956*.

Múzeum mincí a medailí pripravilo v dňoch 2. až 29. októbra 2017 už 14. ročník *Medzinárodného sympózia medailí*. Účastníkmi boli Amanullah Haiderzad (USA), Majid Jammoul (Poľsko),

Mihaela Kamenova (Bulharsko), Jānis Strupulis (Lotyšsko) a Peter Durbák (Slovensko). Počas štyroch týždňov účastníci vytvorili výtvarné návrhy na jednu razenú a päť liatych medailí. Témou pre razenú dvojstrannú medailu bolo blížiacie sa 25. výročie vzniku Národnej banky Slovenska (1993 – 2018). Medaily sa po skončení sympózia stali súčasťou zbierkového fondu múzea. Tvorivé výsledky aktuálneho ročníka boli prezentované na výstave pripravenej v expozícii Líce a rub peňazí (od 28. októbra 2017 do 31. januára 2018), kde bol predstavený výber zo sympoziálnej medailérskej tvorby od počiatkov podujatia v roku 1988 až po súčasnosť.

V roku 2017 múzeum vydalo publikáciu *Poklad keltských mincí z Hrhova* autora Júliusa Fröhliacha. Publikácia prináša charakteristiku Hrhovského nálezu a jeho typologický a metrologický rozbor. Zároveň sa venuje hospodársko-spoločenskému vývoju regiónu a možným dôvodom ukrytia pokladu. Súčasťou publikácie je katalóg mincí.

V rámci účasti na 14. zberateľskom veľtrhu *Bratislavské zberateľské dni* (2. – 3. júna 2017) si múzeum pripomenulo 300. výročie narodenia panovníčky Márie Terézie a verejnosti predstavilo bohatý výber mincových a medailových razieb.

Múzeum sa podieľalo aj na medzinárodnom výstavnom projekte *Poklady baroka – Medzi Bratislavou a Krakovom*. Výstava v Národnom múzeu v Krakove prezentovala takmer 150 exponátov z viac než dvoch desiatok inštitúcií, medzi inými aj Múzea mincí a medailí v Kremnici. Išlo o prvú prezentáciu barokového umenia z územia dnešného Slovenska v zahraničí. Výstava bola prístupná verejnosti od 10. februára do 23. apríla 2017.

30 www.muzeumkremnica.sk

V priestoroch Národnej banky Srbska pripravilo Múzeum mincí a medailí od 10. do 30. augusta výstavu *Od biateka k euru – Peniaze a medailérstvo v dejinách Slovenska*. Jej cieľom bolo predstaviť históriu vývoja platidiel a menových sústav platných na historickom území Slovenska. Návštevníci mali možnosť spoznať predmincové platidlá, najstaršie keltské a rímske mince z nášho územia, veľkomoravské platobné prostriedky, stredoveké uhorské a novoveké habsburské peňažné sústavy, peňažné meny z éry Československa a samostatného Slovenska a euromenu Slovenskej republiky. V stručnom priereze múzeum predstavilo aj dejiny medailí. Výstavu spoločne otvorili 10. augusta 2017 guvernérka Národnej banky Srbska Jorgovanka Tabaković a guvernér Národnej banky Slovenska Jozef Makúch za účasti ďalších zástupcov oboch centrálnych bánk, zastupiteľského úradu MZV a EZ SR, kultúrnych inštitúcií Srbska a reprezentantov vojvodinských Slovákov.

Múzeum každoročne pripravuje vo svojich výstavných priestoroch príležitostné výstavy. V galérii múzea sa v roku 2017 uskutočnilo 5 výstav výtvarného umenia:

- **Kresba v procese** – výstava vznikla v spolupráci s Vysokou školou výtvarných umení v Bratislave a predstavila študentskú kresbu v troch samostatných celkoch. Vystavené boli aj zachované vyše storočné kresby zo zbierkového fondu MMM; od 23. februára do 28. apríla 2017;
- **Salvador Dalí: Ja som surrealizmus!** – unikátny výstavný projekt v spolupráci so spoločnosťou Art Expo International predstavil súkromnú zbierku originálnych diel vrcholného predstaviteľa svetového surrealizmu

Salvadora Dalího; od 12. mája do 13. augusta 2017;

- **Kremnické gagy 2017 – Karikaturisti** – sprievodné podujatie európskeho festivalu humoru a satiry prezentuje tvorbu domácich a zahraničných karikaturistov, nominovaných na festivalové ocenenie Zlatý gunár; od 25. augusta do 30. septembra 2017;
- **Ora et Ars Viator – Skalka putujúca** – výstava prezentujúca výberovú kolekciu výtvarných diel z Medzinárodného výtvarno-literárneho tvorivého sympózia Ora et Ars – Skalka; od 12. októbra do 24. novembra 2017;
- **Textilná tvorba 2017** – 7. ročník celoslovenskej súťažnej výstavy neprofesionálnej textilnej tvorby organizovanej v spolupráci s Pohronským osvetovým strediskom v Žiari nad Hronom; od 8. decembra 2017 do 31. januára 2018.

V expozícii Líce a rub peňazí sa uskutočnili 2 menšie výstavy:

- **23. Medzinárodné sympózium umeleckého šperku Kremnica 2017** – na výstave mohli návštevníci vidieť šperkárské diela vytvorené v rámci sympózia; od 28. júla do 1. septembra 2017;
- **XIV. Medzinárodné sympózium medailí Kremnica 2017** – výstava prezentujúca kolekciu razených a liatych medailí vytvorených na aktuálnom ročníku sympózia; od 28. októbra 2017 do 31. januára 2018.

Múzeum sa v roku 2017 zapojilo do slovenskej verzie medzinárodného projektu *Noc múzeí a galérií* (20. máj). V letných mesiacoch pripravilo sériu rodinných podujatí *Čaro keramiky*, *Piknik na hrade*, *Príbehy v múzeu* a *Letná noc múz*:

Strašidlá na hrade. Pri príležitosti Mesiaca úcty k starším múzeom pripravilo špecializovaný program pre seniorov *Jeseň v múzeu*. V novembri sa v Kostole sv. Kataríny na Mestskom hrade uskutočnilo poetické podujatie *Pars Poetry 2017*. Záver roka patril vianočným podujatiam – na Mestskom hrade sa spolu s *Adventným*

koncertom uskutočnili *Vianočné mini trhy* a dramatizované prehliadky *O vianočnej hviezde*. Stále expozície, príležitostné výstavy a podujatia Múzea mincí a medailí v Kremnici v roku 2017 navštívilo viac ako 46 tisíc návštevníkov zo Slovenska a zahraničia.

9 LEGISLATÍVA

V roku 2017 pokračovala Národná banka Slovenska vo vykonávaní svojich legislatívnych a aproximačných kompetencií, ktoré jej pri príprave a vydávaní zákonov vyplývajú z § 30 zákona NR SR č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska v znení neskorších predpisov. Podľa § 30 ods. 1 tohto zákona NBS predkladá vláde Slovenskej republiky návrhy zákonov v oblasti peňažného obehu. Podľa § 30 ods. 2 tohto zákona Národná banka Slovenska spolu s Ministerstvom financií Slovenskej republiky predkladá vláde Slovenskej republiky návrhy zákonov v oblasti devízových vzťahov, platobných systémov a poskytovania platobných služieb a finančného trhu, vrátane bankovníctva a postavenia a pôsobnosti Národnej banky Slovenska. Ďalšia legislatívna činnosť Národnej banky Slovenska spočíva v príprave a vydávaní všeobecne záväzných právnych predpisov – vyhlášok a opatrení NBS. Táto kompetencia vyplýva z čl. 56 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého môže Národná banka Slovenska vydávať všeobecne záväzné právne predpisy, ak je na to splnomocnená zákonom.

LEGISLATÍVNE ZMENY ZÁKONOV V OBLASTI PÔSOBNOSTI NÁRODNEJ BANKY SLOVENSKA PRIPRAVENÉ A VYKONANÉ V ROKU 2017

Zákon č. 530/1990 Zb. o dlhopisoch v znení neskorších predpisov bol v roku 2017 novelizovaný zákonom č. 279/2017 Z. z.

Zákon Slovenskej národnej rady č. 310/1992 Zb. o stavebnom sporení v znení neskorších predpisov bol v roku 2017 novelizovaný zákonom č. 279/2017 Z. z.

Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 118/1996 Z. z. o ochrane vkladov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol v roku 2017 novelizovaný zákonom č. 55/2017 Z. z.

Zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol v roku 2017 novelizovaný zákonom č. 2/2017 Z. z., zákonom č. 264/2017 Z. z. a zákonom č. 279/2017 Z. z.

Zákon č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o cenných papieroch) v znení neskorších predpisov bol v roku 2017 novelizovaný zákonom č. 237/2017 Z. z.

Zákon č. 429/2002 Z. z. o burze cenných papierov v znení neskorších predpisov bol v roku 2017 novelizovaný zákonom č. 237/2017 Z. z.

Zákon č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol v roku 2017 novelizovaný zákonom č. 237/2017 Z. z. a zákonom č. 279/2017 Z. z.

Zákon č. 186/2009 Z. z. o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol v roku 2017 novelizovaný zákonom č. 282/2017 Z. z.

Zákon č. 492/2009 Z. z. o platobných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol v roku 2017 novelizovaný zákonom č. 281/2017 Z. z.

Zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol v roku 2017 novelizovaný zákonom č. 279/2017 Z. z.

Zákon č. 203/2011 Z. z. o kolektívnom investovaní v znení neskorších predpisov bol v roku 2017 novelizovaný zákonom č. 237/2017 Z. z. a zákonom č. 279/2017 Z. z.

Zákon č. 371/2014 Z. z. o riešení krízových situácií na finančnom trhu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol v roku 2017 novelizovaný zákonom č. 279/2017 Z. z.

Zákon č. 39/2015 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol v roku 2017 novelizovaný zákonom č. 282/2017 Z. z.

Zákon č. 90/2016 Z. z. o úveroch na bývanie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol v roku 2017 novelizovaný zákonom č. 279/2017 Z. z.

Zákon č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol v roku 2017 novelizovaný zákonom č. 97/2017 Z. z. a zákonom č. 279/2017 Z. z.

Zákon č. 650/2004 Z. z. o doplnkovom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol v roku 2017 novelizovaný zákonom č. 279/2017 Z. z.

VYKONÁVACIE VŠEOBECNE ZÁVÄZNÉ PRÁVNE PREDPISY VYDANÉ V ROKU 2017 NÁRODNOU BANKOU SLOVENSKA V RÁMCI JEJ LEGISLATÍVNYCH KOMPETENCIÍ

OPATRENIA NBS VYHLÁSENÉ V ZBIERKE ZÁKONOV SR UVEREJNENÍM OZNÁMENIA O ICH VYDANÍ

Opatrenie Národnej banky Slovenska z 30. mája 2017 č. 1/2017 o rizikách a systéme riadenia a merania rizík, výpočte celkového rizika a rizika protistrany v doplnkových dôchodkových fondoch.

Opatrenie Národnej banky Slovenska z 20. júna 2017 č. 2/2017, ktorým sa mení opatrenie Národnej banky Slovenska č. 8/2012 o poplatkoch za úkony Národnej banky Slovenska v znení neskorších predpisov.

Opatrenie Národnej banky Slovenska z 20. júna 2017 č. 3/2017 o predkladaní výkazov bankami, pobočkami zahraničných bánk a obchodníkmi s cennými papiermi na účely zabezpečenia zberu údajov podľa osobitného predpisu.

Opatrenie Národnej banky Slovenska z 10. júla 2017 č. 4/2017 o náležitostiach oznámenia potrebného na zistenie ďalších osôb, ktoré na základe vzťahu k oznamovateľovi majú k banke alebo k pobočke zahraničnej banky osobitný vzťah.

Opatrenie Národnej banky Slovenska z 10. júla 2017 č. 5/2017 o náležitostiach žiadosti banky o predchádzajúci súhlas na zriadenie pobočky v zahraničí.

Opatrenie Národnej banky Slovenska z 5. septembra 2017 č. 6/2017, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie Národnej banky Slovenska č. 5/2015, ktorým sa ustanovuje spôsob preukazovania splnenia podmienok na udelenie predchádzajúceho súhlasu Národnej banky Slovenska podľa § 77 ods. 1 zákona č. 39/2015 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Opatrenie Národnej banky Slovenska z 5. septembra 2017 č. 7/2017, ktorým sa dopĺňa opatrenie Národnej banky Slovenska č. 8/2015, ktorým sa ustanovuje spôsob preukazovania splnenia podmienok na udelenie povolenia na vykonávanie poisťovacej činnosti a na udelenie povolenia na vykonávanie zaistovacej činnosti pre subjekty, na ktoré sa nebude uplatňovať osobitný režim.

Opatrenie Národnej banky Slovenska z 5. septembra 2017 č. 8/2017, ktorým sa dopĺňa opatrenie Národnej banky Slovenska č. 35/2015 o spôsobe preukazovania splnenia podmienok na udelenie povolenia na vykonávanie poisťovacej činnosti pre poisťovne, na ktoré sa bude uplatňovať osobitný režim.

Opatrenie Národnej banky Slovenska zo 14. novembra 2017 č. 9/2017, ktorým sa ustanovujú národné voľby pre inštitúcie podľa osobitného predpisu.

Opatrenie Národnej banky Slovenska zo 14. novembra 2017 č. 10/2017, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o posúdení schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

Opatrenie Národnej banky Slovenska z 28. novembra 2017 č. 11/2017, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie Národnej banky Slovenska č. 17/2014 o predkladaní výkazov bankami, pobočkami zahraničných bánk, obchodníkmi s cennými papiermi alebo pobočkami zahraničných obchodníkov s cennými papiermi na štatistické účely v znení neskorších predpisov.

Opatrenie Národnej banky Slovenska z 28. novembra 2017 č. 12/2017, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie Národnej banky Slovenska č. 22/2014 o predkladaní výkazov platobnou inštitúciou, pobočkou zahraničnej platobnej inštitúcie, inštitúciou elektronických peňazí alebo pobočkou zahraničnej inštitúcie elektronických peňazí na štatistické účely v znení opatrenia č. 24/2015.

Opatrenie Národnej banky Slovenska z 12. decembra 2017 č. 13/2017 o predkladaní výkazov,

hlásení a iných správ bankami a pobočkami zahraničných bánk na účely vykonávania dohľadu.

Opatrenie Národnej banky Slovenska z 12. decembra 2017 č. 14/2017 o predkladaní výkazov veriteľa poskytujúceho spotrebiteľské úvery na účely vykonávania dohľadu.

Opatrenie Národnej banky Slovenska z 12. decembra 2017 č. 15/2017, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie Národnej banky Slovenska z 29. júla 2014 č. 13/2014 o predkladaní výkazov, hlásení a iných správ obchodníkmi s cennými papiermi a pobočkami zahraničných obchodníkov s cennými papiermi na účely vykonávania dohľadu v znení neskorších predpisov.

Opatrenie Národnej banky Slovenska z 12. decembra 2017 č. 16/2017, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie Národnej banky Slovenska z 18. decembra 2007 č. 16/2007 o predkladaní výkazov burzou cenných papierov a centrálnym depozitárom cenných papierov na účely dohľadu nad finančným trhom v znení neskorších predpisov.

10 INŠTITUCIONÁLNY ROZVOJ

10.1 INŠTITUCIONÁLNY RÁMEC

Na základe zákona NR SR č. 566/1992 o Národnej banke Slovenska začala NBS od 1. januára 1993 plniť svoje funkcie ako nezávislá centrálna banka SR. Súčasťou Eurosystemu je NBS od 1. januára 2009 – dňa zavedenia eura v Slovenskej republike. Eurosystem zoskupuje centrálny banky krajín EÚ, ktoré prijali euro ako svoju menu a Európsku centrálnu banku. Guvernér NBS je členom Rady guvernérov ECB, ktorá je najvyšším rozhodovacím orgánom Eurosystemu.

NBS prispieva k činnosti Eurosystemu a ESCB aj svojou účasťou vo výboroch a pracovných skupinách Eurosystemu/ESCB. Zoznam výborov v roku 2017:

- Výbor pre účtovníctvo a menové príjmy
- Výbor pre bankovky
- Výbor pre kontroling

- Výbor Eurosystemu/ESCB pre komunikáciu
- Výbor pre finančnú stabilitu
- Výbor pre informačné technológie
- Výbor interných audítov
- Výbor pre medzinárodné vzťahy
- Právny výbor
- Výbor pre operácie na trhu
- Výbor pre menovú politiku
- Výbor pre organizačný rozvoj
- Výbor pre platobné a zúčtovacie systémy
- Výbor pre riadenie rizík
- Výbor pre štatistiku
- Rozpočtový výbor
- Konferencia pre ľudské zdroje

Od 4. novembra 2014 spolupracuje NBS ako vnútroštátny orgán dohľadu v rámci jednotného mechanizmu dohľadu, ktorý je zodpovedný za dohľad nad úverovými inštitúciami zúčastnených štátov Európskej únie.

Na jednotlivých úlohách ECB pri výkone dohľadu sa NBS podieľa ako vnútroštátny orgán dohľadu prostredníctvom priamej účasti zamestnancov UDF na práci spoločných dohľadacích tímov, ako aj prípravou návrhov rozhodnutí v rámci rozhodovacích procesov ECB. Z hľadiska výkonu dohľadu voči významným bankám vykonávala NBS, v rámci tzv. priebežného dohľadu, každodenný dohľad nad činnosťami týchto bánk a súčasne priebežný proces monitorovania kvantitatívnych dát a sledovanie procesov riadenia rizík.

Súčasťou jednotného mechanizmu riešenia krízových situácií – druhého piliera bankovej únie – je Rada pre riešenie krízových situácií. NBS od januára 2015 odborne a organizačne zabezpečuje fungovanie Rady. V roku 2017 NBS pôsobila v interných rezolučných tímoch pre všetky významné slovenské banky a prispela k úspešnému sfinalizovaniu v poradí tretej verzie plánov riešenia krízových situácií.

NBS od 1. januára 2015 vykonáva v súlade s kompetenciami, ktoré jej vyplývajú zo zákona o dohľade nad finančným trhom, ochranu finančných spotrebiteľov a iných klientov pri ponuke alebo poskytovaní finančných služieb dohliadaných subjektov a subjektov, ktoré vykonávajú činnosť bez povolenia NBS.

10.2 ORGANIZÁCIA A RIADENIE

BANKOVÁ RADA NÁRODNEJ BANKY SLOVENSKA

Najvyšším riadiacim orgánom NBS je Banková rada Národnej banky Slovenska (banková rada). Jej pôsobnosť a kompetencie vymedzuje predovšetkým zákon o NBS, ďalšie všeobecne záväzné právne predpisy a Organizačný poriadok NBS.

Banková rada mala do 5. novembra 2017 päť členov. Členmi bankovej rady boli guvernér, jeden viceguvernér a traja ďalší členovia. Od 6. novembra 2017 mala banková rada štyroch členov, keďže viceguvernérovi NBS uplynulo funkčné obdobie.

Guvernéra a viceguvernérov vymenúva a odvoláva prezident Slovenskej republiky na návrh vlády po ich schválení Národnou radou Slovenskej republiky. Ďalších členov bankovej rady vymenúva a odvoláva vláda na návrh guvernéra NBS.

S účinnosťou od 1. januára 2015 má banková rada podľa zákona o NBS šesť členov. Funkčné obdobie členov bankovej rady je šesťročné. Členovia bankovej rady, ktorí boli vymenovaní pred 1. januárom 2015, majú päťročné funkčné obdobie. Guvernérovi, viceguvernérovi a ďalšiemu členovi bankovej rady začína funkčné obdobie plynúť dňom účinnosti jeho vymenovania do príslušnej funkcie. Tá istá osoba môže byť vymenovaná za člena bankovej rady opätovne, pričom za guvernéra alebo viceguvernéra môže byť vymenovaná najviac na dve funkčné obdobia.

K 31. decembru 2017 boli členmi bankovej rady:

- doc. Ing. Jozef Makúch, PhD., guvernér,
- Ing. Vladimír Dvořáček, výkonný riaditeľ pre obozretný dohľad a útvar dohľadu nad finančným trhom,
- RNDr. Karol Mrva, výkonný riaditeľ pre riadenie rizika, vysporiadanie bankových operácií a platobné služby,
- prof. Mgr. Ľuboš Pástor, M.A. PhD., externý člen.

Funkčné obdobie Mgr. Jánovi Tóthovi, M.A., viceguvernérovi poverenému riadením úseku meny, štatistiky a výskumu, uplynulo 5. novembra 2017.

VÝKONNÁ RADA NÁRODNEJ BANKY SLOVENSKA

Výkonná rada Národnej banky Slovenska (výkonná rada) bola zriadená bankovou radou podľa § 6 ods. 2 písm. i) zákona o NBS od 1. augusta 2012. Výkonná rada je riadiacim, výkonným a koordináčnym orgánom NBS.

Členmi výkonnej rady sú guvernér, výkonní riaditelia a ďalší vedúci zamestnanci poverení guvernerom.

K 31. decembru 2017 boli členmi výkonnej rady:

- doc. Ing. Jozef Makúch, PhD., guvernér,
- Ing. Štefan Králik, podpredseda výkonnej rady a výkonný riaditeľ pre právne služby a peňažnú hotovosť,
- RNDr. Karol Mrva, výkonný riaditeľ pre riadenie rizika, vysporiadanie bankových operácií a platobné služby,
- Ing. Vladimír Dvořáček, výkonný riaditeľ pre obozretný dohľad a útvar dohľadu nad finančným trhom,
- Ing. Miroslav Uhrin, výkonný riaditeľ pre finančné riadenie, bankové obchody a informačné technológie,

Členovia Bankovej rady NBS k 31. decembru 2017

Na spoločnej fotografii vpredu zľava: guvernér NBS Jozef Makúch a viceguvernér NBS Ján Tóth, v druhom rade zľava: člen Bankovej rady a výkonný riaditeľ pre riadenie rizika, vysporiadanie bankových operácií a platobné služby Karol Mrva, člen Bankovej rady a výkonný riaditeľ pre obozretný dohľad a útvary dohľadu nad finančným trhom Vladimír Dvořáček a člen Bankovej rady Ľuboš Pástor. Ján Tóth zastával funkciu viceguvernéra NBS do 5. novembra 2017.

- Ing. Viliam Ostrožlík, MBA, výkonný riaditeľ pre hospodárske služby a bezpečnosť,
- Mgr. Júlia Čillíková, výkonná riaditeľka pre reguláciu a ochranu finančných spotrebiteľov a riaditeľka odboru regulácie,
- Ing. Renáta Konečná, generálna riaditeľka odboru ekonomických a menových analýz, dočasne poverená riadením úseku meny, štatistiky a výskumu.

V roku 2017 bola schválená jedna novela Organizačného poriadku NBS s účinnosťou od 1. januára 2018, ktorá obsahovala úpravu náplní niektorých organizačných útvarov.

10.3 ĽUDSKÉ ZDROJE

K 31. decembru 2017 bolo v evidenčnom stave NBS 1093 zamestnancov. Pracovný pomer v roku 2017 skončilo 59 zamestnancov. V priebehu roka 2017 sa uskutočnilo 87 výberových konaní na obsadenie 95 voľných systemizovaných pracov-

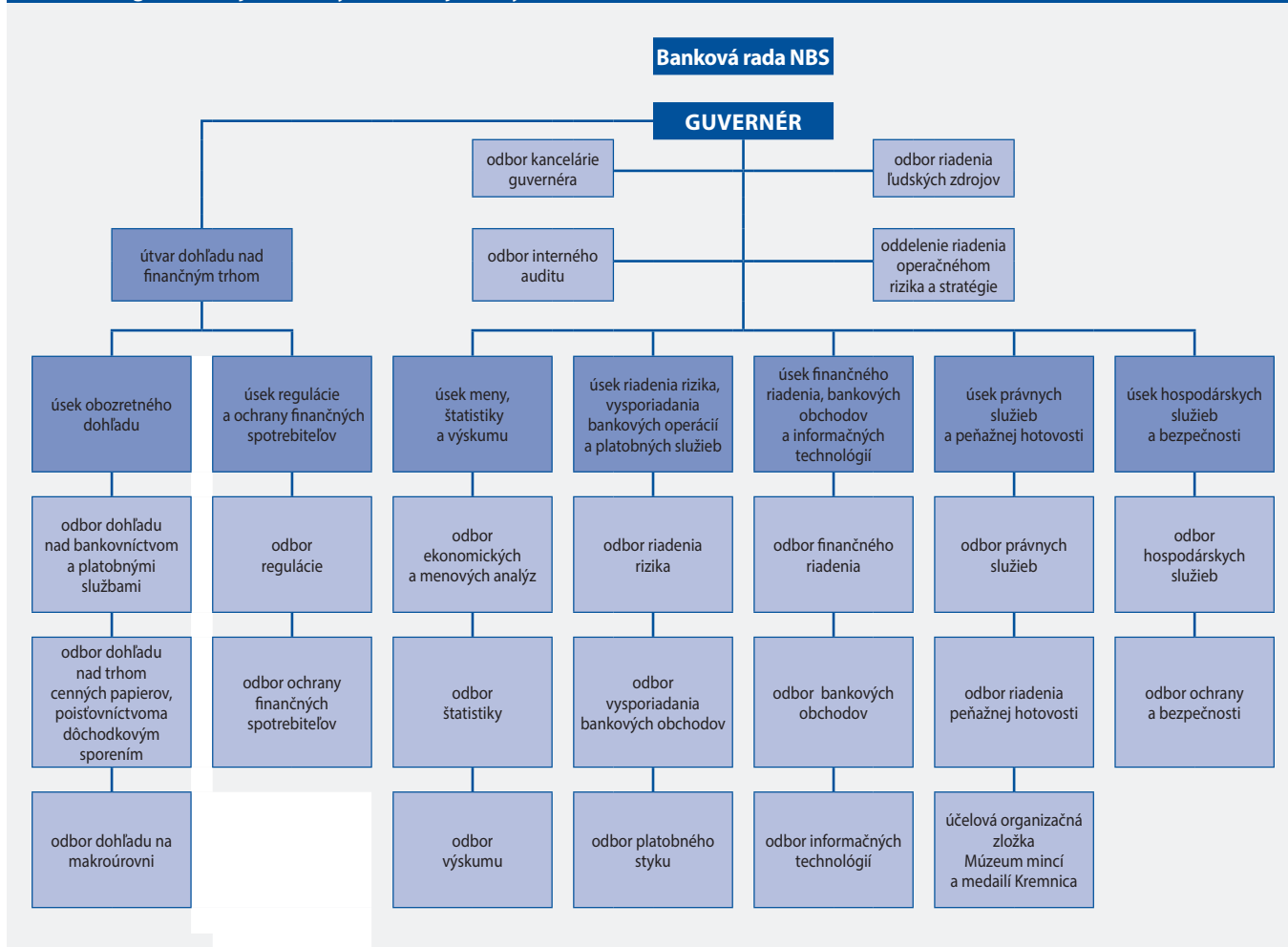
ných miest a bolo prijatých 75 nových zamestnancov.

Medzi národnými centrálnymi bankami ESCB, Európskou centrálnou bankou a inými medzinárodnými finančnými inštitúciami sa uskutočňuje výmena zamestnancov, ktorej cieľom je podporiť mobilitu v rámci ESCB, výmenu skúseností, know-how a rozvoj ľudských zdrojov. V roku 2017 pôsobilo v ECB a v BIS/IAIS (Bank of International Settlements a International Association of Insurance Supervisors) 11 zamestnancov NBS.

Zásady a pravidlá odmeňovania v NBS v roku 2017 upravoval vnútorný pracovný predpis NBS. Priemerná mesačná mzda za rok 2017 dosiahla výšku 2 239,19 €.

Pri prvom skončení pracovného pomeru po vzniku nároku na starobný dôchodok, invalidný dôchodok alebo predčasný starobný dôchodok bolo vyplatené odchodné 22 zamestnancom.

Schéma organizačnej štruktúry Národnej banky Slovenska k 31. decembru 2017

K 31. decembru 2017 NBS evidovala 921 sporiteľov doplnkového dôchodkového sporenia.

10.4 VZDELÁVANIE

Národná banka Slovenska zabezpečovala účasť zamestnancov na vzdelávacích podujatiach na základe výsledkov identifikácie vzdelávacích a rozvojových potrieb a na základe aktuálnych potrieb jednotlivých organizačných útvarov v spolupráci s Inštitútom bankového vzdelávania NBS, n. o.

Vzdelávacie podujatia absolvovalo 1039 zamestnancov NBS. Podujatia boli zabezpečované v rámci týchto oblastí vzdelávania:

- odborné vzdelávanie,

- manažérske vzdelávanie a rozvoj,
- jazykové vzdelávanie,
- vzdelávanie v oblasti informačných technológií,
- vzdelávanie v oblasti sociálnych kompetencií,
- všeobecné vzdelávanie.

Zamestnanci si zvyšujú odbornosť aj na medzinárodných podujatiach organizovaných centrálnymi bankami v rámci ESCB, národnými autoritami dohľadu a inými medzinárodnými vzdelávacími inštitúciami, napr. Joint Vienna Institute, Financial Stability Institute, Federal Reserve Bank.

V odbornom vzdelávaní má každoročne pevné miesto aj lektorská, prednášková a konzultačná činnosť zamestnancov NBS. V roku 2017 sa do nej zapojilo 91 zamestnancov z 19 odborov.

Odbornú vysokoškolskú stáž v NBS absolvovali v roku 2017 piati študenti vysokých škôl z rôznych krajín Európskej únie a 1 študent vysokej školy so sídlom v Slovenskej republike.

NBS zorganizovala v roku 2017 tri medzinárodné vzdelávacie projekty: *Economics for non-Economists*, *Meetings in a multicultural context* a *English in Legal and Contractual Central Banking Practice*.

10.5 ENVIRONMENTÁLNA POLITIKA

Národná banka Slovenska aj v roku 2017 zabezpečovala svoju prevádzkovú činnosť s dôrazom na zodpovedný prístup k životnému prostrediu. Dôsledne sa riadila platnou slovenskou legislatívou a odporúčaniami Európskej komisie v oblasti životného prostredia, ktoré sú jedným z predpokladov úspešného ekologicky udržateľného hospodárenia. Zrealizovala viaceré opatrenia zamerané na dosiahnutie 4 základných skupín priorít svojej environmentálnej politiky:

OCHRANA OVZDUŠIA

NBS vylúčila používanie plnohalogénových uhľovodíkov a halónov v klimatizačných zariadeniach. Pravidelnými prehliadkami a servisom klimatizačných zariadení a systémov SHZ zabezpečuje preventívne opatrenia na zamedzenie únikov nežiadúcich látok do ovzdušia z týchto zariadení.

OCHRANA A RACIONÁLNE VYUŽITIE VÔD

Pravidelným monitorovaním a vykonávaním laboratórnych testov vzoriek odpadových vôd a úpravou lapača tukov z kuchyne v budove ústredia NBS bolo znížené riziko preniknutia znečisťujúcich látok vo vypúšťaných vodách do verejnej kanalizácie. NBS pokračovala v racionálnom hospodárení s pitnou vodou, a to najmä preventívnymi opatreniami, ktoré boli zamerané na zníženie porúch a havárií a využívaním zariadení s aplikovanými šetričmi spotreby vody pri obnove sanitárnych zariadení.

RACIONÁLNE VYUŽITIE ENERGETICKÝCH ZDROJOV

V roku 2017 NBS znížila spotrebu elektrickej energie na osvetlenie o 40 %. Dosiahla to predovšetkým výmenou zastaraných svietidiel a výrobou vlastnej elektrickej energie v kogeneračných jednotkách.

ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Separovanie jednotlivých zložiek komunálneho odpadu sa už stalo neodmysliteľnou súčasťou pracovného života NBS. V roku 2017 bol vyzbieraný separovaný odpad v celkovom objeme 3 424 kg. Z toho papier 2 800 kg a plasty vo výške 624 kg.

NBS sa aj v roku 2017 aktívne zapájala do celosvetových a celoslovenských akcií na podporu ochrany životného prostredia – Svetového dňa Zeme, Hodiny Zeme či do akcie Do práce na bicykli.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
EUROSYSTEM

Č A Š Ť C

SPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDÍTORA A ÚČTOVNÁ ZÁVIERKA NBS K 31. 12. 2017

C

Deloitte.

Deloitte Audit s.r.o.
Digital Park II, Einsteinova 23
851 01 Bratislava
Slovenská republika

Tel.: +421 2 582 49 111
Fax: +421 2 582 49 222
deloitteSK@deloitteCE.com
www.deloitte.sk

Zapísaná v Obchodnom registri
Okresného súdu Bratislava I
Oddiel Sro, vložka č. 4444/B
IČO: 31 343 414
IČ pre DPH: SK2020325516

Národná banka Slovenska SPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDÍTORA

Bankovej rade Národnej banky Slovenska:

SPRÁVA Z AUDITU ÚČTOVNEJ ZÁVIERKY

Názor

Uskutočnili sme audit účtovnej závierky Národnej banky Slovenska (ďalej len „banka“ alebo „NBS“), ktorá zahŕňa súvahu k 31. decembru 2017, výkaz ziskov a strát za rok, ktorý sa skončil k uvedenému dátumu, a poznámky, ktoré obsahujú súhrn významných účtovných zásad a účtovných metód.

Podľa nášho názoru, priložená účtovná závierka poskytuje pravdivý a verný obraz finančnej situácie banky k 31. decembru 2017 a výsledku jej hospodárenia za rok, ktorý sa skončil k uvedenému dátumu v súlade s Usmernením Európskej centrálnej banky z 3. novembra 2016 o právnom rámci pre účtovníctvo a finančné výkazníctvo v Európskom systéme centrálnych bánk č. ECB/2016/34 (ďalej len „usmernenie ECB“) a zákonom č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“).

Základ pre názor

Audit sme uskutočnili v súlade s Medzinárodnými auditorskými štandardmi. Naša zodpovednosť podľa týchto štandardov sa bližšie uvádza v odseku *Zodpovednosť audítora za audit účtovnej závierky*. Od banky sme nezávislí podľa ustanovení zákona č. 423/2015 Z. z. o štatutárnom audite a o zmene a doplnení zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štatutárnom audite“) týkajúcich sa etiky vrátane Etického kódexu audítora, ktoré sú relevantné pre náš audit účtovnej závierky, a splnili sme aj ostatné požiadavky týchto ustanovení týkajúcich sa etiky. Sme presvedčení, že získané auditorské dôkazy poskytujú dostatočný a vhodný základ pre náš názor.

Iná skutočnosť

Audit účtovnej závierky spoločnosti Národnej banky Slovenska za rok končiaci sa 31. decembra 2016 vykonal iný audítor, ktorý dňa 14. marca 2017 vyjadril k tejto účtovnej závierke nepodmienený názor.

Zodpovednosť Bankovej rady NBS za účtovnú závierku

Banková rada NBS zodpovedá za zostavenie a verné zobrazenie účtovnej závierky tak, aby poskytovala pravdivý a verný obraz v súlade s usmernením ECB a zákonom o účtovníctve, a za interné kontroly, ktoré Banková rada NBS považuje za potrebné pre zostavenie účtovnej závierky, aby neobsahovala významné nesprávnosti, či už v dôsledku podvodu alebo chyby.

Pri zostavovaní účtovnej závierky Banková rada NBS zodpovedá za zhodnotenie schopnosti banky nepretržite pokračovať vo svojej činnosti, za opísanie skutočností týkajúcich sa nepretržitého pokračovania v činnosti, ak je to potrebné, a za použitie predpokladu nepretržitého pokračovania v činnosti v účtovníctve, ibaže by mal v úmysle banku zlikvidovať alebo ukončiť jej činnosť, alebo by nemal inú reálnu možnosť než tak urobiť.

Zodpovednosť audítora za audit účtovnej závierky

Našou zodpovednosťou je získať primerané uistenie, či účtovná závierka ako celok neobsahuje významné nesprávnosti, či už v dôsledku podvodu alebo chyby, a vydať správu audítora, ktorá obsahuje názor audítora. Primerané uistenie predstavuje vysoký stupeň uistenia, ale nie záruku, že audit vykonaný podľa Medzinárodných auditorských štandardov vždy odhalí prípadnú významnú nesprávnosť. Nesprávnosti môžu vzniknúť v dôsledku podvodu alebo chyby a považujú sa za významné, ak by bolo opodstatnené očakávať, že jednotlivito alebo v súhrne ovplyvnia ekonomické rozhodnutia používateľov, ktoré boli prijaté na základe tejto účtovnej závierky.

Deloitte označuje jednu, resp. viacero spoločností Deloitte Touche Tohmatsu Limited, britskej súkromnej spoločnosti s ručením obmedzeným zárukou (UK private company limited by guarantee), a jej členských firiem. Každá z týchto firiem predstavuje samostatný a nezávislý právny subjekt. Podrobný opis právnej štruktúry združenia Deloitte Touche Tohmatsu Limited a jeho členských firiem sa uvádza na adrese www.deloitte.com/sk/o-nas.

Spoločnosť Deloitte poskytuje služby v oblasti auditu, daní, práva, podnikového a transakčného poradenstva klientom v mnohých odvetviach verejného a súkromného sektora. Vďaka globálnej prepojenej sieti členských firiem vo viac ako 150 krajinách má Deloitte svetové možnosti a dôkladnú znalosť miestneho prostredia, a tak môže pomáhať svojim klientom dosahovať úspechy na všetkých miestach ich pôsobnosti. Približne 225 000 odborníkov spoločnosti Deloitte sa usiluje konať tak, aby vytvárali hodnoty, na ktorých záleží.

V rámci auditu v súlade s Medzinárodnými audítorskými štandardmi uplatňujeme odborný úsudok a zachovávame profesionálny skepticizmus počas celého auditu. Okrem toho:

- Identifikujeme a posudzujeme riziká významnej nesprávnej účtovnej závierky, či už v dôsledku podvodu alebo chyby, navrhujeme a vykonávame audítorské postupy reagujúce na tieto riziká a získavame audítorské dôkazy, ktoré sú dostatočné a vhodné na poskytnutie základu pre názor audítora. Riziko neodhalenia významnej nesprávnej v dôsledku podvodu je vyššie ako riziko v dôsledku chyby, pretože podvod môže zahŕňať tajnú dohodu, falšovanie, úmyselné vynechanie, nepravdivé vyhlásenie alebo obídenie internej kontroly.
- Oboznamujeme sa s internými kontrolami relevantnými pre audit, aby sme mohli navrhnúť audítorské postupy vhodné za daných okolností, ale nie aby sme vyjadrili názor na efektívnosť interných kontrol banky.
- Hodnotíme vhodnosť použitých účtovných zásad a účtovných metód, ako aj primeranosť účtovných odhadov a súvisiacich informácií zverejnených Bankovou radou NBS.
- Predkladáme záver o tom, či Banková rada NBS vhodne používa účtovnú zásadu nepretržitého pokračovania v činnosti, a na základe získaných audítorských dôkazov záver o tom, či existuje významná neistota v súvislosti s udalosťami alebo okolnosťami, ktoré by mohli významne spochybniť schopnosť banky nepretržite pokračovať v činnosti. Ak dospejeme k záveru, že významná neistota existuje, sme povinní upozorniť v našej správe audítora na súvisiace informácie uvedené v účtovnej závierke alebo, ak sú takéto zverejnené informácie nedostatočné, modifikovať náš názor. Naše závery však vychádzajú z audítorských dôkazov získaných do dátumu vydania našej správy audítora. Budúce udalosti alebo okolnosti však môžu spôsobiť, že banka prestane pokračovať v nepretržitej činnosti.
- Hodnotíme celkovú prezentáciu, štruktúru a obsah účtovnej závierky vrátane zverejnených informácií, ako aj to, či účtovná závierka verne zobrazuje uskutočnené transakcie a udalosti.

SPRÁVA K ĎALŠÍM POŽIADAVKÁM ZÁKONOV A INÝCH PRÁVNÝCH PREDPISOV

Správa k informáciám, ktoré sa uvádzajú vo výročnej správe

Banková rada NBS je zodpovedná za informácie uvedené vo výročnej správe zostavenej podľa požiadaviek zákona o účtovníctve a zákona o NBS č. 566/1992 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o NBS“). Naš vyššie uvedený názor na účtovnú závierku sa nevzťahuje na iné informácie vo výročnej správe.

V súvislosti s auditom účtovnej závierky sme zodpovední za obznenie sa s informáciami uvedenými vo výročnej správe a za vyhodnotenie, či tieto informácie nie sú vo významnom nesúlade s účtovnou závierkou alebo našimi poznatkami, ktoré sme získali počas auditu účtovnej závierky, alebo sa inak zdajú byť významne nesprávne.

Výročnú správu sme ku dňu vydania správy audítora z auditu účtovnej závierky nemali k dispozícii.

Keď získame výročnú správu, vyhodnotíme, či výročná správa banky obsahuje informácie, ktorých uvedenie vyžaduje zákon o účtovníctve a zákon o NBS, a na základe prác vykonaných počas auditu účtovnej závierky vyjadríme názor, či:

- informácie uvedené vo výročnej správe zostavenej za rok 2017 sú v súlade s účtovnou závierkou za daný rok,
- výročná správa obsahuje informácie podľa zákona o účtovníctve a zákona o NBS.

Okrem toho uvedieme, či sme zistili významné nesprávnosti vo výročnej správe na základe našich poznatkov o banke a jej situácii, ktoré sme získali počas auditu účtovnej závierky.

Bratislava 6. marca 2018

Deloitte Audit s.r.o.
Licencia SKAu č. 014

Ing. Zuzana Letková, FCCA
zodpovedný audítor
Licencia SKAu č. 865

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2017 – Súvaha
(v tis. EUR)

S Ú V A H A

Národnej banky Slovenska

AKTÍVA	Pozn.	k 31.12.2017 v tis. EUR	k 31.12.2016 v tis. EUR
A1 Zlato a pohľadávky v zlate	1	1 102 289	1 118 757
A2 Pohľadávky voči nerezidentom eurozóny v cudzej mene	2	3 805 316	1 885 015
A3 Pohľadávky voči rezidentom eurozóny v cudzej mene	3	440 484	272 732
A4 Pohľadávky voči nerezidentom eurozóny v eurách	4	1 052 919	2 187 170
A5 Úvery v eurách poskytnuté úverovým inštitúciám eurozóny v súvislosti s operáciami menovej politiky	5	1 081 700	761 370
A6 Ostatné pohľadávky voči úverovým inštitúciám eurozóny v eurách	6	19 114	23 135
A7 Cenné papiere rezidentov eurozóny v eurách	7	20 084 383	15 080 227
A8 Dlh verejnej správy v eurách		0	0
A9 Pohľadávky v rámci Eurosystemu	8	9 792 091	1 225 880
A10 Položky v priebehu vysporiadania		0	0
A11 Ostatné aktíva	9	5 129 342	5 315 374
A12 Strata		0	0
AKTÍVA SPOLU		42 507 638	27 869 660
PASÍVA			
L1 Bankovky v obeh	10	11 818 378	11 369 151
L2 Záväzky voči úverovým inštitúciám eurozóny v eurách z operácii menovej politiky	11	1 953 084	1 876 725
L3 Ostatné záväzky voči úverovým inštitúciám eurozóny v eurách	12	766 202	2 787 545
L4 Emitované dlhové certifikáty		0	0
L5 Záväzky voči ostatným rezidentom eurozóny v eurách	13	1 603 211	997 730
L6 Záväzky voči nerezidentom eurozóny v eurách	14	22 160 033	1 571 094
L7 Záväzky voči rezidentom eurozóny v cudzej mene	15	750 512	912 905
L8 Záväzky voči nerezidentom eurozóny v cudzej mene	16	844 082	860 198
L9 Protipoložky k zvláštnym právam čerpania prideleným zo strany MMF	17	404 353	433 972
L10 Záväzky v rámci Eurosystemu	18	219 343	5 041 652
L11 Položky v priebehu vysporiadania		0	0
L12 Ostatné záväzky	19	354 487	338 054
L13 Rezervy	20	643 849	638 313
L14 Účty precenenia	21	504 595	537 499
L15 Základné imanie a rezervné fondy	22	357 797	357 797
L16 Zisk	35	127 712	147 025
PASÍVA SPOLU		42 507 638	27 869 660

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2017 – Výkaz ziskov a strát
(v tis. EUR)

VÝKAZ ZISKOV A STRÁT Národnej banky Slovenska

	Pozn.	31.12.2017 v tis. EUR	31.12.2016 v tis. EUR
1.1 Úrokové výnosy		161 076	141 819
1.2 Úrokové náklady		(50 162)	(46 715)
1 Čistý výsledok z úrokov	24	110 914	95 104
2.1 Realizované zisky/(straty) z finančných operácií		32 513	43 201
2.2 Zníženie hodnoty finančných aktív a pozícií		(12 611)	(14 097)
2.3 Tvorba a použitie rezerv na kurzové, úrokové a úverové riziká a riziká vyplývajúce z ceny zlata		0	30 000
2 Čistý výsledok z finančných operácií, zníženia hodnoty a rezerv na krytie rizík	25	19 902	59 104
3.1 Výnosy z poplatkov a provízií		2 190	1 034
3.2 Náklady na poplatky a provízie		(1 040)	(1 180)
3 Čistý výsledok z poplatkov a provízií	26	1 150	(146)
4 Výnos z akcií a podielových účastí	27	14 381	14 337
5 Čistý výsledok zo systému združovania menového príjmu	28	78 139	67 094
6 Ostatné výnosy	29	13 094	11 779
Celkový čistý výsledok		237 580	247 272
7 Personálne náklady	30	(45 573)	(43 762)
8 Administratívne náklady	31	(19 300)	(19 026)
9 Odpisy dlhodobého hmotného a nehmotného majetku	32	(8 758)	(8 348)
10 Služby súvisiace s výrobou bankoviek	33	(93)	(6 107)
11 Ostatné náklady	29	(7 684)	(4 947)
12 Daň z príjmu a ostatné položky znižujúce príjem	34	(28 460)	(18 057)
Zisk	35	127 712	147 025

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2017 – Poznámky
(v tis. EUR)

POZNÁMKY
k účtovnej závierke k 31. decembru 2017

Bratislava, 6. marec 2018

A. VŠEOBECNÉ INFORMÁCIE O NÁRODNEJ BANKE SLOVENSKA

Národná banka Slovenska (ďalej len „NBS“ alebo „banka“) bola zriadená na základe zákona č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska v znení neskorších predpisov. Svoju činnosť zahájila 1. januára 1993.

Zavedením eura na Slovensku k 1. januáru 2009 sa NBS stala riadnym členom Eurosystemu a riadi sa Protokolom o štatúte Európskeho systému centrálnych bánk a Európskej centrálnej banky (ďalej len „Štatút“).

V zmysle § 39, ods. 5 zákona o NBS banka predkladá ročnú správu o výsledku hospodárenia na prerokovanie Národnej rade Slovenskej republiky do troch mesiacov po skončení kalendárneho roka. Popri údajoch o účtovnej závierke NBS a o výroku audítora o jej overení sa v tejto správe osobitne uvádzajú údaje o nákladoch na činnosť NBS. Ak o to Národná rada Slovenskej republiky požiada, NBS je povinná do šiestich týždňov doplniť správu podľa jej požiadavky, prípadne podať vysvetlenie k predloženej správe.

Najvyšším riadiacim orgánom NBS je Banková rada NBS (ďalej len „banková rada“). Zloženie bankovej rady k 31. decembru 2017 bolo nasledovné:

Meno	Funkčné obdobie v bankovej rade		Funkcia v súčasnosti	Dátum menovania do funkcie
	od	do		
doc. Ing. Jozef Makúch, PhD.	1.1.2006	12.1.2021	guvernér	12.1.2015
RNDr. Karol Mrva	1.6.2012	2.6.2023	člen	2.6.2017
Ing. Vladimír Dvořáček	2.4.2014	2.4.2019	člen	2.4.2014
prof. Mgr. Luboš Pástor, M.A. PhD.	15.3.2015	15.3.2021	člen	15.3.2015

K 5. novembru 2017 skončilo funkčné obdobie viceguvernéra Mgr. Jána Tótha, M. A.

B. ÚČTOVNÉ ZÁSADY A POSTUPY

(a) Právny rámec a účtovné zásady

Banka uplatňuje princípy účtovania podľa Usmernenia Európskej centrálnej banky z 3. novembra 2016 o právnom rámci pre účtovníctvo a finančné výkazníctvo v Európskom systéme centrálnych bánk č. ECB/2016/34 (ďalej len „Usmernenie ECB“). Pri účtovaní o transakciách, ktoré Usmernenie ECB nereguluje, banka postupuje podľa Medzinárodných štandardov pre finančné vykazovanie. V ostatných prípadoch banka postupuje podľa zákona č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“). V súlade s týmto právnym rámcom banka aplikuje nasledovné základné účtovné princípy:

- princíp ekonomickej reality a transparentnosti,
- princíp obozretnosti,
- zohľadnenie posúvahových udalostí,
- princíp významnosti,
- akruálny princíp,
- princíp kontinuity,
- princíp konzistentnosti a porovnateľnosti.

Aktíva a pasíva sa v súvahe vykazujú len vtedy, ak je pravdepodobné, že akékoľvek budúce ekonomické úžitky s nimi súvisiace budú plynúť v prospech alebo na ťarchu banky, všetky riziká a úžitky boli prevedené na banku a možno spoľahlivo určiť cenu alebo hodnotu aktíva, resp. záväzku.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2017 – Poznámky
(v tis. EUR)

Pre devízové transakcie, finančné nástroje, s výnimkou cenných papierov, a prislúchajúce časové rozlíšenie sa uplatňuje ekonomický princíp. V deň uzatvorenia obchodu sú transakcie zachytené na podsúvahových účtoch. Ku dňu vysporiadania obchodu sa podsúvahové záznamy stornujú a obchod sa účtuje v súvahe. O ostatných hospodárskych operáciách a obchodoch s cennými papiermi sa účtuje podľa princípu vyrovnaní hotovosti, tzn. v deň uzatvorenia obchodu sa nevykonajú žiadne účtovné zápisy a účtuje sa až v deň vysporiadania transakcie v súvahe.

Časové rozlíšenie úrokov súvisiacich s finančnými nástrojmi sa počíta a účtuje denne. Pre časové rozlíšenie prémie a diskontu sa používa IRR metóda (internal rate of return), v ostatných prípadoch sa uplatňuje lineárna metóda. Časové rozlíšenie úrokov sa vykazuje oddelene od finančného nástroja v položke „Ostatné aktíva“ alebo „Ostatné záväzky“. Časové rozlíšenie diskontu a prémie sa vykazuje spolu s finančným nástrojom.

Pri účtovnej závierke postupuje banka v zmysle odporúčaných harmonizovaných postupov pre zostavenie poznámok k účtovným výkazom národnej centrálnej banky v Eurosysteme.

Banka nezostavuje konsolidovanú účtovnú závierku v zmysle § 22 zákona o účtovníctve.

(b) Oceňovanie majetku a záväzkov

Finančné aktíva a záväzky, okrem cenných papierov držaných do splatnosti, cenných papierov držaných na účely menovej politiky a neobchodovateľných majetkových účastí, sa oceňujú na mesačnej báze strednými trhovými kurzami a cenami. Pre cudzie meny vrátane súvahových a podsúvahových transakcií je oceňovanie realizované pre každú menu osobitne, cenné papiere sú oceňované osobitne pre každý ISIN kód, pri úrokových swapoch a futures je oceňovaný každý obchod individuálne. V prípade zlata sa nerozlišuje medzi cenovými a kurzovými oceňovacími rozdielmi.

Cenné papiere držané na účely menovej politiky sú oceňované v amortizovaných cenách a podliehajú testu na znehodnotenie. V prípade znehodnotenia je k poslednému kalendárnemu dňu roka vytvorená rezerva, ktorá sa následne každoročne prehodnocuje. Rezerva na zníženie hodnoty cenných papierov nadobudnutých v rámci programu pre trhy s cennými papiermi (ďalej len „SMP“), tretieho programu nákupu krytých dlhopisov (ďalej len „CBPP3“) a cenných papierov emitovaných medzinárodnými organizáciami a multilaterálnymi rozvojovými bankami nadobudnutých v rámci programu nákupu aktív verejného sektora na sekundárnom trhu (ďalej len „PSPP“) sa tvorí vo výške percentuálnych podielov na splatenom kapitáli ECB platných v čase, kedy došlo k prvotnému znehodnoteniu. Banka tvorí rezervu v plnej výške v prípade znehodnotenia cenných papierov nadobudnutých v rámci programu nákupu krytých dlhopisov (ďalej len „CBPP1“) a cenných papierov emitovaných vládou Slovenskej republiky obstaraných v rámci programu PSPP (pozri pozn. 7).

Bežné účty a poskytnuté/prijaté vklady a úvery sa oceňujú v menovitej hodnote.

Majetkové účasti, okrem podielového fondu BIS Investment Pool Sovereign China v mene CNY (Chinese Yuan Renminbi, ďalej len „BISIP CNY“), sú ocenené v obstarávacích cenách a podliehajú testu na znehodnotenie. Na zníženie hodnoty majetkových účastí sa tvorí opravná položka účtovaná do hospodárskeho výsledku. Podielový fond BISIP CNY sa oceňuje na mesačnej báze trhovou cenou na základe podkladov od Banky pre medzinárodné zúčtovanie v Bazileji vo Švajčiarsku (ďalej len „BIS“).

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2017 – Poznámky
(v tis. EUR)

Kurzy hlavných cudzích mien, prepočítané k jednému euru, použité na ocenenie majetku a záväzkov k 31. decembru 2017 boli:

Mena	31.12.2017	31.12.2016	Zmena
GBP	0,88723	0,85618	0,03105
USD	1,19930	1,05410	0,14520
JPY	135,01000	123,40000	11,61000
XDR	0,84203	0,78456	0,05747
CNY	7,80440	7,32020	0,48420
EUR/ozs*	1 081,881	1 098,046	(16,16500)

* 1 ozs (trójska unca) = 31,1034807 g

(c) Účtovanie a vykazovanie výnosov

Realizované zisky a straty vznikajú z denného ocenenia zmeny stavu majetku a záväzkov a predstavujú rozdiel medzi transakčnou a priemernou cenou príslušného finančného nástroja alebo meny. Účtujú sa priamo do výkazu ziskov a strát.

Nerealizované zisky a straty sú výsledkom mesačného ocenenia majetku a záväzkov a predstavujú rozdiel medzi priemernou cenou v účtovníctve a trhovou cenou k ultimu mesiaca príslušného finančného nástroja alebo meny. Nerealizované zisky sú vykázané vo vlastnom imaní na účtoch rozdielov z ocenenia (pozri pozn. 21). Nerealizované straty, ktoré prevyšujú nerealizované zisky z ocenenia daného finančného nástroja alebo meny, sú vykázané vo výkaze ziskov a strát. Nerealizované straty z jedného finančného nástroja alebo meny sa nekompensujú s nerealizovanými ziskami z iného finančného nástroja alebo meny. V prípade nerealizovanej straty na konci roka je priemerná obstarávacia cena upravená na výšku koncoročného výmenného kurzu alebo trhovej ceny oceňovanej položky. Nerealizované straty z ocenenia úrokových swapov a obchodovateľných cenných papierov sa v nasledujúcich rokoch amortizujú do výnosov.

Prémie a diskonty nakúpených cenných papierov sa vykazujú vo výkaze ziskov a strát kompenzovane ako úrokový výnos.

Pri vykazovaní úrokových nákladov alebo výnosov plynúcich zo záporných úrokových sadzieb sa postupuje podľa harmonizovaných odporúčaní, v zmysle ktorých sa tieto kompenzujú s ostatnými úrokovými nákladmi alebo výnosmi k príslušným transakciám. Čistý úrokový výnos je vykázaný v úrokových výnosoch, čistý úrokový náklad je súčasťou úrokových nákladov.

(d) Zlato a pohľadávky v zlate

Swapové operácie so zlatom sú vykázané ako repo obchody so zlatom (pozri pozn. 12, 14 a 16). Zlato použité v týchto transakciách zostáva súčasťou bilančnej sumy banky v položke „Zlato a pohľadávky v zlate“.

(e) Dlhové cenné papiere

Pri prvotnom účtovaní sa cenné papiere oceňujú v transakčných cenách. Poplatky, ktoré nie sú súčasťou transakčnej ceny, sa účtujú priamo do výkazu ziskov a strát a nepovažujú sa za súčasť priemernej obstarávacej ceny cenného papiera.

Cenné papiere sú vykázané spolu s časovým rozlíšením prémie a diskontu. Kupóny sú vykázané v položke „Ostatné aktíva“. Daň z príjmov z dlhopisov a pokladničných poukážok vyberaná zrážkou sa vyказuje vo výkaze ziskov a strát v položke „Daň z príjmu a ostatné položky znižujúce príjem“ (pozri pozn. 34).

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2017 – Poznámky
(v tis. EUR)

(f) Deriváty

Spotové, forwardové a swapové obchody sa na účely výpočtu priemernej obstarávacej ceny meny a kurzových ziskov a strát zahŕňajú do čistých pozícií mien. Účtujú sa na podsúvahové účty v deň uzatvorenia obchodu v spotovom kurze transakcií.

Rozdiel medzi spotovou a forwardovou hodnotou transakcie je považovaný za úrokový náklad alebo výnos.

Forwardová pozícia pri menových swapoch sa oceňuje spolu so súvisiacou spotovou pozíciou, preto na menovú pozíciu má vplyv iba časové rozlíšenie úrokov v cudzej mene.

Úrokové swapy sa účtujú na podsúvahových účtoch odo dňa uzatvorenia do dňa vyrovnania obchodu. Oceňujú sa na základe všeobecne akceptovaných modelov oceňovania s použitím príslušných výnosových kriviek odvodených od kótovaných úrokových sadzieb.

Pri náraste, resp. poklese čistej hodnoty úrokového alebo menového swapu je s vybranými protistranami zmluvne dohodnuté dorovnávanie kolaterálmi vo forme vkladov s dennou prolongáciou. Úhrada úrokov sa vykonáva na mesačnej báze (pozri pozn. 9 a 19).

Kontrakty futures banka vykazuje na podsúvahových účtoch od uzatvorenia obchodu až do doby vysporiadania v menovitej hodnote podkladového nástroja. Počiatočné marže môžu byť poskytnuté vo forme hotovosti alebo vo forme cenných papierov. O počiatočnom depozite vloženom vo forme cenných papierov sa neúčtuje. Denné vyrovnanie preceňovacích rozdielov na účte marží sa účtuje do výkazu ziskov a strát.

(g) Reverzné obchody

Reverzné obchody sú operácie, pri ktorých banka uskutočňuje dohody o spätnom odkúpení alebo úverové operácie zabezpečené kolaterálom.

Dohody o spätnom odkúpení (repo obchod) sa v súvahe účtujú na strane pasív ako kolaterizovaný prijatý úver, zatiaľ čo položka poskytnutá ako zábezpeka zostáva v súvahe na strane aktív. Poskytnuté cenné papiere v rámci repo obchodu zostávajú stále súčasťou portfólia banky.

Reverzné dohody o spätnom odkúpení (obrátený repo obchod) sa v súvahe účtujú na strane aktív ako kolaterizovaný poskytnutý úver. O prijatých cenných papieroch sa v rámci reverzného repo obchodu neúčtuje.

V prípade odchýlky hodnoty kolaterálu od príslušnej hodnoty úveru, ktorá predstavuje zvýšené kreditné riziko pre protistranu, je požadovaný kolaterál vo forme vkladu. Uvedené vklady sú úročené a denne sa prolongujú (pozri pozn. 12 a 14).

O pôžičkách cenných papierov, ktoré sa realizovali v rámci automatického programu požičiavania cenných papierov (securities lending), banka neúčtuje. Výnosy z týchto transakcií sa účtujú do výkazu ziskov a strát.

(h) Bankovky v obehu

V zmysle Rozhodnutia ECB/2010/29 v znení neskorších predpisov emitujú eurobankovky spoločne národné centrálné banky Eurosystemu a ECB. Celková hodnota bankoviek v obehu je alokovaná jednotlivým centrálnym bankám Eurosystemu v posledný pracovný deň každého mesiaca podľa kľúča na pridelovanie bankoviek. Podiel ECB na celkovej hodnote bankoviek v obehu je vo výške 8%. NBS sa v zmysle uvedeného rozhodnutia podieľa 1,0095% na celko-

vej emisii eurobankoviek Eurosystemu. Podiel na bankovkách v obehu je vykázaný v položke na strane pasív „Bankovky v obehu“ (pozri pozn. 10).

Rozdiel medzi hodnotou alokovaných bankoviek podľa kľúča na pridelovanie bankoviek a hodnotou bankoviek, ktoré sú v skutočnosti v obehu, predstavuje úročenú pohľadávku alebo záväzok v rámci Eurosystemu. Tieto sa vykazujú v položke „Čisté pohľadávky resp. záväzky súvisiace s pridelovaním eurobankoviek v rámci Eurosystemu“.

Úrokový výnos alebo náklad súvisiaci s týmito pohľadávkami resp. záväzkami je vykázaný kompenzovane v položke „Čistý výsledok z úrokov“ vo výkaze ziskov a strát (pozri pozn. 24).

(i) Prerozdelenie zisku ECB

V súlade s Rozhodnutím ECB/2014/57 v znení neskorších predpisov sa výnos ECB, ktorý pozostáva z remunerácie 8% podielu ECB na emisii eurobankoviek a z čistého výnosu z cenných papierov nakúpených ECB v rámci SMP, CBPP3, programu nákupu cenných papierov krytých aktívami (ABSPP) a PSPP, prerozdeľuje medzi jednotlivé centrálné banky Eurosystemu vo forme predbežného prerozdelenia zisku ECB a účtuje sa do roku, v ktorom vznikol (pozri pozn. 27).

V zmysle čl. 33 Štatútu sa zostávajúci čistý zisk ECB prerozdeľuje medzi centrálné banky Eurosystemu po schválení účtovnej zvierky ECB, a to v nasledujúcom kalendárnom roku.

(j) Dlhodobý majetok

Dňom 1. januára 2010 dlhodobý majetok NBS v zmysle Usmernenia ECB zahŕňa dlhodobý hmotný majetok a dlhodobý nehmotný majetok, ktorého vstupná cena je vyššia ako 10 000 EUR a prevádzkovo-technické funkcie sú dlhšie ako jeden rok. Nehnuteľnosti, umelecké diela, nehnuteľné kultúrne pamiatky a zbierky s výnimkou tých, ktoré sú vedené podľa osobitného predpisu (zákon č. 206/2009 Z. z. o múzeách a o galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty v znení neskorších predpisov), sa evidujú v súvahe bez ohľadu na ich vstupnú cenu. Majetok vedený podľa osobitného predpisu sa eviduje v podsúvahe a v odbornej evidencii zbierkových predmetov v obstarávacej cene. Dlhodobý hmotný a nehmotný majetok do 10 000 EUR, ktorý bol obstaraný a uvedený do používania pred 1. januárom 2010, sa naďalej odpisuje tak, ako bol zaradený, až do jeho úplného odpísania.

Majetok klasifikovaný ako dlhodobý majetok na predaj je vykazovaný buď v obstarávacej cene zníženej o oprávky a opravné položky alebo v reálnej hodnote zníženej o náklady spojené s predajom v závislosti od toho, ktorá z týchto hodnôt je nižšia.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2017 – Poznámky
(v tis. EUR)

Odpisová skupina	Doba odpisovania v rokoch
1. Budovy, dlhodobé investície, technické zhodnotenie nehnuteľných kultúrnych pamiatok	30
2. Jednotlivé oddeliteľné súčasti zabudované v stavbách určené na samostatné odpisovanie	4 - 20
3. Inžinierske stavby	20
4. Stroje a zariadenia	2 - 12
5. Dopravné prostriedky	4 - 6
6. Inventár	4 - 12
7. Dlhodobý nehmotný majetok - nakupovaný softvér	2 - 10
8. Ostatný dlhodobý nehmotný majetok	4 resp. podľa zmluvy

(k) Dane

NBS v zmysle § 12 zákona č. 595/2003 Z. z. o daniach z príjmov v znení neskorších predpisov nie je platcom dane z príjmu. Predmetom zdanenia sú iba príjmy, z ktorých sa daň vyberá zrážkou (pozri pozn. 34).

Od 1. júla 2004 je NBS platiteľom dane z pridanej hodnoty podľa zákona č. 222/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov.

(l) Rezervy

Banka tvorí všeobecnú rezervu na finančné riziká voči kurzovým, úrokovým, úverovým rizikám a rizikám vyplývajúcich z pohybu cien zlata (pozri pozn. 20 a 25), ktorá je vykazovaná vo vlastnom imaní banky. Výška a opodstatnenosť tejto rezervy sa každoročne prehodnocuje s dopadom na výkaz ziskov a strát. Rezerva podlieha schváleniu bankovou radou.

Banka tvorí rezervu aj na straty z menovopolitických operácií Eurosystemu (pozri časť B, písm. b).

Ďalej banka tvorí rezervy podľa zákona o účtovníctve (pozri pozn. 20).

(m) Prerozdelenie zisku NBS

V súlade s § 39 ods. 4 zákona o NBS použije banka vytvorený zisk na prídely do rezervného fondu a ďalších fondov vytváraných zo zisku, prípadne na úhradu straty z minulých rokov. Stratu vytvorenú v účtovnom období môže NBS uhradiť z rezervného fondu alebo z iných fondov, alebo banková rada môže rozhodnúť, že sa neuhradená strata prevedie do nasledujúceho účtovného obdobia.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2017 – Poznámky
(v tis. EUR)**C. POZNÁMKY K POLOŽKÁM SÚVAHY A VÝKAZU ZISKOV A STRÁT****1. Zlato a pohľadávky v zlate**

	31.12.2017	31.12.2016	Zmena
Zlato v repo obchode	1 097 554	1 113 951	(16 397)
Zlato uložené v bankách	3 033	3 078	(45)
Zlato v zásobe	1 702	1 728	(26)
	<u>1 102 289</u>	<u>1 118 757</u>	<u>(16 468)</u>

Hodnota zlata vykázaná k 31. decembru 2017 predstavuje 1 019 tisíc ozs zlata (1 019 tisíc ozs zlata k 31. decembru 2016), z toho 1 014 tisíc ozs je použitých pri repo obchodoch, 3 tisíc ozs je uložených ako depozitum v korešpondenčných bankách a 2 tisíc ozs je uložených v banke.

Trhová cena zlata k 31. decembru 2017 bola 1 081,881 EUR/ozs (1 098,046 EUR/ozs k 31. decembru 2016). Zmeny zostatkov účtov súviseli s oceňovacími rozdielmi (pozri pozn. 21).

2. Pohľadávky voči nerezidentom eurozóny v cudzej mene

	31.12.2017	31.12.2016	Zmena
Pohľadávky a záväzky voči MMF	537 434	424 096	113 338
Zostatky v bankách, investície do cenných papierov, zahraničné úvery a ostatné zahraničné aktíva	3 267 882	1 460 919	1 806 963
	<u>3 805 316</u>	<u>1 885 015</u>	<u>1 920 301</u>

Pohľadávky a záväzky voči MMF

	31.12.2017		31.12.2016		Zmena v tis. EUR
	Ekvivalent v mil. XDR	v tis. EUR	Ekvivalent v mil. XDR	v tis. EUR	
Pohľadávky voči MMF:	1 300	1 543 947	1 180	1 505 084	38 863
1) Členská kvóta:	1 001	1 188 685	1 001	1 276 504	(87 819)
a) členský vklad	848	1 006 513	848	1 080 988	(74 475)
b) rezervná pozícia	153	182 172	153	195 516	(13 344)
- devízová časť členskej kvóty	153	182 172	153	195 516	(13 344)
2) Nostro účet v MMF	299	355 262	179	228 580	126 682
Záväzky voči MMF:	848	1 006 513	848	1 080 988	(74 475)
Celková vykazovaná čiastka (netto)		<u>537 434</u>		<u>424 096</u>	<u>113 338</u>

Nostro účet v XDR sa zvýšil najmä v dôsledku nákupov realizovaných v rámci Stálej dohody o kúpe a predaji XDR v celkovej výške 119,7 mil. XDR.

Záväzky voči MMF predstavujú loro účty MMF a k nim prislúchajúci účet valorizácie meny. Hodnota záväzku v domácej mene sa mení v závislosti od reprezentatívneho kurzu MMF. Podstatnú časť záväzku na loro účtoch MMF tvorí hodnota zmenky vo výške 867 740 tis. EUR (858 059 tis. EUR k 31. decembru 2016).

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná zvierka k 31. decembru 2017 – Poznámky
(v tis. EUR)

Banka vedie voči MMF záväzkov z alokácie, ktorý je vykázaný v položke L9 „Protipoložky k zvláštnym právam čerpania prideleným zo strany MMF“ (pozri pozn. 17).

Zostatky v bankách, investície do cenných papierov, zahraničné úvery a ostatné zahraničné aktíva

	31.12.2017	31.12.2016	Zmena
Dlhové cenné papiere	1 299 913	1 050 992	248 921
Ostatné	1 967 969	409 927	1 558 042
	<u>3 267 882</u>	<u>1 460 919</u>	<u>1 806 963</u>

V položke „Dlhové cenné papiere“ banka vykazuje cenné papiere v menách USD, GBP a CNY. K 31. decembru 2017 banka eviduje najmä cenné papiere peňažných finančných inštitúcií.

Položka „Ostatné“ obsahuje najmä peňažné prostriedky na nostro účtoch v cudzej mene.

3. Pohľadávky voči rezidentom eurozóny v cudzej mene

	31.12.2017	31.12.2016	Zmena
Dlhové cenné papiere	439 698	272 141	167 557
Bežné účty	786	591	195
	<u>440 484</u>	<u>272 732</u>	<u>167 752</u>

Dlhové cenné papiere vykazané v tejto položke sú v mene USD a GBP. Podľa emitenta cenných papierov banka eviduje k 31. decembru 2017 najmä cenné papiere peňažných finančných inštitúcií.

4. Pohľadávky voči nerezidentom eurozóny v eurách

	31.12.2017	31.12.2016	Zmena
Dlhové cenné papiere	1 052 339	2 187 045	(1 134 706)
Bežné účty	580	125	455
	<u>1 052 919</u>	<u>2 187 170</u>	<u>(1 134 251)</u>

Podľa emitenta cenných papierov ide najmä o cenné papiere peňažných finančných inštitúcií. Pokles oproti predošlému obdobiu bol najmä z dôvodu predaja cenných papierov.

5. Úvery v eurách poskytnuté úverovým inštitúciám eurozóny v súvislosti s operáciami menovej politiky

	31.12.2017	31.12.2016	Zmena
Hlavné refinančné operácie	0	25 000	(25 000)
Dlhodobejšie refinančné operácie (LTRO)	0	15 000	(15 000)
Cielené dlhodobejšie refinančné operácie (TLTRO)	16 160	46 160	(30 000)
Cielené dlhodobejšie refinančné operácie (TLTRO II)	1 065 540	675 210	390 330
	<u>1 081 700</u>	<u>761 370</u>	<u>320 330</u>

Hlavné refinančné obchody sú pravidelné reverzné transakcie poskytujúce likviditu s týždennou frekvenciou a bežnou splatnosťou jeden týždeň. K 31. decembru 2017 banka neeviduje hlavné refinančné obchody (25 000 tis. EUR k 31. decembru 2016).

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná zvierka k 31. decembru 2017 – Poznámky
(v tis. EUR)

Podľa pravidiel vykonávania menovopolitických operácií v Eurosysteme NBS eviduje 31. decembru 2017 dlhodobejšie refinančné operácie v celkovom objeme 1 081 700 tis. EUR (736 370 tis. EUR k 31. decembru 2016).

V rámci dlhodobejších operácií banka eviduje ciele dlhodobejšie refinančné operácie (TLTRO) so splatnosťou 1 až 3 roky, ktoré sú úročené fixnou úrokovou sadzbou 0,05% p.a. Druhá séria cielejších dlhodobejších refinančných operácií (TLTRO II) uzatvorená v júni 2016 so splatnosťou 4 roky je úročená negatívnou sadzbou pre jednodňové sterilizačné operácie (pozri pozn. 24). Ciele dlhodobejšie refinančné operácie sú zamerané na podporu poskytovania úverov bankami nefinančnému súkromnému sektoru okrem úverov domácnostiam na kúpu nehnuteľností na bývanie.

Dlhodobejšie refinančné operácie (LTRO), ktoré sú uskutočňované prostredníctvom štandardných tendrov so splatnosťou 3 mesiace, k 31. decembru 2017 banka neeviduje (15 000 tis. EUR k 31. decembru 2016).

Riziká vyplývajúce z menovopolitických operácií sú predmetom zdieľania centrálnymi bankami v pomere k ich kapitálovým kľúčom v zmysle čl. 32.4 Štatútu.

6. Ostatné pohľadávky voči úverovým inštitúciám eurozóny v eurách

	31.12.2017	31.12.2016	Zmena
Redistribučný úver	18 435	21 451	(3 016)
Vklady poskytnuté k repo obchodom	0	1 001	(1 001)
Bežné účty	679	683	(4)
	<u>19 114</u>	<u>23 135</u>	<u>(4 021)</u>

Redistribučný úver poskytnutý na financovanie komplexnej bytovej výstavby bol zdelimitovaný z rozdelenia bilancie Štátnej banky Československa. Úroková sadzba na redistribučný úver počas celého roka 2017 zostala na úrovni 0,50% p.a. (0,50% p.a. k 31. decembru 2016).

K 31. decembru 2017 NBS evidovala v podsúvahe prijatú štátnu záruku za poskytnutý redistribučný úver vo výške 19 085 tis. EUR (22 256 tis. EUR k 31. decembru 2016). Čiastka štátnej záruky je tvorená istinou a úrokmi do doby splatnosti úveru.

7. Cenné papiere rezidentov eurozóny v eurách

	31.12.2017	31.12.2016	Zmena
Dlhové cenné papiere držané na účely menovej politiky	19 881 042	13 738 968	6 142 074
Ostatné cenné papiere	203 341	1 341 259	(1 137 918)
	<u>20 084 383</u>	<u>15 080 227</u>	<u>5 004 156</u>

Cenné papiere držané na účely menovej politiky

V položke „Cenné papiere držané na účely menovej politiky“ banka vykazuje cenné papiere nakúpené v rámci programov SMP, CBPP1, CBPP3 a PSPP. Emitované sú verejnou správou a peňažnými finančnými inštitúciami eurozóny.

Nákup cenných papierov v rámci programu CBPP1 bol ukončený v júni 2010 a v rámci programu SMP bol ukončený v septembri 2012. Dôvodom poklesu objemu cenných papierov nakúpených v rámci CBPP1 a SMP oproti predošlému obdobiu vo výške 133 795 tis. EUR bola maturita cenných papierov. Program CBPP3 bol vyhlásený Radou guvernérov ECB v októbri 2014

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná zvierka k 31. decembru 2017 – Poznámky
(v tis. EUR)

a stále pokračuje. Program PSPP vyhlásila Rada guvernérov ECB v januári 2015 s predpokladaným trvaním do konca septembra 2018, v prípade potreby aj dlhšie obdobie. V rámci programu PSPP banka nakupuje cenné papiere emitované vládou Slovenskej republiky, medzinárodnými organizáciami a multilaterálnymi rozvojovými bankami umiestnenými v eurozóne. Podľa článku 3, bodu 5 Rozhodnutia ECB/2015/10 v znení neskorších predpisov o programe nákupu aktív verejného sektora na sekundárnom trhu môže NBS nakupovať aj cenné papiere s negatívnym výnosom do splatnosti prevyšujúcim sadzbu jednoduchovej sterilizačnej operácie. Výnosnosť cenných papierov so zdrojom na území Slovenskej republiky je znížená o zrážkovú daň (pozri pozn. 34).

Cenné papiere nadobudnuté v rámci všetkých menovopolitických programov sú vykazované v amortizovaných cenách a podliehajú testu na zníženie hodnoty. Amortizované a trhové hodnoty cenných papierov držaných na účely menovej politiky sú uvedené v nasledujúcej tabuľke (trhové ocenenie sa nevykazuje v súvahe ani vo výkaze ziskov a strát, je uvedené len pre účely porovnania):

	31.12.2017		31.12.2016		Zmena	
	Amortizovaná hodnota	Trhová hodnota	Amortizovaná hodnota	Trhová hodnota	Amortizovaná hodnota	Trhová hodnota
CBPP1	35 096	36 432	85 655	88 866	(50 559)	(52 434)
CBPP3	2 162 630	2 194 187	2 133 041	2 154 304	29 589	39 883
SMP	327 489	358 309	410 725	458 258	(83 236)	(99 949)
PSPP vládne	8 422 354	8 572 256	6 694 978	6 793 292	1 727 376	1 778 964
PSPP medz.	8 933 473	8 880 406	4 414 569	4 359 097	4 518 904	4 521 309
	19 881 042	20 041 590	13 738 968	13 853 817	6 142 074	6 187 773

Rada guvernérov ECB pravidelne hodnotí finančné riziká súvisiace s cennými papiermi nadobudnutými v rámci menovopolitických programov. Ročné testy na zníženie hodnoty sú vykonávané na základe odhadu spätne získateľných hodnôt stanovených ku koncu roka a sú schválené Radou guvernérov ECB. Na základe výsledkov testu na znehodnotenie cenných papierov nadobudnutých v rámci menovej politiky vykonaného k 31. decembru 2017 a v zmysle rozhodnutia Rady guvernérov ECB v súlade s čl. 32.4 Štatútu, NBS vytvorila rezervu na straty zo znehodnotenia (pozri pozn. 20).

Ostatné cenné papiere

K 31. decembru 2017 banka vykazuje v tejto položke cenné papiere na obchodovanie emitované najmä peňažnými finančnými inštitúciami a verejnou správou eurozóny. Pokles oproti predošlému obdobiu vo výške 1 137 918 tis. EUR bol najmä z dôvodu predajov cenných papierov.

8. Pohľadávky v rámci Eurosystemu

	31.12.2017	31.12.2016	Zmena
Majetková účasť v ECB	262 722	262 722	0
Pohľadávky z prevodu devízových rezerv	447 672	447 672	0
Čisté pohľadávky súvisiace s pridelovaním eurobankoviek v rámci Eurosystemu (pozri pozn. 18)	0	515 486	(515 486)
Ostatné pohľadávky v rámci Eurosystemu (netto)	9 081 697	0	9 081 697
	9 792 091	1 225 880	8 566 211

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná zvierka k 31. decembru 2017 – Poznámky
(v tis. EUR)**Majetková účasť v ECB**

Banka eviduje k 31. decembru 2017 podiel na upísanom základnom imaní ECB v hodnote 83 623 tis. EUR a pohľadávku z úprav podielu NBS na čistom kapitáli ECB vo výške 24 885 tis. EUR.

V zmysle čl. 49.2 Štatútu a rozhodnutia Rady guvernérov ECB prispela NBS do rezervných fondov ECB na krytie kreditného rizika, rizík súvisiacich so zmenami výmenných kurzov, úrokovej miery a ceny zlata a na účty precenenia ECB v objeme 154 214 tis. EUR.

Podiely 28 centrálnych bánk Európskej únie na základnom imaní ECB k 31. decembru 2017 sú nasledovné:

	Kapitálový kľúč na upísovanie základného imania ECB (%)	Upísaný podiel na základnom imaní (EUR)	Splatené základné imanie (EUR)	Eurosystemový kľúč (%) - podiel na splatenom kapitáli ECB
Banque National de Belgique	2,4778	268 222 025,17	268 222 025,17	3,5200
Eesti Pank	0,1928	20 870 613,63	20 870 613,63	0,2739
Deutsche Bundesbank	17,9973	1 948 208 997,34	1 948 208 997,34	25,5674
Central Bank and Financial Services Authority of Ireland	1,1607	125 645 857,06	125 645 857,06	1,6489
Bank of Greece	2,0332	220 094 043,74	220 094 043,74	2,8884
Banco de España	8,8409	957 028 050,02	957 028 050,02	12,5596
Banque de France	14,1792	1 534 899 402,41	1 534 899 402,41	20,1433
Banca d'Italia	12,3108	1 332 644 970,33	1 332 644 970,33	17,4890
Central Bank of Cyprus	0,1513	16 378 235,70	16 378 235,70	0,2150
Latvijas Banka	0,2821	30 537 344,94	30 537 344,94	0,4008
Lietuvos bankas	0,4132	44 728 929,21	44 728 929,21	0,5870
Banque centrale du Luxembourg	0,2030	21 974 764,35	21 974 764,35	0,2884
Central Bank of Malta	0,0648	7 014 604,58	7 014 604,58	0,0921
De Nederlandsche Bank	4,0035	433 379 158,03	433 379 158,03	5,6875
Oesterreichische Nationalbank	1,9631	212 505 713,78	212 505 713,78	2,7888
Banco de Portugal	1,7434	188 723 173,25	188 723 173,25	2,4767
Banka Slovenije	0,3455	37 400 399,43	37 400 399,43	0,4908
Národná banka Slovenska	0,7725	83 623 179,61	83 623 179,61	1,0974
Suomen Pankki – Finlands Bank	1,2564	136 005 388,82	136 005 388,82	1,7849
<i>Medzisúčet za centrálné banky krajín eurozóny*</i>	<i>70,3915</i>	<i>7 619 884 851,40</i>	<i>7 619 884 851,40</i>	<i>100,0000</i>
Българска народна банка (Bulharská národná banka)	0,8590	92 986 810,73	3 487 005,40	
Česká národní banka	1,6075	174 011 988,64	6 525 449,57	
Danmarks Nationalbank	1,4873	161 000 330,15	6 037 512,38	
Magyar Nemzeti Bank	1,3798	149 363 447,55	5 601 129,28	
Narodowy Bank Polski	5,1230	554 565 112,18	20 796 191,71	
Banca Națională a României	2,6024	281 709 983,98	10 564 124,40	
Sveriges Riksbank	2,2729	246 041 585,69	9 226 559,46	
Bank of England	13,6743	1 480 243 941,72	55 509 147,81	
Hrvatska narodna banka	0,6023	65 199 017,58	2 444 963,16	
<i>Medzisúčet za centrálné banky krajín nepatriacich do eurozóny*</i>	<i>29,6085</i>	<i>3 205 122 218,22</i>	<i>120 192 083,17</i>	
Spolu*	100,00	10 825 007 069,61	7 740 076 934,57	

*Medzisúčty a súčty nemusia korešpondovať vzhľadom k zaokrúhleniu.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2017 – Poznámky
(v tis. EUR)

Pohľadávky z prevodu devízových rezerv

NBS vykazuje pohľadávku z prevodu devízových rezerv do ECB v objeme 447 672 tis. EUR (447 672 tis. EUR k 31. decembru 2016) v zmysle čl. 30.1 Štatútu. Pohľadávka sa úročí 85% sadzby pre hlavné refinančné operácie. K 31. decembru 2017 banka neeviduje žiadny úrokový výnos plynúci z pohľadávky z prevodu devízových rezerv z dôvodu 0% p.a. úrokovej sadzby (40 tis. EUR k 31. decembru 2016, pozri pozn. 24).

Ostatné pohľadávky v rámci Eurosystemu (netto)

Pohľadávky v rámci Eurosystemu predstavujú pozíciu NBS voči ostatným členom Európskeho systému centrálnych bánk (ďalej len „ESCB“) z cezhraničných operácií. Túto položku tvorí pohľadávka NBS voči ostatným centrálnym bankám a ECB z operácií realizovaných prostredníctvom TARGET2, ktorá je k 31. decembru 2017 vo výške 8 991 962 tis. EUR (záväzok 5 119 350 tis. EUR k 31. decembru 2016). Pozícia je úročená sadzbou pre hlavné refinančné operácie. Banka k 31. decembru 2017 neeviduje žiadny úrok z dôvodu 0% p.a. úrokovej sadzby (nákladový úrok 5 tis. EUR k 31. decembru 2016, pozri pozn. 24).

Ďalej položku tvorí pohľadávka z menového príjmu vo výške 78 895 tis. EUR (67 094 tis. EUR k 31. decembru 2016, pozri pozn. 28) a pohľadávka z podielu NBS na zisku ECB za rok 2017 vo výške 10 840 tis. EUR (10 604 tis. EUR k 31. decembru 2016, pozri pozn. 27).

9. Ostatné aktíva

	31.12.2017	31.12.2016	Zmena
Dlhodobý hmotný a nehmotný majetok	122 348	128 817	(6 469)
Ostatné finančné aktíva	53 624	57 678	(4 054)
Preceňovacie rozdiely podsúvahových nástrojov	540	714	(174)
Časové rozlíšenie a náklady budúcich období	235 052	194 340	40 712
Neuhradená strata minulých rokov	4 661 980	4 809 810	(147 830)
Ostatné	55 798	124 015	(68 217)
	5 129 342	5 315 374	(186 032)

Dlhodobý hmotný a nehmotný majetok

V tejto položke je vykázaný dlhodobý majetok NBS k 31. decembru 2017:

	Hmotný majetok, preddavky a nedok. invest.	Nehmotný majetok, preddavky a nedok. invest.	S P O L U
Stav v obstarávacej cene k 1.1.2017	257 525	37 825	295 350
Prírastky	1 488	3 627	5 115
Úbytky	3 043	2 781	5 824
Stav v obstarávacej cene k 31.12.2017	255 970	38 671	294 641
Oprávky k 1.1.2017	140 657	28 898	169 555
Prírastky	6 713	2 045	8 758
Úbytky	2 714	284	2 998
Stav oprávok a OP k 31.12.2017	144 656	30 659	175 315
Účtovná hodnota HM a NM k 1.1.2017	116 868	8 927	125 795
Účtovná hodnota HM a NM k 31.12.2017	111 314	8 012	119 326

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná zvierka k 31. decembru 2017 – Poznámky
(v tis. EUR)

K 31. decembru 2017 je evidovaný dlhodobý majetok na predaj vo výške 3 022 tis. EUR (3 022 tis. EUR k 31. decembru 2016).

Ostatné finančné aktíva

	31.12.2017	31.12.2016	Zmena
Podiely vo fonde BISIP CNY	42 684	45 399	(2 715)
Akcie BIS	7 009	7 522	(513)
Listinné akcie RVS, a.s.	3 806	4 632	(826)
Inštitút bankového vzdelávania, n.o.	33	33	0
Akcie SWIFT	92	92	0
	<u>53 624</u>	<u>57 678</u>	<u>(4 054)</u>

K 31. decembru 2017 banka eviduje podiely v rámci programu BISIP CNY realizovaného prostredníctvom nepriameho investovania na onshore čínskom trhu vládnych cenných papierov. Podiel predstavuje 1,57% na celkovej hodnote fondu (1,74% k 31. decembru 2016, pozri časť B, písm. b).

Podiel banky na základom imaní BIS predstavuje 0,51% (0,51% k 31. decembru 2016). Majetková účasť v BIS je vykázaná vo výške splateného podielu (25%). Nesplatená časť podielu (75%) je splatná na požiadanie. Dividendy sú vyplácané v EUR z celkového podielu NBS v BIS vedenom v XDR (pozri pozn. 27).

Podľa zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov je NBS ovládajúcou osobou s väčšinovým podielom na hlasovacích právach v spoločnosti RVS, a.s. Bratislava. Napriek majoritnému vplyvu v RVS, a.s. banka v zmysle § 22 zákona o účtovníctve nezostavuje konsolidovanú účtovnú zvierku. Podiel na základom imaní RVS, a.s. predstavuje 99,54% (77,26% k 31. decembru 2016).

NBS vykazuje od roku 2008 vklad do základného imania spoločnosti Inštitút bankového vzdelávania NBS, n.o. Bratislava. Podiel banky na základnom imaní spoločnosti predstavuje 100%.

Banka eviduje akcie spoločnosti SWIFT, čo predstavuje 0,0245%-ný podiel na základnom imaní (0,0245%-ný podiel k 31. decembru 2016).

Preceňovacie rozdiely podsúvahových nástrojov

K 31. decembru 2017 položka predstavuje kurzový zisk z ocenenia menových swapov vo výške 540 tis. EUR (714 tis. EUR k 31. decembru 2016).

Časové rozlíšenie a náklady budúcich období

Položka predstavuje najmä časové rozlíšenie kupónov z dlhopisov vo výške 201 900 tis. EUR (164 507 tis. EUR k 31. decembru 2016) a hodnotu nakúpených kupónov z dlhopisov vo výške 21 120 tis. EUR (23 360 tis. EUR k 31. decembru 2016).

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2017 – Poznámky
(v tis. EUR)

Ostatné

	31.12.2017	31.12.2016	Zmena
Vklady - kolaterály k derivátom	37 070	106 770	(69 700)
Reálna hodnota úrokových swapov	8 491	6 210	2 281
Investičné úvery poskytnuté zamestnancom	5 789	6 415	(626)
Úrokové futures	920	395	525
Ostatné	3 528	4 225	(697)
	<u>55 798</u>	<u>124 015</u>	<u>(68 217)</u>

Účelom poskytnutých vkladov – kolaterálov k derivátom je zabezpečenie kreditného rizika protistrany v prípade poklesu hodnoty swapu na strane NBS. Medziročný pokles objemu vkladov súvisí s nárastom trhovej ceny úrokových swapov na strane NBS.

10. Bankovky v obehu

	31.12.2017	31.12.2016	Zmena
Eurobankovky v obehu emitované NBS	12 037 721	10 853 665	1 184 056
Eurobankovky neemitované NBS	(219 343)	515 486	(734 829)
Celkový objem eurobankoviek podľa kľúča NBS			
na pridelovanie bankoviek	<u>11 818 378</u>	<u>11 369 151</u>	<u>449 227</u>

K 31. decembru 2017 emitovala banka 12 037 721 tis. EUR, čo je o 219 343 tis. EUR viac (k 31. decembru 2016 o 515 486 tis. EUR menej) v porovnaní s objemom alokovaným NBS podľa kľúča na pridelovanie bankoviek (pozri časť B, bod h). Uvedený rozdiel predstavuje záväzok NBS voči Eurosystemu (pozri pozn. 18).

11. Závazky voči úverovým inštitúciám eurozóny v eurách z operácií menovej politiky

	31.12.2017	31.12.2016	Zmena
Bežné účty pre systém povinných minimálnych rezerv	1 831 084	1 736 725	94 359
Jednodňové sterilizačné obchody	122 000	140 000	(18 000)
	<u>1 953 084</u>	<u>1 876 725</u>	<u>76 359</u>

Bežné účty predstavujú peňažné rezervy úverových inštitúcií, ktoré podľa Štatútu podliehajú systému povinných minimálnych rezerv (ďalej len „PMR“). Systém PMR umožňuje priemerné plnenie peňažných rezerv úverových inštitúcií počas stanovenej udržiavacej periódy, ktorá je zverejnená ECB. PMR sú úročené priemernou sadzbou pre hlavné refinančné operácie Eurosystemu platnou pre danú udržiavaciu periódu. V zmysle rozhodnutia ECB/2014/23 o úročení zostatkov a prebytočných rezerv sa rezervy, ktoré prevyšujú PMR, úročia percentom nula alebo úrokovou sadzbou pre jednodňové sterilizačné operácie podľa toho, ktorá z týchto sadzieb je nižšia. Od 16. marca 2016 ECB uplatňuje pre jednodňové sterilizačné operácie zápornú úrokovú sadzbu vo výške -0,40% p.a.

K 31. decembru 2017 čisté úrokové výnosy plynúce z tohto záväzku predstavujú 3 735 tis. EUR (2 819 tis. EUR k 31. decembru 2016).

Jednodňové sterilizačné obchody predstavujú jednodňové vklady s vopred určenou úrokovou sadzbou vyhlásenou ECB. Účelom týchto vkladov je poskytnúť zmluvným stranám možnosť uložiť krátkodobý prebytok likvidity. K 31. decembru 2017 bola pre tento typ obchodov stanovená záporná úroková sadzba vo výške -0,40% p.a.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2017 – Poznámky
(v tis. EUR)**12. Ostatné záväzky voči úverovým inštitúciám eurozóny v eurách**

	31.12.2017	31.12.2016	Zmena
Záväzky z repo obchodov	563 905	873 026	(309 121)
Záväzky z repo obchodov so zlatom	201 374	214 194	(12 820)
Vklady prijaté k repo obchodom	757	155	602
Medzibankové zúčtovanie na Slovensku (SIPS)	166	170	(4)
Tri-party repo obchody	0	1 700 000	(1 700 000)
	<u>766 202</u>	<u>2 787 545</u>	<u>(2 021 343)</u>

Úroková sadzba pre repo obchody je v rozpätí -0,42 až -0,45% p.a. (-0,20 až -0,35% p.a. k 31. decembru 2016).

13. Záväzky voči ostatným rezidentom eurozóny v eurách

	31.12.2017	31.12.2016	Zmena
Verejná správa	1 290 902	744 362	546 540
Ostatné záväzky	312 309	253 368	58 941
	<u>1 603 211</u>	<u>997 730</u>	<u>605 481</u>

Verejná správa

Banka vykazuje v tejto položke bežné účty štátnej pokladnice.

Ostatné záväzky

	31.12.2017	31.12.2016	Zmena
Bežné účty klientov	63 759	16 456	47 303
Termínované vklady klientov	37 463	32 177	5 286
Bežné účty pomocných finančných inštitúcií	6 094	2 276	3 818
Termínované vklady pomocných finančných inštitúcií	204 993	202 459	2 534
	<u>312 309</u>	<u>253 368</u>	<u>58 941</u>

Banka v tejto položke vedie bežné účty a vklady klientov a pomocných finančných inštitúcií (Fond ochrany vkladov a Garančný fond investícií). Najväčší objem položky Ostatné záväzky predstavujú termínované vklady Fondu ochrany vkladov.

14. Záväzky voči nerezidentom eurozóny v eurách

	31.12.2017	31.12.2016	Zmena
Bežné účty klientov	20 026 450	21 061	20 005 389
Záväzky z prijatých termínovaných vkladov	1 230 000	570 000	660 000
Záväzky z repo obchodov so zlatom	903 498	729 527	173 971
Vklady prijaté k repo obchodom	85	0	85
Záväzky z repo obchodov	0	250 506	(250 506)
	<u>22 160 033</u>	<u>1 571 094</u>	<u>20 588 939</u>

„Bežné účty klientov“ predstavujú finančné prostriedky na účtoch v TARGET2 klientov, ktorí nemajú povinnosť tvoriť a dodržiavať PMR. Úroková sadzba pre bežné účty klientov je -0,40% p.a.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2017 – Poznámky
(v tis. EUR)

Závazky z prijatých termínovaných vkladov predstavujú vklady centrálnych bánk so splatnosťou jeden mesiac s úrokovou sadzbou -0,40% p.a. (-0,40% p.a. k 31. decembru 2016).

15. Závazky voči rezidentom eurozóny v cudzej mene

	31.12.2017	31.12.2016	Zmena
Závazky z repo obchodov	750 505	865 471	(114 966)
Bežné účty štátnej pokladnice v cudzej mene	7	0	7
Závazky z prijatých vkladov	0	47 434	(47 434)
	<u>750 512</u>	<u>912 905</u>	<u>(162 393)</u>

Úroková sadzba pre repo obchody v USD je v rozpätí 1,77 až 4,51% p.a (1,25 až 5,25% p.a k 31. decembru 2016).

16. Závazky voči nerezidentom eurozóny v cudzej mene

	31.12.2017	31.12.2016	Zmena
Závazky z repo obchodov	748 193	347 669	400 524
Závazky z repo obchodov so zlatom	0	232 669	(232 669)
Závazky z prijatých vkladov	95 889	279 860	(183 971)
	<u>844 082</u>	<u>860 198</u>	<u>(16 116)</u>

Pokles záväzkov z repo obchodov so zlatom bol v dôsledku ich splatenia v januári 2017.

Úroková sadzba pre repo obchody v GBP je v rozpätí 0,66 až 0,70% p.a. a v USD je v rozpätí 2,00 až 6,75% p.a. (1,37 až 1,40% p.a. k 31. decembru 2016). Úroková sadzba pre prijaté vklady v USD je v rozpätí od 1,75 až 6,50% p.a. (1,25 až 1,70% p.a. k 31. decembru 2016).

17. Protipoložky k zvláštnym právam čerpania prideleným zo strany MMF

Banka vedie k 31. decembru 2017 voči MMF záväzkov z alokácie vo výške 404 353 tis. EUR (433 972 tis. EUR k 31. decembru 2016). Hodnota záväzku z alokácie je vedená v XDR. MMF alokoval Slovenskej republike v rámci všeobecnej alokácie 265 mil. XDR a v rámci špeciálnej alokácie 75 mil. XDR.

18. Závazky v rámci Eurosystemu

Táto položka predstavuje čistý záväzok súvisiaci s alokáciou eurobankoviek v rámci Eurosystemu vo výške 219 343 tis. EUR (pohľadávka 515 486 tis. EUR k 31. decembru 2016, pozri pozn. 10), úročný hlavnou refinančnou sadzbou. K 31. decembru 2017 banka neeviduje žiadny nákladový úrok plynúci zo záväzku súvisiaceho s alokáciou eurobankoviek v rámci Eurosystemu z dôvodu 0% p.a. úrokovej sadzby (úrokové výnosy 77 tis. EUR k 31. decembru 2016, pozri pozn. 24).

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2017 – Poznámky
(v tis. EUR)**19. Ostatné záväzky**

	31.12.2017	31.12.2016	Zmena
Preceňovacie rozdiely podsúvahových nástrojov	11 923	6 858	5 065
Časové rozlíšenie a príjmy budúcich období	16 918	15 105	1 813
Ostatné	325 646	316 091	9 555
	<u>354 487</u>	<u>338 054</u>	<u>16 433</u>

Preceňovacie rozdiely podsúvahových nástrojov

K 31. decembru 2017 položka predstavuje kurzovú stratu z ocenenia menových swapov.

Časové rozlíšenie a príjmy budúcich období

Najväčší objem položky časového rozlíšenia k 31. decembru 2017 predstavujú nákladové úroky z úrokových swapov v EUR vo výške 9 969 tis. EUR (12 442 tis. EUR k 31. decembru 2016).

Ostatné

	31.12.2017	31.12.2016	Zmena
Euromince v obehu	175 605	163 864	11 741
Bankovky v SKK v obehu	72 650	73 785	(1 135)
Mince v SKK v obehu	23 186	23 188	(2)
Reálna hodnota úrokových swapov	14 718	29 676	(14 958)
Vklady - kolaterály k derivátom	5 900	1 300	4 600
Ostatné	33 587	24 278	9 309
	<u>325 646</u>	<u>316 091</u>	<u>9 555</u>

Hodnota úrokových swapov k 31. decembru 2017 predstavuje kumulovanú koncoročnú stratu z precenenia, ktorá je v zmysle Usmernenia ECB postupne amortizovaná do hospodárskeho výsledku ako súčasť čistých realizovaných ziskov z úrokových swapov (pozri pozn. 25).

Účelom prijatých vkladov – kolaterálov k derivátom je zabezpečenie kreditného rizika NBS v prípade poklesu hodnoty swapu z pozície protistrany. Medziročný nárast objemu vkladov súvisí s poklesom trhovej ceny úrokových swapov u protistrany.

20. Rezervy

	31.12.2017	31.12.2016	Zmena
Všeobecná rezerva na finančné riziká	630 000	630 000	0
Rezerva na straty z menovopolitických operácií	756	0	756
Ostatné	13 093	8 313	4 780
	<u>643 849</u>	<u>638 313</u>	<u>5 536</u>

Všeobecná rezerva na finančné riziká sa vytvára s cieľom zabezpečenia sa voči kurzovému, úrokovému, úverovému riziku a rizikám vyplývajúcim z pohybu cien zlata. Výška rezervy sa prehodnotila k 31. decembru 2017 a zodpovedá odhadu možnej straty v budúcich obdobiach pri zohľadnení historických scenárov vývoja na finančných trhoch vo vzťahu k celkovým investičným rezervám NBS a časti menovopolitického portfólia. Pri tvorbe rezervy bol zohľadnený aj možný dopad rizik vyplývajúcich z menovopolitických refinančných operácií NBS a účasti na intervenčných nákupných programoch ECB. Na základe rozhodnutia bankovej rady sa rezerva použije na krytie budúcich strát z finančných činností (pozri časť B, písm. I a pozn. 25).

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2017 – Poznámky
(v tis. EUR)

Na základe výsledkov testu na znehodnotenie cenných papierov nakúpených v rámci programu nákupu cenných papierov podnikového sektora (ďalej len „CSPP“) Rada guvernérov ECB rozhodla o vytvorení rezervy na straty z menovopolitických operácií v celkovej výške 68 871 tis. EUR. Pri výpočte rezervy bola zohľadnená skutočnosť, že cenný papier bol v januári 2018 predaný. Uvedený postup je v súlade s postupmi definovanými v Usmernení ECB pre udalosti po súvahovom dni. V zmysle čl. 32.4 Štatútu sú všetky straty súvisiace s držbou cenných papierov nakúpených v rámci programu CSPP, ktoré by sa mali zrealizovať, zdieľané národnými centrálnymi bankami Eurosystemu proporcionálne podľa kľúča na splatenom kapitáli ECB. Vzhľadom na uvedené NBS vytvorila rezervu vo výške jej percentuálneho podielu na splatenom kapitáli ECB platnom v roku 2017 vo výške 756 tis. EUR (pozri časť B, písm. b a pozn. 28).

V položke ostatné rezervy vykazuje banka k 31. decembru 2017 najmä rezervy na záväzky voči zamestnancom vo výške 8 501 tis. EUR (7 269 tis. EUR k 31. decembru 2016).

21. Účty precenenia

	31.12.2017	31.12.2016	Zmena
Oceňovacie rozdiely z ocenenia zlata	469 055	485 523	(16 468)
Oceňovacie rozdiely z ocenenia cenných papierov	12 799	40 783	(27 984)
Oceňovacie rozdiely z ocenenia derivátov	8 491	6 210	2 281
Oceňovacie rozdiely z ocenenia cudzej meny	10 977	1 602	9 375
Oceňovacie rozdiely z ocenenia podielov vo fonde BISIP	3 273	3 381	(108)
	<u>504 595</u>	<u>537 499</u>	<u>(32 904)</u>

22. Základné imanie a rezervné fondy

V tejto položke sa vykazuje štatutárny fond, ktorý predstavuje splatený kapitál prevzatý z rozdelenia Bilancie aktív a pasív bývalej ŠBČS, ktorý je od vzniku NBS v rovnakej výške 15 490 tis. EUR, a prevzaté základné imanie Úradu pre finančný trh (ďalej len „ÚFT“) vo výške 551 tis. EUR. ÚFT bol s účinnosťou od 1. januára 2006 zo zákona zrušený a pričlenený do NBS.

Rezervné fondy tvorí rezervný fond a kapitálový fond.

Zostatok rezervného fondu NBS k 31. decembru 2017 je vo výške 340 874 tis. EUR (340 874 tis. EUR k 31. decembru 2016). Rezervný fond je tvorený prídelmi z vytvoreného zisku z minulých rokov vo výške 337 412 tis. EUR. Po pričlenení ÚFT do NBS bol k 1. januáru 2006 do rezervného fondu NBS prevedený rezervný fond ÚFT vo výške 3 462 tis. EUR.

Zostatok kapitálového fondu NBS k 31. decembru 2017 je vo výške 882 tis. EUR (882 tis. EUR k 31. decembru 2016).

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2017 – Poznámky
(v tis. EUR)

Prehľad zmien na účtoch vlastného imania a kumulovaných strát

	Štatutárny fond	Kapitálový fond	Rezervný fond	Všeobecná rezerva na finančné riziká	Fondy z oceňovacích rozdielov zisk/(strata)	Zmena účtovných metód	Neuhradená (strata) minulých rokov	Hospodársky výsledok bežného roka zisk	Vlastné imanie
1. Stav k 31.12.2016	16 041	882	340 874	630 000	537 499	805	(4 809 810)	147 025	(3 136 684)
2. Prevod zisku zo zmeny účtovných metód do neuhradenej straty min. r.						(805)	805		
3. Prevod zisku za rok 2016 do neuhradenej straty min. r.							147 025	(147 025)	
4. Prevod do štatutárneho fondu									
5. Prevod do rezervných fondov									
6. Zmena všeobecnej rezervy na finančné riziká									
7. Zmena oceňovacích rozdielov z cenných papierov					(27 984)				(27 984)
8. Zmena oceňovacích rozdielov z derivátov					2 281				2 281
9. Zmena oceňovacích rozdielov zo zlata					(16 468)				(16 468)
10. Zmena oceňovacích rozdielov cudzích mien					9 375				9 375
11. Zmena oceňovacích rozdielov podielov vo fonde BISIP					(108)				(108)
12. Zisk bežného účtovného obdobia								127 712	127 712
13. Zmena za účtovné obdobie					(32 904)	(805)	147 830	(19 313)	94 808
14. Stav k 31.12.2017	16 041	882	340 874	630 000	504 595		(4 661 980)	127 712	(3 041 876)

23. Podsúvahové nástroje

	31.12.2017		31.12.2016		Zmena	
	Pohľadávky	Závazky	Pohľadávky	Závazky	Pohľadávky	Závazky
Menové swapy v EUR	2 093 482	99 468	443 783	446 561	1 649 699	(347 093)
Menové swapy v USD	96 781	106 729	442 615	47 434	(345 834)	59 295
Menové swapy v CNY	0	15 504	0	0	0	15 504
Menové swapy v GBP	1 364	12 398	0	0	1 364	12 398
Menové swapy v CHF	0	0	0	398 547	0	(398 547)
Menové swapy v JPY	0	10 814	0	0	0	10 814
Menové swapy v CZK	0	1 958 097	0	0	0	1 958 097
	2 191 626	2 203 010	886 398	892 542	1 305 228	1 310 468

	31.12.2017		31.12.2016		Zmena	
	Pohľadávky	Závazky	Pohľadávky	Závazky	Pohľadávky	Závazky
Úrokové futures v EUR	0	50 000	0	55 000	0	(5 000)
Úrokové futures v GBP	169 066	312 208	0	0	169 066	312 208
Úrokové futures v USD	0	10 006	0	0	0	10 006
	169 066	372 213		55 000	169 066	317 213

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2017 – Poznámky
(v tis. EUR)

24. Čistý výsledok z úrokov

	31.12.2017	31.12.2016	Zmena
Investície v EUR, z toho:	23 179	25 249	(2 070)
čistý výnos z cenných papierov	9 989	25 230	(15 241)
čistý náklad z derivátov	(10 579)	(19 095)	8 516
čistý výnos z repo obchodov	10 952	16 387	(5 435)
čistý výnos z bežných účtov a termín. vkladov	12 716	2 607	10 109
ostatné	101	120	(19)
Investície v cudzej mene, z toho:	8 380	1 749	6 631
čistý výnos z cenných papierov	26 582	19 891	6 691
čistý výnos/(náklad) z derivátov	2 236	(4 701)	6 937
čistý náklad z bežných účtov a termín. vkladov	(3 220)	(2 346)	(874)
čistý náklad z repo obchodov	(18 026)	(11 152)	(6 874)
kompensácia s MF SR	808	57	751
Menovopolitické operácie, z toho:	79 355	67 994	11 361
čistý výnos z cenných papierov	79 349	66 151	13 198
čistý náklad z vkladov a úverov	(3 729)	(976)	(2 753)
čistý výnos z PMR	3 735	2 819	916
Remunerácia pohľadávky z prevodu devízových rezerv	0	40	(40)
Remunerácia eurobankoviek	0	77	(77)
Remunerácia TARGET2	0	(5)	5
	<u>110 914</u>	<u>95 104</u>	<u>15 810</u>

Pokles čistých úrokových výnosov z investícií v euro súvisí najmä so znížením čistého úrokového výnosu z cenných papierov v dôsledku poklesu objemu portfólia cenných papierov (pozri pozn. 7). K 31. decembru 2017 banka neeviduje žiadny úrok z remunerácie pohľadávky z prevodu devízových rezerv, remunerácie bankoviek a remunerácie TARGET2 z dôvodu 0% p.a. úrokovej sadzby (pozri pozn. 8 a 18). Nárast úrokových výnosov z menovopolitických operácií je dôsledkom pokračujúcich nákupov cenných papierov držaných za účelom menovej politiky (pozri pozn. 7).

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná zvierka k 31. decembru 2017 – Poznámky
(v tis. EUR)

V dôsledku zavedenia záporných úrokových sadzieb na finančných trhoch od roku 2014 a spôsobu vykazovania (pozri časť B, písm. c) NBS eviduje k 31. decembru 2017 nasledujúce brutto úrokové výnosy a brutto úrokové náklady:

	Bil. položka	31.12.2017	31.12.2016	Zmena
Investície v EUR				
Úrokové výnosy brutto, z toho:		18 865	14 884	3 981
Repo obchody	L3, L6	4 929	11 394	(6 465)
Bežné účty a termínované vklady	L6	13 936	3 490	10 446
Úrokové náklady brutto, z toho:		(13)	(13)	0
Bežné účty	A6	(13)	(13)	0
Investície v cudzej mene				
Úrokové náklady brutto, z toho:		(58)	(1)	(57)
Bežné účty	A2, A3	(58)	(1)	(57)
Menovopolitické operácie				
Úrokové výnosy brutto, z toho:		3 928	2 895	1 033
PMR	L2	3 735	2 866	869
Jednodňové sterilizačné obchody	L2	193	29	164
Úrokové náklady brutto, z toho:		(3 940)	(1 287)	(2 653)
Dlhodobejšie refinančné operácie	A5	(3 940)	(1 287)	(2 653)

Úrokové sadzby vyhlásené ECB:

Účinnosť od	Jednodňové refinančné operácie	Hlavné refinančné operácie	Jednodňové sterilizačné operácie
16.3.2016	0,25% p.a	0,00% p.a	-0,40% p.a

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2017 – Poznámky
(v tis. EUR)

25. Čistý výsledok z finančných operácií, zníženia hodnoty a rezerv na krytie rizík

	31.12.2017	31.12.2016	Zmena
Realizované zisky z finančných operácií	32 513	43 201	(10 688)
Čisté zisky z úrokových swapov	12 851	20 239	(7 388)
Čisté zisky z predaja cenných papierov	18 720	5 077	13 643
Čisté kurzové zisky	942	17 885	(16 943)
Zníženie hodnoty finančných aktív a pozícií	(12 611)	(14 097)	1 486
Straty z ocenenia úrokových swapov	(1 158)	(8 983)	7 825
Straty z ocenenia cenných papierov	(4 460)	(3 561)	(899)
Straty z ocenenia cudzej meny	(6 993)	(1 553)	(5 440)
Tvorba a použitie rezerv na kurzové, úrokové a úverové riziká a riziká vyplývajúce z ceny zlata	0	30 000	(30 000)
Všeobecná rezerva na finančné riziká	0	30 000	(30 000)
	<u>19 902</u>	<u>59 104</u>	<u>(39 202)</u>

26. Čistý výsledok z poplatkov a provízií

	31.12.2017	31.12.2016	Zmena
Poplatky a provízie z investičného portfólia, z toho:	117	(48)	165
Čistá strata z operácií s bankami	(71)	(387)	316
Čistý zisk z operácií s klientami	216	216	0
Čistý zisk z operácií s cennými papiermi	10	153	(143)
Čistá strata z úrokových futures	(5)	(3)	(2)
Ostatné	(33)	(27)	(6)
Poplatky a provízie z menovopolitických operácií, z toho:	963	(162)	1 125
Čistá strata z operácií s bankami	(564)	(400)	(164)
Čistý zisk z operácií s cennými papiermi	1 527	238	1 289
Čistý zisk z výmeny euromincí	70	64	6
	<u>1 150</u>	<u>(146)</u>	<u>1 296</u>

27. Výnos z akcií a podielových účastí

	31.12.2017	31.12.2016	Zmena
Podiel na zisku ECB z bežného roka	10 840	10 604	236
Podiel na zisku ECB z predchádzajúceho roka	2 490	2 959	(469)
Dividendy z akcií BIS	1 051	774	277
	<u>14 381</u>	<u>14 337</u>	<u>44</u>

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná zvierka k 31. decembru 2017 – Poznámky
(v tis. EUR)

28. Čistý výsledok zo systému združovania menového príjmu

Menový príjem v zmysle čl. 32.1 Štatútu a Rozhodnutia ECB/2016/36 o alokácii menového príjmu národných centrálnych bánk zúčastnených členských štátov v znení neskorších predpisov predstavuje čistý ročný príjem z aktív národnej centrálnej banky, ktoré sú vedené ako protihodnota bankoviek v obehú a depozitných záväzkov úverových inštitúcií. Menový príjem vplyva z plnenia úloh menovej politiky ESCB.

Menový príjem sa rozdeľuje po ukončení hospodárskeho roka v pomere, ktorý zodpovedá podielu NBS na splatenom kapitáli ECB (1,0974%).

Združený menový príjem za rok 2017, ktorým NBS prispela do celkového koša menového príjmu Eurosystemu, bol vo výške 39 474 tis. EUR. Menový príjem zodpovedajúci 1,0974%-nému podielu NBS bol vo výške 118 402 tis. EUR. Rozdiel vo výške 78 928 tis. EUR (67 098 tis. EUR k 31. decembru 2016) predstavuje čistý výsledok zo systému združovania menového príjmu. Korekciou menového príjmu Eurosystemu za rok 2016 sa NBS znížili výnosy o 33 tis. EUR (korekciou za rok 2015 sa znížili výnosy o 4 tis. EUR k 31. decembru 2016).

V tejto položke banka vykazuje podiel na rezerve voči stratám zo znehodnotenia z menovopolitických operácií vo výške 756 tis. EUR v súvislosti s cenným papierom držaným v CSPP portfóliu (pozri pozn. 20).

29. Ostatné výnosy a ostatné náklady

Najvýznamnejší podiel na „Ostatných výnosoch“ banky k 31. decembru 2017 predstavujú výnosy z poplatkov a príspevkov subjektov finančného trhu v objeme 8 186 tis. EUR (6 787 tis. EUR k 31. decembru 2016), prijaté poplatky za platobné systémy vo výške 3 011 tis. EUR (2 828 tis. EUR k 31. decembru 2016) a tržby z predaja pamätných a zberateľských mincí v sume 1 473 tis. EUR (1 655 tis. EUR k 31. decembru 2016).

„Ostatné náklady“ banky k 31. decembru 2017 predstavujú najmä náklady na razbu obehových a zberateľských mincí vrátane nákladov služieb s tým súvisiacich vo výške 4 359 tis. EUR (4 002 tis. EUR k 31. decembru 2016).

30. Personálne náklady

	31.12.2017	31.12.2016	Zmena
Mzdy a odmeny	(29 678)	(27 633)	(2 045)
Sociálne náklady	(10 875)	(9 726)	(1 149)
Ostatné náklady na zamestnancov	(5 020)	(6 403)	1 383
	<u>(45 573)</u>	<u>(43 762)</u>	<u>(1 811)</u>

K 31. decembru 2017 bol priemerný prepočítaný počet zamestnancov 1 094 (1 063 k 31. decembru 2016), z toho 104 vedúcich zamestnancov (102 k 31. decembru 2016).

Mzdy a zamestnanecké požitky členov bankovej rady za rok 2017 predstavovali 617 tis. EUR (601 tis. EUR za rok 2016). K 31. decembru 2017 banka neeviduje žiadne nesplatené úvery voči členom bankovej rady, rovnako k 31. decembru 2016.

V spolupráci s doplnkovými dôchodkovými spoločnosťami vytvorila NBS pre svojich zamestnancov program doplnkového dôchodkového sporenia. Príspevok na doplnkové dôchodkové sporenie je súčasťou položky „Ostatné náklady na zamestnancov“.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2017 – Poznámky
(v tis. EUR)

31. Administratívne náklady

K 31. decembru 2017 tvoria túto položku najmä náklady na opravy a udržiavanie, technickú podporu a údržbu informačných systémov, spotrebu energie a telekomunikačné náklady v celkovom objeme 9 707 tis. EUR (9 339 tis. EUR k 31. decembru 2016).

Náklady na audit a na overenie účtovnej závierky audítorom boli k 31. decembru 2017 vo výške 86 tis. EUR (68 tis. EUR k 31. decembru 2016). Banka neevviduje k 31. decembru 2017 žiadne náklady na uisťovacie a audítorske služby a daňové poradenstvo v zmysle § 18 ods. 6 zákona o účtovníctve.

32. Odpisy dlhodobého hmotného a nehmotného majetku

	31.12.2017	31.12.2016	Zmena
Odpisy dlhodobého hmotného majetku	(6 713)	(6 707)	(6)
Odpisy dlhodobého nehmotného majetku	(2 045)	(1 641)	(404)
	<u>(8 758)</u>	<u>(8 348)</u>	<u>(410)</u>

33. Služby súvisiace s výrobou bankoviek

K 31. decembru 2017 náklady na tlač eurobankoviek predstavovali 93 tis. EUR (6 107 tis. EUR k 31. decembru 2016).

34. Daň z príjmu a ostatné položky znižujúce príjem

V zmysle § 43 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov je NBS platiteľom dane z výnosov (príjmov), ktoré jej plynú z dlhopisov emitovaných na území Slovenskej republiky. Za rok 2017 NBS odviedla zrážkovú daň vo výške 28 460 tis. EUR (18 057 tis. EUR k 31. decembru 2016). Zvýšenie oproti predošlému obdobiu vo výške 10 403 tis. EUR bolo z dôvodu nárastu cenných papierov realizovaných za účelom menovej politiky (pozri pozn. 7).

35. Hospodársky výsledok

Hospodársky výsledok banky k 31. decembru 2017 predstavuje zisk vo výške 127 712 tis. EUR (zisk 147 025 tis. EUR k 31. decembru 2016). Najväčší podiel na zisku predstavujú čisté úrokové výnosy (pozri pozn. 24).

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná zvierka k 31. decembru 2017 – Poznámky
(v tis. EUR)

**D. UDALOSTI, KTORÉ NASTALI MEDZI DŇOM, KU KTORÉMU SA ZOSTAVUJE
ÚČTOVNÁ ZÁVIERKA, A DŇOM ZOSTAVENIA ÚČTOVNEJ ZÁVIERKY**

V súlade s čl. 33 Štatútu rozhodla Rada guvernérov ECB na svojom zasadnutí dňa 21. februára 2018 o rozdelení čistého zisku ECB za rok 2017 medzi jednotlivé centrálné banky, a to v pomere podľa kľúča na splatenom kapitáli ECB. Výnos NBS z rozdelenia zisku vo výške 3 150 tis. EUR je zaúčtovaný do účtovného obdobia 2018.

Mgr. Ľudovít Ódor bol vymenovaný do funkcie viceguvernéra NBS na šesťročné funkčné obdobie s účinnosťou od 20. februára 2018.

Po 31. decembri 2017 nenastali významné udalosti, ktoré by si vyžadovali ďalšie úpravy v účtovnej zavierke za rok 2017.

Bratislava, 6. marca 2018

doc. Ing. Jozef Makúch, PhD.
guvernér

Ing. Miroslav Uhrin
výkonný riaditeľ
úsek finančného riadenia,
bankových obchodov
a informačných technológií

Ing. Katarína Taragelová
riaditeľka
odbor finančného riadenia

Deloitte.

Deloitte Audit s.r.o.
Digital Park II, Einsteinova 23
851 01 Bratislava
Slovenská republika

Tel: +421 2 582 49 111
Fax: +421 2 582 49 222
deloitteSK@deloitteCE.com
www.deloitte.sk

Zapísaná v Obchodnom registri
Okresného súdu Bratislava I
Oddiel Sro, vložka č. 4444/B
IČO: 31 343 414
IČ pre DPH: SK2020325516

Národná banka Slovenska

DODATOK SPRÁVY NEZÁVISLÉHO AUDÍTORA K VÝROČNEJ SPRÁVE v zmysle § 27 odsek 6 zákona č. 423/2015 Z. z.

Bankovej rade Národnej banky Slovenska:

- I. Overili sme účtovnú závierku Národnej banky Slovenska (ďalej len „banka“ alebo „NBS“) k 31. decembru 2017 uvedenú na stranách 69 – 99 priloženej výročnej správy banky, ku ktorej sme dňa 6. marca 2018 vydali správu nezávislého audítora z auditu účtovnej závierky v nasledujúcom znení:

SPRÁVA Z AUDITU ÚČTOVNEJ ZÁVIERKY

Názor

Uskutočnili sme audit účtovnej závierky Národnej banky Slovenska (ďalej len „banka“ alebo „NBS“), ktorá zahŕňa súvahu k 31. decembru 2017, výkaz ziskov a strát za rok, ktorý sa skončil k uvedenému dátumu, a poznámky, ktoré obsahujú súhrn významných účtovných zásad a účtovných metód.

Podľa nášho názoru, priložená účtovná závierka poskytuje pravdivý a verný obraz finančnej situácie banky k 31. decembru 2017 a výsledku jej hospodárenia za rok, ktorý sa skončil k uvedenému dátumu v súlade s Usmernením Európskej centrálnej banky z 3. novembra 2016 o právnom rámci pre účtovníctvo a finančné výkazníctvo v Európskom systéme centrálnych bánk č. ECB/2016/34 (ďalej len „usmernenie ECB“) a zákonom č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“).

Základ pre názor

Audit sme uskutočnili v súlade s Medzinárodnými audítorskými štandardmi. Naša zodpovednosť podľa týchto štandardov sa bližšie uvádza v odseku *Zodpovednosť audítora za audit účtovnej závierky*. Od banky sme nezávislí podľa ustanovení zákona č. 423/2015 Z. z. o štatutárnom audite a o zmene a doplnení zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štatutárnom audite“) týkajúcich sa etiky vrátane Etického kódexu audítora, ktoré sú relevantné pre náš audit účtovnej závierky, a splnili sme aj ostatné požiadavky týchto ustanovení týkajúcich sa etiky. Sme presvedčení, že získané audítorské dôkazy poskytujú dostatočný a vhodný základ pre náš názor.

Iná skutočnosť

Audit účtovnej závierky spoločnosti Národnej banky Slovenska za rok končiaci sa 31. decembra 2016 vykonal iný audítora, ktorý dňa 14. marca 2017 vyjadril k tejto účtovnej závierke nepodmienený názor.

Zodpovednosť Bankovej rady NBS za účtovnú závierku

Banková rada NBS zodpovedá za zostavenie a verné zobrazenie účtovnej závierky tak, aby poskytovala pravdivý a verný obraz v súlade s usmernením ECB a zákonom o účtovníctve, a za interné kontroly, ktoré Banková rada NBS považuje za potrebné pre zostavenie účtovnej závierky, aby neobsahovala významné nesprávnosti, či už v dôsledku podvodu alebo chyby.

Pri zostavovaní účtovnej závierky Banková rada NBS zodpovedá za zhodnotenie schopnosti banky nepretržite pokračovať vo svojej činnosti, za opísanie skutočností týkajúcich sa nepretržitého pokračovania v činnosti, ak je to potrebné, a za použitie predpokladu nepretržitého pokračovania v činnosti v účtovníctve, kde by mala v úmysle banku zlikvidovať alebo ukončiť jej činnosť, alebo by nemala inú reálnu možnosť než tak urobiť.

Zodpovednosť audítora za audit účtovnej závierky

Našou zodpovednosťou je získať primerané uistenie, či účtovná závierka ako celok neobsahuje významné nesprávnosti, či už v dôsledku podvodu alebo chyby, a vydať správu audítora, ktorá obsahuje názor audítora. Primerané uistenie predstavuje vysoký stupeň uistenia, ale nie záruku, že audit vykonaný podľa Medzinárodných audítorských štandardov vždy odhalí prípadnú významnú nesprávnosť. Nesprávnosti môžu vzniknúť v dôsledku podvodu alebo chyby a považujú sa za významné, ak by bolo opodstatnené očakávať, že jednotlivito alebo v súhrne ovplyvnia ekonomické rozhodnutia používateľov, ktoré boli prijaté na základe tejto účtovnej závierky.

Deloitte označuje jednu, resp. viacero spoločností Deloitte Touche Tohmatsu Limited, britskej súkromnej spoločnosti s ručením obmedzeným zárukou (UK private company limited by guarantee), a jej členských firiem. Každá z týchto firiem predstavuje samostatný a nezávislý právny subjekt. Podrobný opis právnej štruktúry združenia Deloitte Touche Tohmatsu Limited a jeho členských firiem sa uvádza na adrese www.deloitte.com/sk/o-nas.

Spoločnosť Deloitte poskytuje služby v oblasti auditu, daní, práva, podnikového a transakčného poradenstva klientom v mnohých odvetviach verejného a súkromného sektora. Vďaka globálnej prepojenej sieti členských firiem vo viac ako 150 krajinách má Deloitte svetové možnosti a dôkladnú znalosť miestneho prostredia, a tak môže pomáhať svojim klientom dosahovať úspechy na všetkých miestach ich pôsobnosti. Približne 245 000 odborníkov spoločnosti Deloitte sa usiluje konať tak, aby vytvárali hodnoty, na ktorých záleží.

V rámci auditu v súlade s Medzinárodnými audítorskými štandardmi uplatňujeme odborný úsudok a zachovávame profesionálny skepticizmus počas celého auditu. Okrem toho:

- Identifikujeme a posudzujeme riziká významnej nesprávnosti účtovnej závierky, či už v dôsledku podvodu alebo chyby, navrhujeme a vykonávame audítorské postupy reagujúce na tieto riziká a získavame audítorské dôkazy, ktoré sú dostatočné a vhodné na poskytnutie základu pre názor audítora. Riziko neodhalenia významnej nesprávnosti v dôsledku podvodu je vyššie ako riziko v dôsledku chyby, pretože podvod môže zahŕňať tajnú dohodu, falšovanie, úmyselné vynechanie, nepravdivé vyhlásenie alebo obídanie internej kontroly.
 - Oboznamujeme sa s internými kontrolami relevantnými pre audit, aby sme mohli navrhnúť audítorské postupy vhodné za daných okolností, ale nie aby sme vyjadrili názor na efektívnosť interných kontrol banky.
 - Hodnotíme vhodnosť použitých účtovných zásad a účtovných metód, ako aj primeranosť účtovných odhadov a súvisiacich informácií zverejnených Bankovou radou NBS.
 - Predkladáme záver o tom, či Banková rada NBS vhodne používa účtovnú zásadu nepretržitého pokračovania v činnosti, a na základe získaných audítorských dôkazov záver o tom, či existuje významná neistota v súvislosti s udalosťami alebo okolnosťami, ktoré by mohli významne spochybniť schopnosť banky nepretržite pokračovať v činnosti. Ak dospejeme k záveru, že významná neistota existuje, sme povinní upozorniť v našej správe audítora na súvisiace informácie uvedené v účtovnej závierke alebo, ak sú takéto zverejnené informácie nedostatočné, modifikovať náš názor. Naše závery však vychádzajú z audítorských dôkazov získaných do dátumu vydania našej správy audítora. Budúce udalosti alebo okolnosti však môžu spôsobiť, že banka prestane pokračovať v nepretržitej činnosti.
 - Hodnotíme celkovú prezentáciu, štruktúru a obsah účtovnej závierky vrátane zverejnených informácií, ako aj to, či účtovná závierka verne zobrazuje uskutočnené transakcie a udalosti.
- II. Správa k ďalším požiadavkám zákonov a iných právnych predpisov

Správa k informáciám, ktoré sa uvádzajú vo výročnej správe – dodatok správy nezávislého audítora

Banková rada NBS je zodpovedná za informácie uvedené vo výročnej správe zostavenej podľa požiadaviek zákona o účtovníctve a zákona o NBS č. 566/1992 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej len "zákon o NBS"). Naš vyššie uvedený názor na účtovnú závierku sa nevzťahuje na iné informácie vo výročnej správe.

V súvislosti s auditom účtovnej závierky sme zodpovední za oboznámenie sa s informáciami uvedenými vo výročnej správe a za vyhodnotenie, či tieto informácie nie sú vo významnom nesúlade s účtovnou závierkou alebo našimi poznatkami, ktoré sme získali počas auditu účtovnej závierky, alebo sa inak zdajú byť významne nesprávne.

Vyhodnotili sme, či výročná správa banky obsahuje informácie, ktorých uvedenie vyžaduje zákon o účtovníctve a zákon o NBS.

Podľa nášho názoru, na základe prác vykonaných počas auditu účtovnej závierky:

- informácie uvedené vo výročnej správe zostavenej za rok 2017 sú v súlade s účtovnou závierkou za daný rok,
- výročná správa obsahuje informácie podľa zákona o účtovníctve a zákona o NBS.

Okrem toho, na základe našich poznatkov o banke a jej situácii, ktoré sme získali počas auditu účtovnej závierky, sme povinní uviesť, či sme zistili významné nesprávnosti vo výročnej správe, ktorú sme obdržali po dátume vydania správy z auditu účtovnej závierky. V tejto súvislosti neexistujú zistenia, ktoré by sme mali uviesť.

Bratislava 24. apríla 2018

Deloitte Audit s.r.o.
Licencia SKAu č. 014

Ing. Zuzana Letková
zodpovedný audítor
Licencia SKAu č. 865

ZOZNAM GRAFOV

Graf 1	Príspevky k medziročnému rastu HDP	9	Graf 19	Denný vývoj emisie eurovej hotovosti	38
Graf 2	Medziročná zmena jednotlivých zložiek HICP inflácie	9	Graf 20	Štruktúra eurobankoviek spracovaných v NBS v roku 2017	40
Graf 3	Vývoj jednotlivých zložiek inflácie	10	Graf 21	Porovnanie štruktúry zadržaných falzifikátov eurobankoviek v SR a eurozóne v roku 2017	42
Graf 4	Príspevky zložiek inflácie k celkovému zrýchleniu priemernej dynamiky	11	Graf 22	Porovnanie štruktúry zadržaných falzifikátov euromincí v SR a eurozóne v roku 2017	43
Graf 5	Vývoj reálneho a nominálneho HDP	11	Graf 23	Počet platieb spracovaných v TARGET2-SK v rokoch 2016 a 2017	45
Graf 6	Príspevky hlavných veličín trhu práce k zmene nezamestnanosti	12	Graf 24	Hodnota platieb spracovaných v TARGET2-SK v rokoch 2016 a 2017	45
Graf 7	Vývoj bežného účtu a obchodnej bilancie	14	Graf 25	Pomer počtu cezhraničných a domácich platieb poslaných účastníkmi T2-SK v r. 2017	46
Graf 8	Vývoj kľúčových sadziieb ECB	16	Graf 26	Pomer hodnoty cezhraničných a domácich platieb poslaných účastníkmi T2-SK v r. 2017	46
Graf 9	Vývoj likviditnej pozície Eurosystemu	18	Graf 27	Porovnanie počtu transakcií uskutočnených v SIPS v rokoch 2016 a 2017	47
Graf 10	Bilančná suma Eurosystemu	18	Graf 29	Podiel domácich a cezhraničných transakcií v SIPS v roku 2017	47
Graf 11	Podiel jednotlivých finančných sektorov na aktívach finančného sektora	19	Graf 28	Porovnanie hodnoty transakcií uskutočnených v SIPS v rokoch 2016 a 2017	47
Graf 12	Vývoj povinných minimálnych rezerv v roku 2017	24	Graf 30	Podiel bezkontaktných platobných kariet na ich celkovom počte v roku 2017	48
Graf 13	Štruktúra slovenských akceptovateľných aktív v roku 2017	25			
Graf 14	Porovnanie štruktúry slovenských akceptovateľných aktív za december 2016 a 2017	25			
Graf 15	Použitie akceptovateľných aktív v roku 2017	25			
Graf 16	Použitie domácich a zahraničných akceptovateľných aktív	26			
Graf 17	Investičné portfóliá NBS v roku 2017 – nominálne hodnoty cenných papierov	26			
Graf 18	Investičné portfóliá NBS k 29. 12. 2017 – členenie investícií podľa krajiny emitenta	26			

ZOZNAM TABULIEK

Tabuľka 1	Vývoj HDP podľa použitia	11	Tabuľka 7	Zberateľské euromince emitované NBS v roku 2017	40
Tabuľka 2	Vývoj ukazovateľov trhu práce	13	Tabuľka 8	Vývoj počtu zadržaných falzifikátov v SR	41
Tabuľka 3	Bežný a kapitálový účet platobnej bilancie	14	Tabuľka 9	Počet falzifikátov EUR zadržaných v Slovenskej republike	41
Tabuľka 4	Finančný účet platobnej bilancie	14	Tabuľka 10	Vybrané štatistiky používania hotovosti pri platbách za tovary a služby	43
Tabuľka 5	Štruktúra kumulovanej čistej emisie eurobankoviek a euromincí	38			
Tabuľka 6	Euromince určené pre peňažný obeh dodané do NBS v roku 2017	39			

SKRATKY

BCPB, a.s.	Burza cenných papierov v Bratislave, a.s.
CDCP SR, a.s.	Centrálny depozitár cenných papierov SR, a.s.
CERI	databáza regulovaných informácií a iných informácií podľa zákona o burze cenných papierov a zákona o cenných papieroch
COREP	Common Reporting (spoločné výkazníctvo)
ČNB	Česká národná banka
EBA	Európsky orgán pre bankovníctvo
ECB	Európska centrálna banka
EIOPA	Európsky orgán pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov
ESMA	Európsky orgán pre cenné papiere a trhy
ESRB	Európsky výbor pre systémové riziká
EÚ	Európska únia
FINREP	súbor finančných ukazovateľov
HDP	hrubý domáci produkt
IFRS	medzinárodné účtovné štandardy
ITS	vykonávací technický predpis
IŽP	investičné životné poistenie
KID	dokument s kľúčovými informáciami
MPSVaR SR	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR
NAV	čistá hodnota aktív
NBS	Národná banka Slovenska
NCDCP, a. s.	Národný centrálny depozitár cenných papierov, a.s.
O-SII	lokálne systémovo významné inštitúcie
Q&A	otázky a odpovede
Rada	Rada pre riešenie krízových situácií
RegFaP	register finančných agentov, finančných poradcov, finančných sprostredkovateľov z iného členského štátu v sektore poistenia alebo zaistenia a viazaných investičných agentov podľa zákona o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve
RTS	regulačný technický predpis
SASS	Slovenská asociácia správcovských spoločností
SBA	Slovenská banková asociácia
SCR	kapitálová požiadavka na solventnosť
SR	Slovenská republika
SSM	Single Supervisory Mechanism, jednotný mechanizmus dohľadu
ŠZP	Štatistický zberový portál
UDF	útvár dohľadu nad finančným trhom

LEGISLATÍVA – SKRATKY

odporúčanie k rizikám spojeným s vývojom na trhu retailových úverov opatrenie NBS č. 10/2016	Odporúčanie Národnej banky Slovenska č. 1/2014 zo 7. októbra 2014 v oblasti politiky obozretnosti na makroúrovni k rizikám spojeným s vývojom na trhu retailových úverov Opatrenie Národnej banky Slovenska č. 10/2016 z 13. decembra 2016, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o posúdení schopnosti spotrebiteľa splácať úver na bývanie
opatrenie NBS č. 10/2017	Opatrenie Národnej banky Slovenska zo 14. novembra 2017 č. 10/2017, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o posúdení schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver
zákon o bankách	Zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o cenných papieroch	Zákon č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách (zákon o cenných papieroch) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
devízový zákon	Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 202/1995 Z. z. Devízový zákon a zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov
zákon o dohľade nad finančným trhom	Zákon č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o doplnkovom dôchodkovom sporení	Zákon č. 650/2004 Z. z. o doplnkovom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve	Zákon č. 186/2009 Z. z. o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o kolektívnom investovaní	Zákon č. 203/2011 Z. z. o kolektívnom investovaní v znení neskorších predpisov
zákon o platobných službách	Zákon č. 492/2009 Z. z. o platobných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o poisťovníctve	Zákon č. 39/2015 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o spotrebiteľských úveroch	Zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o starobnom dôchodkovom sporení	Zákon č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o úveroch na bývanie	Zákon č. 90/2016 Z. z. o úveroch na bývanie a o zmene a doplnení niektorých zákonov
delegované nariadenie č. 529/2014	DELEGOVANÉ NARIADENIE KOMISIE (EÚ) č. 529/2014 z 12. marca 2014, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 575/2013, pokiaľ ide o regulačné technické predpisy na posudzovanie závažnosti rozšírenia a zmien v prístupe založenom na interných ratingoch a v pokročilom prístupe merania

nariadenie CRR	Nariadenie EP a Rady (EÚ) č. 575/2013 z 26. júna 2013 o prudenciálnych požiadavkách na úverové inštitúcie a investičné spoločnosti a o zmene nariadenia (EÚ) č. 648/2012
nariadenie EÚ č. 1024/2013	Nariadenie Rady (EÚ) č. 1024/2013 z 15. októbra 2013, ktorým sa Európska centrálna banka poveruje osobitnými úlohami, pokiaľ ide o politiky týkajúce sa prudenciálneho dohľadu nad úverovými inštitúciami
nariadenie MiFIR	Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 600/2014 z 15. mája 2014 o trhoch s finančnými nástrojmi, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 648/2012
nariadenie PRIIP	Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 1286/2014 z 26. novembra 2014 o poskytovaní kľúčových informácií týkajúcich sa štruktúrovaných retailových investičných produktov a poisťných produktov s investičnou zložkou
smernica AML	Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/849 z 20. mája 2015 o predchádzaní využívaniu finančného systému na účely prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu, ktorou sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 648/2012 a zrušuje smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/60/ES a smernica Komisie 2006/70/ES
smernica CRD IV	Smernica EP a Rady č. 2013/36/EÚ z 26. júna 2013 o prístupe k činnosti úverových inštitúcií a prudenciálnom dohľade nad úverovými inštitúciami a investičnými spoločnosťami, o zmene smernice 2002/87/ES a o zrušení smerníc 2006/48/ES a 2006/49/ES
smernica IORP II	Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2341 o činnostiach inštitúcií zamestnaneckého dôchodkového zabezpečenia a o dohľade nad nimi
smernica MiFID	Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/39/ES z 21. apríla 2004 o trhoch s finančnými nástrojmi, o zmene a doplnení smerníc Rady 85/611/EHS a 93/6/EHS a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/12/ES a o zrušení smernice Rady 93/22/EHS
smernica MiFID II	Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/65/EÚ z 15. mája 2014 o trhoch s finančnými nástrojmi, ktorou sa mení smernica 2002/92/ES a smernica 2011/61/EÚ
smernica PSD 2	Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2015/2366 /EU z 25. novembra 2015 o platobných službách na vnútornom trhu, ktorou sa menia smernice 2002/65/ES, 2009/110/ES a 2013/36/EÚ a nariadenie (EÚ) č. 1093/2010 a ktorou sa zrušuje smernica 2007/64/ES
smernica o distribúcii poistenia	Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/97 o distribúcii poistenia
Usmernenie o správnych politikách odmeňovania podľa smernice o správcoch alternatívnych investičných fondov	Usmernenie ESMA z 3. júla 2013 č. ESMA/2013/232 usmernenia o správnych politikách odmeňovania podľa smernice o správcoch alternatívnych investičných fondov